بسم الله الرحمن الرحيم

ބިލު ނަންބަރު 7/2025

ގޭންގުތަކުން ހިންގާ ކުށްތަކާއި އެނޫންވެސް ނުރައްކާތެރި ކުށްތައް ހުއްޓުވުމުގެ ބިލު

ފިހުރިސްތު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

1. ތަޢާރުފާއި ނަން 7

2. މަޤްޞަދު 7

3. ޤާނޫނު ހިނގާނެ ދާއިރާ 8

ދެވަނަ ބާބު

މަޖްމޫޢަތުގެ ތަޢުރީފު

4. އިންތިޒާމުވެގެން ކުރާ ބޮޑެތި ކުށް 9

5. ނުރައްކާތެރި ކުށް 11

6. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕު 11

7. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ގްރޫޕު 12

8. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއް 12

9. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއް ކަމަށް ދެއްކުން 13

10. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ހިންގުން 13

11. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ނިޝާން 13

12. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ނިޝާން ހާމަކޮށްގެންއުޅުން 14

13. އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް މީހުން ހޯދުން 14

14. އިންތިޒާމުވެރިވާ ކުށްކުރާ ގޮތުގެއަށް ބައިވެރިވުން 15

15. އިންތިޒާމުވެރިވާ ކުށްކުރާ ގޮތުގެ ރަޙްމަތް 15

16. އިންތިޒާމުވެރިވާ ކުށްކުރާ ގޮތްކަން ތަފާސް ހިސާބު 15

17. އިންތިޒާމުވެރިވާ ކުށްކުރާ ގޮތްކަން ތަފާސްހިސާބުން 15

ތިންވަނަ ބާބު

އިންތިޒާމުވެރިން ހިންގާ ކުށްތަކާގުޅޭ

އެއްވަނަ ބައި

ކުށްކުރާގުޅޭ

18. އިންތިޒާމުވެރިވާ ކުށްކުރާ ގޮތުގައި އަދާކުރުން ނުވަތަ ހިންގުމުގެ ކުރި 16

19. އިންތިޒާމުވެރިވާ ކުށްކުރާ ގޮތްކަން މިހެން ހެދުމުގެ ކުރި 16

20. އިންތިޒާމުވެރިވާ ކުށްކުރާ ގޮތުގައިގައި ނުވަތަ އެހެން ގޮތުގައިގެ ރަޙްމަތްތަކުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުރި 17

21. އިންތިޒާމުވެރިވާ ކުށްކުރާ ގޮތުގައިގެ މެންބަރުއަކަށް ދެއްކުން 20

22. އިންތިޒާމުވެރިވާ ކުށްކުރާ ގޮތުގައިގެ ނިސްބަތް ހަމަކުރުން 20

23. އިންތިޒާމުވެރިން ހިންގާ ކުށްކުރާ ގޮތުގައިގެ ނިސްބަތް އެންމެ ތަންތަނުގައި ކުރެހުން ނުވަތަ ހަދުކުރުން 21

24. އިންތިޒާމުވެރިވާ ކުށްކުރާ ގޮތްކަން ތަފާސްހިސާބުން 22

25. އިންތިޒާމުވެރިން ހިންގާ ކުށްކުރުމަށް އަމިއްލަ ތަންތަން ބޭނުންކުރުން 22

26. ހިއްސާދާރު ފަރާތްތަކަށް ބިރުދެއްކުމުގެ ކުރި 23

27. ޚާއްޞަ ސަލާމަތްކަން ކުށްކުރުން 24

ދެވަނަ ބައި

ނުރައްކާ މުއައްސަސާތަކުން ހެދޭ ދިރިއުޅުން

28. ނުރައްކާ މުއައްސަސާތަކުން ހެދޭ ދިރިއުޅުމުގެ ކުރި 25

29. ނުރައްކާން ހަމަޖެހިފާ މުއައްސަސާތަކުގެ ކަންތައްތަކުން ހުރަހެޅުން 26

30. ނުރައްކާން ހަމަޖެހިފާ މުއައްސަސާތަކުގެ ހާލަތު ކަންތައްތަކުން 27

31. ނުރައްކާ މުއައްސަސާތަކުން ވަޒަންކުރުން 28

32. ނުރައްކާން ހެދި މުއައްސަސާތަކުގެ ކަމުގައި ކަންތައްތަކާ ފައިސާ ދައްކަވަން ނުވުން 29

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ނުރައްކާތެރި ކުށްތަކާގުޅޭ

.33 ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން ކުރާ ނުރައްކާތެރި ކުށް 30

.34 ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު އަދި އެނޫން ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު އެތެރެކުރުމާއި އުފެއްދުމުގެ ކުށް 34

.35 ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ގެންގުޅުމުގެ ކުށް 36

.36 ޕޮލިކް ސައިފް އަދި ބަބްޔަލި ސައިފް އެތެރެކުރުމާއި އުފެއްދުމުގެ ކުށް 37

.37 ކުޑަކުދިންނަށް ވަޅި ވިއްކުން މަނާކުރުން 38

.38 ތޫނު އެއްޗެހި 38

.39 ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު 38

.40 ޕޮލިކް ސައިފާއި ބަބްޔަލި ސައިފް އެތެރެކުރުމަށް ހުއްދަ ހޯދަން ޖެހުން 39

ފަސްވަނަ ބާބު

ނުރައްކާތެރި އަދި އިންތިޒާމުވެގެން ކުރާ ކުށްތައް ހުއްޓުވުމުގެ ބާރުތައް

އެއްވަނަ ބައި

ތަޙްޤީޤުގެ ބާރުތަކާއި އިޖުރާއަތު

.41 ކުށްކުރުން ހުއްޓުވުމާއި ތަޙްޤީޤުތައް ހިންގުމަށް ފުލުހުންނަށް ލިބިދޭ އާންމު އަދި ހާއްސަ ބާރުތަކުގެ ދާއިރާ 40

.42 މީހުން ބަލައި ފާސްކުރުން 40

.43 ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބާރު 42

.44 އަމިއްލަ ތަނަކުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ބަލައި ފާސްކުރުން 43

.45 ތަންތަން ބަލައި ފާސްކުރުން 47

.46 އުޅަނދުފަހަރު ހިފެހެއްޓި ބަލައި ފާސްކުރުން 47

.47 ބޯޓުގެ އުޅަނދުތަކާ ގުޅިގެން ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގެ އުސޫލު 50

ދެވަނަ ބައި

ހާއްސަ އިޖުރާއަތުތައް

.48 ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ 51

.49 ސިއްރު އިޖުރާއަތުތައް 55

50. ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ އަދި ސިވިލް އަންޑަރކަވަރ އޮޕަރޭޝަންތައް ހިންގާ ގޮތް 58
51. ޚާއްސަ އަންޑަރކަވަރ އޮޕަރޭޝަންތަކުގެ މައުލޫމާތު ރިޕޯޓުކުރުން 58

ތިންވަނަ ބައި

މުދަލާއި ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމާއި ދައުލަތަށް ނެގުން

52. ފައިސާއާއި މުދަލުން މުއާމަލާތްކުރުން ހުއްޓުވުމާއި ހިފެހެއްޓުން 59
53. ދައުލަތަށް މުދާ ނެގުން 62

ހަތަރުވަނަ ބައި

ބައިނަލްއަޤުވާމީ ސަހަރީއާއިގުޅޭ

54. ޤާނޫނީ ވަކީލާ މަޝްވަރާކުރުން 66
55. ތަޙްޤީޤުގައި ކުރެވޭ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދާރީނުވެ ހުރުން 69
56. ވަކި އުއްކޮޅެއް ނުވަތަ މާއްދާއެއް ނުވަތަ ނިސްބަތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީނުވެ ހުރުން 71
57. ހުރި ތަނަކާ ގުޅޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީނުވެ ހުރުން 72
58. ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން 73
59. ތަޙްޤީޤުކުރުމާއި ދައުލަތުކުރުމުގެ މުއްދަތުތައް 75
60. ކޯޓުތަކުގެ ދަރުން ނުވަތަ އުސޫލުތަކަށް ބަރުދަން ދޫނުކުރުން 80
61. މައްޗު ނުދެއްވުމާއި އަދަބު ލުއިނުކުރުން 80
62. އިލްތިން ކަމުން ބަހާ ހުރިގޮ ގޮތެއް ސަރީއަތަށް ބަލައިގަނެވިދާނެ ހާލު 81

ހަވަނަ ބާބު

އިންތިޒާމުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ ގުރޫޕުތަކާ ކަނޑައެޅުން

63. އިންތިޒާމުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ ގުރޫޕުތަކާ ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން 82
64. ހުށަހެޅުމަށް ރައްދު ދިނުން 85
65. ހުށަހެޅުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ބޭއްވާ އަޑުއެހުން 86
66. ހުށަހެޅުމާމެދު ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމުން 88
67. އިންތިޒާމުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ ގުރޫޕުތަކާ ކަމަށް ކަނޑައެޅުން އަދި އޭގެ ނަތީޖާ 90

68. އިންޓެލިޖެންސް މައުލޫމާތު އަދި ފުލުހުންގެ އޮފިސަރުން 91

69. އިންޓަރސެޕްޝަން ކޮންޓްރޯލް ގޮތުގައި ކަނޑައެޅި ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓާ ބާރުތަކާއި ބެލުން 94

ހަތްވަނަ ބާބު

ކުށަކާދިން ކުރުމަށް ފުރުސަތު ދޫކުރުމަކާ މެދު ޚާއްޞަ އިޖްރާއަތު

70. އިންޓަރސެޕްޝަން ހިންގާ ގޮތުގެ ބަޔަކާއި ބެހޭގޮތުން ބަޔަކާއި އުފެދިފައިވާ ހުއްދަދީފައިވާ ނުވަތަ އެފަދަ ބަޔަކާ ބެހޭ ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ އަމުރު 96

71. ކޯޓު އަމުރަކުން އެދުން 97

72. ކޯޓު އަމުރުގައި ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ކަންކަން 97

73. އަމުރާގެ އިތުރު ކަންކަން 99

74. ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދުން 100

އަށްވަނަ ބާބު

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ޚާއްޞަ އިޖްރާއަތު

އެއްވަނަ ބައި

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރުގެ އާންމު ހަމަތައް

75. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު 100

76. އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހެޅުން 102

77. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ދޭތެރޭ ކޯޓުން ގޮތް ކަނޑައެޅުން · 102

78. އަމުރުން ކުރިމަށް ތަޖުދީދުކުރުވިޔަން ނުވަތަ ވަނަތަކުރުވިޔަން ކަންކަމުގެ ތާރީޚާ 104

79. އަމުރުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ކަންކަން 105

80. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ މުއްދަތު 106

81. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށް އެދުން 107

82. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުން 108

83. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރަމުން ގެންދިޔުން 109

84. އަމުރުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނައުން 109

85. އެކެއްގެ ވައްޓަން އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނަ ފަހަރު އަމުރު ނެރުން 110

ދެވަނަ ބައި

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތައް

86. ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އާންމު އުސޫލު 110

87. ވަޒީފާއާއި ހިސާބާގުޅޭ ފިޔަވަޅުތައް 111

88. ދަތުރުފަތުރާގުޅޭ ފިޔަވަޅުތައް 111

89. މުޢާމަލާތްތަކާގުޅޭ ފިޔަވަޅުތައް 112

90. ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަށް ހާޒިރުވާން އެންގުން 112

91. އުސޫލުތަކުގެ ބެލުން 113

92. ޖާރީ މުޢާމަލާތް އަދާކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު 113

ތިންވަނަ ބައި

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު ތަންފީޛުކުރުން

93. އަމުރު ތަންފީޛުކުރުން 114

94. ދިރިއުޅޭ ތަނަށް ވަދެ، ބަލައި ފާސްކުރުން 114

95. ސަރވެއިލަންސް 114

96. އަމުރާ ޚިލާފުވުން 114

ނުވަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

97. ގަވާއިދު ހެދުން 115

98. ޤާނޫނު ޢަމަލުކުރަން ފެށުން 115

99. އުވާލެވޭ ޤާނޫނު 116

100. މާނަކުރުން 116

بسم الله الرحمن الرحيم

ބިލު ނަންބަރު 7/2025

ގޭންގުތަކުން ހިންގާ ކުށްތަކާއި އެނޫންވެސް ނުރައްކާތެރި ކުށްތައް ހުއްޓުވުމުގެ ބިލު

އެއްވަނަ ބާބު

ފެށުން

ތައާރަފާއި ނަން

1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނުރައްކާތެރި އަދި އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ބޮޑެތި ކުށްތަކުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ކަމާގުޅޭ ކުށާއި އަދަބު ކަނޑައަޅުމާއި، އެފަދަ ކުށްތައް ހުއްޓުވުމަށް ފުލުހުން ތަޙްޤީޤުކުރާ އިދާރާތަކަށް ދެވޭ ބާރުތައް ކަނޑައަޅުމާއި، އެފަދަ ކުށްތަކުން ކުޑަކުދިން ދުރުކުރުމަށް ފިޔަވަޅު އެޅުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅުމާއި، އެފަދަ ކުށްތަކުގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތްތައް މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅުމާއި، އެނޫންވެސް ކަމާބެހޭ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅުއްވާ ޤާނޫނެވެ.

   (ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ، "ގޭންގުތަކުން ހިންގާ ކުށްތަކާއި އެނޫންވެސް ނުރައްކާތެރި ކުށްތައް ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަކީ އަންނަނިވި މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުކުރުމެވެ.

   (ހ) އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ބޮޑެތި ކުށްތަކާއި އެނޫންވެސް ނުރައްކާތެރި

ދުންފަތް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި، ނުރައްކާތެރި އަދި އިސްތިހާރުކުރުން ހިންގާ ބޮޑެތި ދުންފަތާއި ނުރައްދު މުއްސަނދިކަން ސަދައި ޖިބިގަތުމުގެ ކުން ހިމާޔަތްކުރުން ކުރާ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅޭ ބަލަހައްޓާ ބަރުނުގެ އެ ދުންފަތުގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުން؛

(ހ) އިސްތިހާރުކުރުން ހިންގާ ބޮޑެތި ދުންފަތާއި އެއްބާރުލުން ނުރައްކާތެރި ދުންފަތް ކުރާ ފަރުމުތަކުގެ އުދަނގޫކުރުން ގޮތުގައި މަސްދަރުތަކުން ޚިދުމަތްކުރާ ފަރާތްތަކުން ކުރިއަށް ބާރުވެރިކަން ދީފިން؛

(ށ) އިސްތިހާރުކުރުން ހިންގާ ބޮޑެތި ދުންފަތާއި އެއްބާރުލުން ނުރައްކާތެރި ދުންފަތުން ކުރެވިދާން އުފެދަ ދުންފަތް ކުރާ ވިއްސަ ދުރުކުރުން، އުފެދިނަން ރައްކާތެރިކަމުދީ، ކުރެއްވުމަށް މުޖުތަމަޢަށް ރައްޔިތުން ވަގުތުތަކެއް ހިނގައިގެންދާ ގޮތް ވިހަވެއްޓުން އެދުމުގެ އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައެޅުން؛

(ނ) އިސްތިހާރުކުރުން ހިންގާ ބޮޑެތި ދުންފަތާއި އެއްބާރުލުން ނުރައްކާތެރި ދުންފަތުން ރައްކާތެރިކަން މުޖުތަމަޢު ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ކަމާއި، އުފެދި ދުންފަތް ކުރާ ފަރާތްތަކުން އެދުނު ގޮތް މުނިފޫހިކަން، ވިހަވެދާ އެދާނެ ގޮތް އުސޫލުތަކެއް ކަނޑައެޅުން.

ޤާނޫނު ހިނގާނެ ދާއިރާ 3. މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނު ހިނގާނީ، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ކުރާ، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އިސްތިހާރުކުރުން ހިންގާ ދުންފަތާއި ނުރައްކާތެރި ދުންފަތުގެ މައްޗަށެވެ.

(ހ) މުޅި ކުން އެކުގައި ނުވަތަ ކުންގެ ބައެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރާ ބާރުލުގައި؛ ނުވަތަ

(ނ) މުޅި ކުށް އެކުގައި ނުވަތަ ކުށުގެ ބައެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ކަނޑުގެ ނުވަތަ ވައިގެ އުޅަނދުފަހަރުގައި ކުރާ ޙާލަތުގައި؛ ނުވަތަ

(ރ) މުޅި ކުށް އެކުގައި ނުވަތަ ކުށުގެ ބައެއް ދިވެހިރާއްޖެއިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދުން ބޭރުގައި ކުރާ ޙާލަތުގައި؛ ނުވަތަ

(ބ) މުޅި ކުށް އެކުގައި ނުވަތަ ކުށުގެ ބައެއް ދިވެހިރާއްޖެއިން ފިޔަވައި އެހެން ޤައުމެއްގައިވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދުން ބޭރުގައި ކުރާ ޙާލަތުގައި.

ދެވަނަ ބާބު

މަފްހޫމްތަކުގެ ތަޢުރީފު

އިންތިޒާމުވެގެން ކުރާ ބޮޑެތި ކުށް

4. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެގެން ކުރާ ބޮޑެތި ކުށް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންތިޒާމުވެގެންވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކުން ކުރާ، އަންނަނިވި ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށަކަށެވެ.

(1) މަސްތުވާތަކެތި ޓްރެފިކްކުރުމުގެ ކުށް؛

(2) މީހުން ޓްރެފިކްކުރުމުގެ ކުށް؛

(3) ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން މަނާ ތަކެތި ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ކުށް؛

(4) އަގުހުރި އެއްޗެހި ނަކަލުކޮށް އަސްލުގެ ގޮތުގައި ދެއްކުމުގެ ކުށް؛

(5) ޑަކައިޓީ ކުށް؛

(6) އަނިޔާވެރި ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުރުގެ އަދަބުގެ ގޮތުގައި 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށްވުރެ ދިގު

މުއްދަތަކަށް ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމުގެ އަދަބު

ކަނޑައެޅިފައިވާ އެންމެގިނަ ކުށްތަކަށް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މަސްތުވާތަކެތި ޓްރެފިކުކުރުމުގެ ކުށް ކަމަށް ބަޔާންވެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި ޓްރެފިކުކުރުމުގެ ކުށަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މީހުން ޓްރެފިކުކުރުމުގެ ކުށް ކަމަށް ބަޔާންވެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2013 (މީހުން ޓްރެފިކުކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މީހުން ޓްރެފިކުކުރުމުގެ ކުށަށެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން މަނާ ތަކެތިން ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ކުށް ކަމަށް ބަޔާންވެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމްޕޯޓް ޤާނޫނުގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމަށް މަނާ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އިމްޕޯޓް އައިޓަމްތަކުން ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ކުށަށެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަގުހުރި އެއްޗެހި ނަކަލުކޮށް އަސްލުގެ ގޮތުގައި ދެއްކުމުގެ ކުށް ކަމަށް ބަޔާންވެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 310 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށަށެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ނުރައްކާތެރި ކުށް ކަމަށް ބަޔާންވެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށަކަށެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި،

އަނިޔާވެރި ކުށް ކަމަށް ބުނެވިފައި އޮވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކާވެނި ކުށް ކަނޑައެޅުމުގެ ޤާނޫނުތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ، ފަރުދުންނާ ދެކޮޅަށް ހިންގާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން އަނިޔާވެރި އަމަލު ހިމެނޭ ކޮންމެ ކުށަކަށެވެ.

ނުރައްކާތެރި ކުށް

5. މި ޤާނޫނުގައި "ނުރައްކާތެރި ކުށް" ކަމަށް ބުނެވިފައި އޮވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށަކަށެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް

6. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް" ކަމަށް ބުނެވިފައި އޮވަނީ، ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއް ނުވަތަ އެފަދަ އެއް ކުށަށްވުރެ ގިނަ ކުށް ކުރުމަށް، ނުވަތަ އެނޫންވެސް ޖިނާއީ ކުށް ކޮށްގެން ސީދާ ގޮތެއްގައިވިޔަސް ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތެއްގައިވިޔަސް މާލީ ނުވަތަ އެނޫންވެސް މާއްދީ މަންފާއެއް ހޯދުމަށް، ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރާ، ތިން މީހުން ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ މީހުންގެ މައްޗަން އެކުލެވޭ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ގްރޫޕަކަށެވެ. މި މާނައިގެ ތެރޭގައި، ގޭންގު، ކްރިމިނަލް އެންޓަރޕްރައިސް، ކްރިމިނަލް ސިންޑިކޭޓް އަދި އެންޓަރޕްރައިސް ގްރޫޕްތައް ހިމެނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ވަކި ގްރޫޕެއް އެއީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ކަމުގައި ބެލުމުގައި، އެ ގްރޫޕަށް ނިސްބަތްވާ މީހުން އެކި ފަހަރުމަތިން ބަދަލުވަމުން އައިސްފައިވިޔަސް، ނުވަތަ އެ ގްރޫޕަށް ނިސްބަތްވާ މީހުންގެ ތެރެއިން ޖިނާއީ ކުށް ކުރުމުގައި ނުވަތަ އެއިން ކުށެއް އިންތިޒާމުކުރުމުގައި ނުވަތަ ރޭވުމުގައި ބައިވެރިވަނީ ހަމައެކަނި އޭގެ ތެރެއިން އެކަކު ނުވަތަ ބައެއް މީހުން ކަމުގައިވިޔަސް، ނުވަތަ އެ

ގްރޫޕުން ކުރާ ކުށެއް ނުވަތަ އެއް ކުށަށްވުރެ ގިނަ ކުށް ޢަމަލީގޮތުން ކުރަނީ އެ ގްރޫޕަށް ނިސްބަތްވާ މެންބަރުން ކަމުގައިނުވިޔަސް، ޖިނާޔަތްކުރިގެންވާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ގްރޫޕު

7. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ގްރޫޕެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހަމައެކަނި ވަގުތީ ކުށެއް ކުރުމަށް އެކުވާ ބަޔަކު ކަމުގައިނުވާ، އެއް ފަރާތަށްވުރެ ގިނަ ފަރާތް އިންތިޒާމުވެގެން، ޖަމާއީ ކުށް ކުރުމަށް ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރާ ގްރޫޕަކަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ވަކި ގްރޫޕެއް އެއީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ގްރޫޕެއް ކަމުގައި ބެލުމުގައި، އެ ގްރޫޕުގެ ތެރޭގައި ވަކި ބައިތަކަށް މަސްއޫލިއްޔަތު ނުވަތަ މަޤާމެއް ކަނޑައެޅިފައިވުން ނުވަތަ އެ ގްރޫޕަށް ނިސްބަތްވާ އެއް ބަޔަކު އެ ގްރޫޕުގެ ވަކި މެމްބަރެއްގެ ވަޒީފާގައި ނުވަތަ ވަކި މެމްބަރެއްގެ ފަރާތުން އުޅުނު ދިގުގެން ތިބި ބައެއް ކަމުގައިވުން ލާޒިމެއް ނޫނެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއް

8. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގައި ވަކި މަޤާމެއް ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޝަޚްޞު މީހާއި އެފަދަ މަޤާމެއް ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ކަނޑައެޅިފައިނުވިޔަސް، އެފަދަ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއްގެ ދައުރު އަދާކުރާ ނުވަތަ އެފަދަ ގްރޫޕަކަށް ނިސްބަތްވާ ޝަޚްޞު މީހަކަށެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާ ހިނދަކު، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ނިޝާން ހާމަކޮށްގެން ނުވަތަ ބޭނުންކުރާ ޝަޚްޞު ފަރާތަކީ ނުވަތަ

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވާ
ފަރާތަކީވެސް، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ނިސްބަތްވާ
މީހެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއް ކަމަށް ދެއްކުން

9. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއް ކަމަށް ދެއްކުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހަކު ބުނާ ބަހަކުން ނުވަތަ ކުރާ ޢަމަލަކުން ނުވަތަ ހާމަކުރާ އިޝާރާތަކުން ނުވަތަ އެއްވެސް ގޮތަކުން އެމީހަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއްކަން ދެއްކުމަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ނިޝާން ހާމަކޮށްގެންހުރުން ހިމެނެއެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް ހިންގުން

10. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް ހިންގުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް އުފެއްދުމާއި ހިންގުމާއި އެފަދަ ގްރޫޕަކަށް މީހުން ނެގުމާއި އެފަދަ ގްރޫޕެއްގެ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމާއި އެފަދަ ގްރޫޕުތަކަށް ފައިނޭންސްކުރުމާއި އެފަދަ ގްރޫޕުތަކަށް ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކަށް އިރުޝާދުދިނުމާއި އެންގުންތައް ހިމެނޭގޮތުން، އެފަދަ ގްރޫޕެއްގެ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމުގައި އެއްވެސް މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދާކުރުމަށެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ނިޝާން

11. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ނިޝާން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ވަކި ގްރޫޕަކަށް ނިސްބަތްވާކަން ނުވަތަ އެއިން ގްރޫޕާ ގުޅިފައިވާކަން ނުވަތަ އެއިން ގްރޫޕަކަށް ތާއީދުކުރާކަން ދައްކުވައިދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ، އަދި އެއިން ކަމެއް ރަމްޒުކޮށްދޭ ކޮންމެ ނިޝާނަކަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި ނަމާއި ކުރެހުމާއި ލިޔުމާއި

ލޯގޯއާއި ސިއްކާއި ޝިއާރު ހިމެނެއެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕްގެ ނިޝާން ބޭނުންކުރުން

12. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕްގެ ނިޝާން ބޭނުންކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕްގެ ނިޝާނެއް ޢާންމު ތަނެއްގައި ބޭނުން ކުރުމަށެވެ.

(ހ) ހަށިގަނޑުގައި ނުވަތަ އަންނައުނުގައި ހަރުކޮށްގެން ނުވަތަ ޖެހިން ތަނެއްގައި ނުވަތަ އެއްޗެއްގައި އާއްމުކޮށް ގޮތަކަށް ހަރުކޮށްގެން؛ ނުވަތަ

(ށ) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕްގެ މެންބަރުން އެއްވާ ނުވަތަ ހަރަކާތްތެރިވާ ތަންތަނުގައި ނުވަތަ އެއިން މެންބަރަކު ދުއްވާ އުޅަނދެއްގައި ނުވަތަ އެއިން މެންބަރަކު ބޭނުންކުރާ އެއްޗެއްގައި ހަރުކުރެވިގެން ނުވަތަ އާއްމުކޮށް ގޮތަކަށް ހަރުކޮށްގެން.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް މީހުން ހޯދުން

13. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް މީހުން ހޯދުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކާ ގުޅުމަށް ނުވަތަ އެ ގްރޫޕުގައި ނުވަތަ އެ ގްރޫޕާއެކު މަސައްކަތްކުރުމަށް މީހުން ހޯދުމަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުން ހިމެނެއެވެ.

(ހ) އެފަދަ ގްރޫޕަކާ ގުޅުމަށް ހިތްވަރުދީ ވާހަކަ ދެއްކުން؛

(ށ) އެފަދަ ގްރޫޕަކާ ގުޅުމަށް މާލީ ނުވަތަ މާއްދީ މަންފާއެއް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ދިނުން؛

(ނ) އެފަދަ ގްރޫޕަކާ ގުޅުމަށް މަޖުބޫރުކުރުވުން؛

(ރ) އެންމެހާ ގޮތަކުން އެފަދަ ގްރޫޕަކާ ގުޅުމަށް އެދުން ނުވަތަ ދައުވަތު ދިނުން.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގައި ބައިވެރިވުން

14. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގައި ބައިވެރިވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއްގެ ގޮތުގައި އެ ގްރޫޕާ ގުޅުމަށް ނުވަތަ އެފަދަ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރެއްގެ ދައުރު އަދާކުރުމަށް ނުވަތަ އެފަދަ ގްރޫޕެއްގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވުމަށެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ހަރަކާތް

15. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ހަރަކާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކުން ނުވަތަ އެފަދަ ގްރޫޕެއްގެ މެންބަރަކު ހިންގާ ނުވަތަ އިންތިޒާމުކުރާ ޤާނޫނާ ހިލާފު ހަރަކާތްތަކަށެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ފާއިދާ ހޯދުން

16. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ފާއިދާ ހޯދުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހަކު ބުނާ ބަހަކުން ނުވަތަ ކުރާ ޢަމަލަކުންވިޔަސް އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް އެހެން ބައެއްގެ ފާއިދާ ހޯދުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް ޢަމަލެއް ކުރުމަށެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ފާއިދާކުރުން

17. މި ޤާނޫނުގައި "އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ފާއިދާކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހަކު ބުނާ ބަހަކުން ނުވަތަ ކުރާ ޢަމަލަކުންވިޔަސް އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ފާއިދާ އޮތްކަން ދެއްކުމުގެ ގޮތުން އެއްވެސް ޢަމަލެއް ކުރުމަށެވެ.

ތިންވަނަ ބާބު

އިންތިޒާމުކޮށްގެން ހިންގާ ކުށްތަކާގުޅޭ

އެއްވަނަ ބައި

ކުށްކުރާގުޅޭ

އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގުރޫޕެއް އުފެއްދުން ނުވަތަ ހިންގުމުގެ ކުށް

18. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު، އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގުރޫޕެއް އުފެއްދުމަކީ ނުވަތަ ހިންގުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރު ދުވަހުގެ ޖަލަށްލުމާއެކު 3,000,000/- (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 10,000,000/- (ދިހަމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 18 (އަށާރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ ޖަލަށްލުމާއެކު 2,000,000/- (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 5,000,000/- (ފަސްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގުރޫޕަކަށް މީހުން ހޯދުމުގެ ކުށް

19. (ހ) އިންތިޒާމުކޮށްފައިވާ ކުށްކުރާ ގުރޫޕަކަށް މީހުން ހޯދުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް

ސިފައިންގެ ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ އަމަލުގެ ޝިކާރައަކަށްވީ ކުޑަކުއްޖަކު ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު 3,000,000/- (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 10,000,000/- (ދިހަމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތް ފިޔަވައި އެހެން ބާވަތެއްގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 2,000,000/- (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 7,000,000/- (ހަތްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު 1,000,000/- (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 3,000,000/- (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގައި ނުވަތަ އެފަދަ ގްރޫޕެއްގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށް

20. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އެއްވެސް މީހަކު ކުރާ ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ޢަމަލެއް މެދުވެރިކޮށް އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއްގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) އެ ހަރަކާތަކީ ޖިނާއީ ނުވަތަ ޣައިރު ޤާނޫނީ ހަރަކާތެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(2) އެފަދަ ހަރަކާތެއް ކަމުގައިނުވިނަމަވެސް، އެ ގްރޫޕަކީ

އިންތިޒާމުކުރެއިވާ ކުންފުނި ގްރޫޕްއަކަށް ނުވަތަ އެ

މަޤްޞަދުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ގްރޫޕްއަކަށް ނުވަތަ

ކުންފުނިތަކުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ ގްރޫޕްއަކަށް އެނގިހުރި

އެފަދަ ގްރޫޕްއެއް އުފެއްދުމަށް ހަރަކާތްއެއްގައި ބައިވެރިވުން؛

އަދި

(3) އެމީހަކު އެކަން ކުރީ، އެމީހަކު ކުރި ނުވަތަ ކުރުވުން

ދުކާނުގައި އަދަބުގެ ސަރަހައްދުން އެ ގްރޫޕްގެ ހައިރު ޚާއްސަ

މަޤްޞަދުތައް ހާސިލުކުރުމަށް މަދަދުކުރާނެކަން

އެނގިހުރެ ކަމުގައިވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރާ މީހުން ޢުޤޫބާތް، ނުވަތަ

އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް

ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރާ މީހުން ޢުޤޫބާތް، ނުވަތަ

އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް

ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ

15 (ފަނަރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ ޖަލަށްލުމާއެކު،

-/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/3,000,000

(ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޖޫރިމަނާއެއް ކުރުމެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ

12 (ބާރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ ޖަލަށްލުމާއެކު،

-/800,000 (އަށްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/2,000,000 (ދެމިލިއަން)

ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޖޫރިމަނާއެއް ކުރުމެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ

10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/750,000 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއި -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 8 (އަށެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/500,000 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއި -/750,000 (ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ ޢަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކަނޑައެޅުމުގައި، ކުށުގެ ތަފްޞީލުގައިވާ މިފަދަގޮތް އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ބަލައި ރިޢާޔަތްކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) އާނާ އެ ޑްރަގުގެ ނިސްބަތް ބޮޑުމިނުގެކަން؛

(2) އެ ޑްރަގު އުފެއްދުމުގައި ނުވަތަ ހިންގުމުގައި ބަޔަކާއެކުގައި ނުވަތަ ބަޔަކާއެކުގައިވާ އެއްވެސް ފަރާތެއްކަމުގައި ނުވަތަ އެ ޑްރަގުގެ އުންނަވެސް ވެރިބައިދާ ވިސަ ޢަދަދަކަށް ގެނެސް ބޭނުންވުން؛

(3) އެ ޑްރަގުގެ ވަރުގަދަކަން އެއްވެސް ތަނަކާއެއް އާސާރަށް ކުރުވުން؛

(4) އެ ޑްރަގު އުފެއްދި ނުވަތަ ޑްރަގު ހިންގުމުގައި ބަޔަކާއެކުގައި ނުވަތަ ބަޔަކާއެކުގައިވާ ވަރަކަށް ނުވަތަ ވެރިކަމުގެ އަސްލުތަކަށް ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ އިރުޝާދުގެ ދަށުން އެ ޑްރަގުން ހިންގާ ބަޔަކާއެކުގައި ވިސަ ޢަދަދަކަށް ބައިވެރިވެފައިވުން އަދި ހިއްސާވެފައިވުން.

އިންޓިޖާމުކޮށްފައިވާ ކުންފުންޏާ ގުޅޭ ފަރާތްތަކުން ޝެއާރު ލިބިގަތުން

21. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު، އޮތޯރިޓީގެ ހުއްދައެއް ނެތި، އިންޓިޖާމުކޮށްފައިވާ ކުންފުނީގެ ޝެއާރު ލިބިގަނެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންތައް ކުރާ މީހަކަށް އަދަބެއް ގޮތުގައި 12 (ބާރަ) މަސް ދުވަހުގެ ޖަލަށްލުމާއި ނުވަތަ، -/800,000 (އަށްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/2,000,000 (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

އިންޓިޖާމުކޮށްފައިވާ ކުންފުނީގެ ޝެއާރު ނިސްބަތް ހާމަކުރުން

22. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު، އިންޓިޖާމުކޮށްފައިވާ ކުންފުނީގެ ޝެއާރު ނިސްބަތް، އޮތޯރިޓީއަށް ހާމަކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަދަދަށް ވުރެ ގިނަ، އިންޓިޖާމުކޮށްފައިވާ ކުންފުނީގެ ޝެއާރު ލިބިގަތުމުގެ ނަތީޖާއެއްގައި އިންޓިޖާމުކޮށްފައިވާ ކުންފުނީގެ ޝެއާރުތަކުން ނިސްބަތުން މީހަކު ނަތީޖާއަކީ މި ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބަދަލެއްކަމުގައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އުމީހަކު އެކަން ކުރީ އޮތޯރިޓީއަށް ކަމުގައި ބޭނުންވެއެވެ.

(ނ) އަންނަނިވި ބަދަލެއްކަމުގައި އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތުތައް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ނިސްބަތް ހާމަކުރަންވާނީ ކުރިން ދޭންވާނެއެވެ.

(1) ޝެއާރު ލިބިގަނެގެންވާ މީހާގެ މަޢުލޫމާތު، ކުންފުނީގެ ހުރިހާ ޝެއާރުގެ ތެރެއިން އޭނާ ވެރިވެފައިވާ ޝެއާރުގެ ނިސްބަތް؛

(2) ޝެއާރު ލިބިގަނެގެންވާ މީހާގެ މަޢުލޫމާތު ބަލަހައްޓާ ބޭންކުގެ ނަމާއި ބަޔާންތަކާ ގުޅޭ ބޭނުންތަކުން؛

(3) އިތުރު މަޢުލޫމާތުގެ ބޭނުމަށް؛

(4) އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ އަދި ބޭނުންވާ އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު ހުށަހެޅުމުގައި.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 200,000/- (ދެލައްކަ) ރުފިޔާއާއި 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕްއެއްގެ ނިޝާން އާންމު ތަންތަނުގައި ކުރެހުން ނުވަތަ ހަރުކުރުން

23. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު، އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕްއެއްގެ ނިޝާނެއް، އެނގިހުރި އާންމު ތަންތަނުގައި ކުރެހުމަކީ ނުވަތަ ހަރުކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އާންމު ތަނެއް ކަމަށް ބުނެވިފައި އޮފީސް، މިނޫން ދިރިއުޅޭ ތަންތަނުގެ މަގުމަތީ ފާރުތައް، އަދިއެހެން ތަންތަނާއި އާންމު ތަންތަނުގެ މަގުމަތީ ފާރުތައް، މަގުމަތިއާއި އޫނޫފްސް އާންމުން ވަދެނިކުމާ ނުވަތަ އާންމުންނަށް ފެންނަން ހުންނަ ކޮންމެ ތަނެއް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޢަމަލެއް ކުރީ، އިންތިޒާމުވެގެން ކުށްކުރާ ގްރޫޕްއެއްގެ މެންބަރަކު ނުވަތަ އިންތިޒާމުވެގެން ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަން ނިސްބަތްވާ މީހަކު ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހަރަކާތްތަކުގައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެމީހަކު އެކަން ކުރީ އަނިޔާގެ ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 200,000/- (ދެލައްކަ) ރުފިޔާއާއި 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ

އެ ކަން ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަށް ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/300,000 (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އިންތިޚާބުގެ ފޯމުފައިވާ ކުރުކުރާ ގުރޫރަކަށް ތާއީދުހޯދުން

24. (ހ) އިންތިޚާބުގެ ފޯމުފައިވާ ކުރުކުރާ ގުރޫރަކަށް ތާއީދު ހެދުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކަން ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 8 (އަށެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/300,000 (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/600,000 (ހަލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

އިންތިޚާބުގެ ހިންގާ ކުރުކުރުމަށް އަޑިއަލާ ތަނެއްގެ ބޭނުންކުރުން

25. (ހ) ވަކި ތަނެއްގައި އިންތިޚާބުގެ ހިންގާ ކުރުކުރާކަން އެނގޭ ބެނަރު، ނުވަތަ އެޑްވަޓް ޕޯސްޓަރުން ފުރު ސަބޮލް، އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުން، ނުވަތަ އެހެނިހެން ކުރިމަތިލާފަރާތެއްގެ ހުރި ފްލެގުން، ނުވަތަ އެހެނިހެންގައި އެވެގެންވާ ހުރި ފްލެގުން، ނުވަތަ އެހެނިހެން

ބަލަހައްޓަމުންދާ ފަރާތުން، ނުވަތަ އެތަނަކާ ބަވާލުވެރި ފަރާތުން އެކަން ހިނގައިދިނުމަކީ ނުވަތަ ހުއްދަކުރުމަކީ ނުވަތަ އެކަމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 100,000/- (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއި 300,000/- (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ހެކިބަސްދޭ ފަރާތްތަކަށް ބިރުދެއްކުމުގެ ކުށް

26. (ހ) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕާ ގުޅޭގޮތުން މީހަކު ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސްދިނުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތަކަށް މައުލޫމާތު ދިނުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި އެމީހަކަށް ނުވަތަ އެހެންވެސް ފަރާތަކަށް އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ދޭނެކަމުގެ ނުވަތަ ބިރުވެރިކުރުވާނެކަމުގެ އިންޒާރުދިނުމަކީ ނުވަތަ އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ދިނުމަކީ ނުވަތަ ބިރުވެރިކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 8 (އަށެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު 500,000/- (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއި 750,000/- (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު 200,000/-

(ދެލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ
އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ގާނޫނީ ޝަޚްޞަކުން ކުށްކުރުން

27. (ހ) މި ގާނޫނުގެ މިބާބުގައި ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމެއް ކުރީ
ގާނޫނީ ޝަޚްޞަކުން ކަމުގައިވާނަމަ، ނުވަތަ އެކަން ކުރީ، އެ
ގާނޫނީ ޝަޚްޞެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރެއް ނުވަތަ އެ
ޝަޚްޞު ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުވެފައިވާ މީހެއްގެ
ރުހުމާއެކު ނުވަތަ އެއިން މީހަކަށް އެނގިހުރެ ކަމުގައިވާނަމަ،
އެކަމެއް ކުރި މީހާއާއި އެމީހަކު ނިސްބަތްވާ ގާނޫނީ ޝަޚްޞު
އެކުރަސީ ކުށްކުރެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ،
-/5,000,000 (ފަސްމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/100,000,000
(ސަތޭކަމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ނ) މި ބާބުގައި ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަމަލެއް ގާނޫނީ
ޝަޚްޞަކުން ކޮށްފި ކަމަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެ ގާނޫނީ
ޝަޚްޞެއް އުވާލުމަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ގާނޫނީ ޝަޚްޞެއް އުވާލުމަށް
ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، ޖަމްޢިއްޔާތަކުގެ ރަޖިސްޓްރާރު ނުވަތަ
ރަޖިސްޓްރާރު އޮފް ކޮމްޕެނީޒް އެފަދައިން އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި
އެ ގާނޫނީ ޝަޚްޞު ބޭނުންކުރި ނަމުގައި، ކުރިއަށް އޮތް 5
(ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހަށް އިތުރު ގާނޫނީ ޝަޚްޞެއް
ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

ދެވަނަ ބައި

ނުރައްކާ މުއައްސަސާތަކާ ގުޅޭ ޤަވާޢިދުތައް

ނުރައްކާ މުއައްސަސާތަކާ ގުޅޭ ޤަވާޢިދުތަކުގެ ކުރި

28. (ހ) އިންތިޒާމުކުރުވައިވާ ކުންފުނިތަކާ ގުދަންތަކުގެ މެންބަރުން ނުވަތަ އެފަދަ ގުދަންތަކަށް ނިސްބަތްވާ އެއްވެސް މިހެން، ނުރައްކާ މުއައްސަސާތަކަށް ގުޅޭ ޤަވާޢިދުތަކާ ކުރެވޭނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ނުރައްކާ މުއައްސަސާތަކަށް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާ ޙާލަތުގައި، މުދާ ގެންގުޅުން ނުވަތަ ރައްކާކުރުމެވެ.

(1) ލިބެމުންދާ ނުވަތަ ލިބެމުންދިޔަ އާމްދަނީގެ ނިސްބަތުން މިންވަރަކަށް މުދާ ގެންދުން ނުވަތަ ލިބިގަތުން؛ އަދި

(2) އެ މުދާ ގެންގުޅުއްވާ ނުވަތަ ލިބިގައިވާ ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިން ސާބިތުކުރެވިފައިވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ވަކި މުދަލަކަށް، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިން ހުރި މުދަލެއްކަން މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ސާބިތުކުރެވިއްޖެނަމަ މުދާ ކަމުގައިވާނަމަ، އެއީ މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ނުރައްކާވާން ހުރި މުއައްސަސާއެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "މުދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މުދަލާއި، ފައިސާއާއި، އިންޝުއަރެންސް ވަސީލަތާ ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހަކަށް އަދަބަކީ، -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ނުބައްޓުން ހުށަހެޅުމާ މުއްސަނދިކަމުގެއްކަން ކަނޑައެޅުމަށް ހުއްދަދިނުން

29. (ހ) ވަކި މީހަކާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ޒަބުތުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރިކަމުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ޒަބުތުކުރުވޭނަމަ، އެމީހަކު ހުށަހެޅުމާ މުއްސަނދިކަމުގެ ނުބައްޓުން ހުށަހެޅުމާ މުއްސަނދިކަމުގެއްކަން ކަނޑައަޅައިދިނުމަށްޓަކައި ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އެމީހަކީ އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންކުރާ މުޖްތަމަޢާ ގުޅިފައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(2) އެކަމާ ހުށަހެޅުމާ މުއްސަނދިކަމަކީ، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިން ހުށަހެޅުމާ މުއްސަނދިކަމުގެ ތެރޭގައި ޤާނޫނު 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ބަޔާންކޮށްދީފައިވުން.

(ށ) އިންޓަރނޭޝަނަލް ކޮންކުރާ މުޖްތަމަޢުގެ ފެންބަރުއް ނުވަތަ އެފަދަ މުޖްތަމަޢާ ގުޅިފައިވާ ބިޔަފައިވާ މުއްސަނދިކަމަކީ އެމީހަކު ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ މެދުން ހުށަހެޅުމާ މުއްސަނދިކަމާ ނުބައްދަލު މުއްސަނދިކަމުގެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމަށް ހުށަހަޅުއްވާނީ، އެކަން ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހެއްކާއެކު، ފުރުޞަތު ހުށަހަޅާ ހުށަހަޅުއްވުމުގެ މަޢުލޫމާތު ބިނާކޮށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުގެ ހުށަހެޅުމާ އާ މައްސަލައިގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަށް އެކަމުގެ ނޯޓިސް ދިނުމަކީ ލާޒިމުކަމެކެވެ.

ނުބައްދުން ހާރުވައިވާ މުއައްސަސާތަކުން ކޮށުން ކަނޑައެޅުން

30. (ހ) އިންތިޚާބުލެވިފައިވާ ކޮންކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެމްބަރެއް ނުވަތަ އޭގެ ގްރޫޕާ ގުޅިފައިވާ މީހަކާ ލިބިފައިވާ ޖުމްލަ މުއައްސަސާތަކުގެ އެމީހަކު ޚާއްޞަ ހަމަޖެހޭގޮތް މަޤާމު ހާރުވައިވާ މުއައްސަސާތަކާ ނުބައްދުވާ މުއައްސަސާތަކުން، ސަރުކާރު އަދި ޤައުމީކުންފުނިތައް ހިމެނޭ މައްސަލަ ބެހެއްޓުން ކުރިމަތިވާފަދަ، އެހެންކަމުން ހާރުވައިވާ މުއައްސަސާތަކުގައި ނުބައްދުން ހާރުވައިވާ މުއައްސަސާތައް ކަމުގައި ކުރިމަތިވާ ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، މިހާރު ހާރުވައިވާ މުއައްސަސާތަކުގައި ނުބައްދުން ހާރުވައިވާ މުއައްސަސާތައް ކަމުގައި ކުރިމަތިވާ ކަނޑައެޅިފައިވާ، އިންތިޚާބުލެވިފައިވާ ކޮންކުރާ ގްރޫޕެއްގެ މެމްބަރެއް ނުވަތަ އޭގެ ގްރޫޕާ ގުޅިފައިވާ މިހާރު، މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ އިންތިޚާބުލެވިގެން ހިނގާ ކުރުމާ ކޮންފިޔަސް އެކަށީގެންވާ ހުރިގޮތް މައްސަލަ ބެހެއްޓުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެމީހެއްގެ ނުބައްދު މުއައްސަސާތަކުން ވަކިކުރުމަށް ހުށަހަޅައި ފަހަރެވެ.

(ނ) މިހާރު ހާރުވައިވާ މުއައްސަސާތަކުގައި ނުބައްދުން ހާރުވައިވާ މުއައްސަސާތައް ކަމުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުރިމަތިވާ ކަނޑައެޅިފައިވާ، ނުބައްދު މުއައްސަސާތަކުގެ ގޮތުގައި މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަކިކުރެވިފައިވާ ޖަދުވަލު ބަޔާންކުރެވިފައިވާނެއެވެ.

(ރ) މިހާރު ހާރުވައިވާ މުއައްސަސާތަކުގައި ނުބައްދުން ހާރުވައިވާ މުއައްސަސާތައް ކަމުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުރިމަތިވާ ކަނޑައެޅުމުގައި، އެފަދަ މިހާރުގެ މުއައްސަސާތަކުގެ ބޯޑުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި މެންބަރުން، ހާރުވައިވާ އާމްދަނީއާއި، ކޮންފައިވާ

ޒަމާނަތްތަކާއި ލިބިފައިވާ މަންފާތަކަށް، މި ގާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ސާބިތުކޮށްދެވޭނެހިނދަކު، ނުބައިވީ ހޯދިފައިވާ މުއްސަނދިކަމުގެ ގޮތުގައި ހޯދުން ބަލަންވާނެއެވެ.

(ބ) މިހެން ހޯދިފައިވާ މުއްސަނދިކަމަކީ ނުބައިވީ ހޯދިފައިވާ މުއްސަނދިކަމެއް ކަމުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހޯދުން ކަނޑައެޅުމަކީ އާންމު މަސްލަހަތު ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި ކޮންމެހެން ކަމެއް ނޫންކަމުގައި ހޯދުން ބެލެވޭނަމަ، އެފަދައިން ކަނޑައެޅިގެންނުވާނެއެވެ.

ނުބައިވީ މުއްސަނދިކަން ވަޒަންކުރުން

31. (ހ) މިހެން ހޯދިފައިވާ މުއްސަނދިކަމަކީ ނުބައިވީ ހޯދިފައިވާ މުއްސަނދިކަމެއް ކަމުގައި މި ގާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، ނުބައިވީ މުއްސަނދިކަމުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅޭ އަދަދު ކަމުގައި ބަލާނީ، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން ވަޒަންކުރުމުން، މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ އަދަދާއި، މި އަކުރުގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ އަދަދާއި، މި ދެ އަދަދުގެ ތަފާތާ އެއްވަރުގެ އަދަދަކަށެވެ.

(1) މިހާރުގެ ޖުމުލަ މުއްސަނދިކަން ކަމުގައި މި ގާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުރަހަކާ ހިލޭ ދައްކަވައިދޭ އަދަދު. (އެއީ އެމިހެއްގެ މުއްސަނދިކަން މި މާއްދާގެ ދަށުން ވަޒަންކުރުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ އޭގެ ފަހުންވިޔަސް އެމިހެން ހޯދިފައިވާ މުދަލާއި އާމްދަނީއާއި މަންފާއާއި، އެއިން މުދަލެއް ނުވަތަ އާމްދަނީއެއް ނުވަތަ މަންފާއެއް، ހަރާމާއެއްގެ ގޮތުގައި ދީގެން ނުވަތަ ވިއްކާލައިގެން ނުވަތަ

އެއްވެސް ގޮތަކުން އޭގެ މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކޮށްގެން،
އެއިން ލިބިފައިވާ އެންމެހައި މުދަލާއި އާމްދަނީއާއި މަންފާ
ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.)؛ އަދި

(2) މި މާއްދާގެ ދަށުން މުއައްސަސާތަކުން ވަޒަންކުރާވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، އަމިއްލަ މުއައްސަސާތަކުގެ ތެރެއިން ފޮނުވުން ހިއްސާދާރުން ގޮތުގެމަތިން ހަރުފައިވާ މުއައްސަސާތަކުގެ ގޮތުގައި ސާބިތުކުރެވޭ އަދަދު.

(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި މުދަލެއް ނުވަތަ މަންފާއެއްގެ އަގު ކަމަށް ބަލާނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

(1) މުއައްސަސާތަކުން އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކޮށްދީފައިވާނަމަ އެ އެއްޗެއް އޭނާ ހޯދިއިރު އޭގެ އަގާއި، އޭގެ މިލްކުވެރިކަން އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރިއިރު އޭގެ އަގާއި، މި ދެ އަގުގެ ތެރެއިން މަތީ އަގު؛ ނުވަތަ

(2) މުއައްސަސާތަކުން އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކޮށްދީފައިނުވާނަމަ އެ މުދާ އޭނާ ހޯދިއިރު އޭގެ އަގާއި، މި ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރިޓަރން ހުށަހަޅަންޖެހުނު އެ މުދަލުގެ އަގާއި، މި ދެ އަގުގެ ތެރެއިން މަތީ އަގު.

ނަގައިދޭން ހުރި މުއައްސަސާތަކުން ކުރުމުގައި ކަސޫރުވާ ފައިސާ ދައުލަތަށް ނެގުން

32. މި ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުންފުނި ވިޔަފާރީގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އޭނާ ނަގައިދޭން ހުރި ފައިސާ ކަމުގައި މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ފައިސާ، ދައުލަތަށް ނެގުމަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ނުރައްކާތެރި ކުށްތަކާގުޅޭ

ތިރީ އެއްޗެހި ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން ކުރާ ނުރައްކާތެރި ކުށް

33. (ހ) އެއްވެސް ފަރާތަކުން، ތިރީ އެއްޗެހި ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން އަންނަނިވި އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަމަލެއް ހިންގުމަކީ، ނުވަތަ ތިރީ އެއްޗެހި ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކުރުމަކާ ނުލައި އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގުރޫޕުކޮށް އަންނަނިވި އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަމަލެއް ހިންގުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) މީހަކު މަރާލުން؛

(2) މީހަކާމެދު ނުރައްކާތެރި މާރާމާރީ ހިންގުން؛

(3) މީހަކަށް ބޮޑު ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް ދިނުން؛

(4) މީހަކު ހައިޖެކްކުރުން؛

(5) މީހަކަށް ބިރުދެއްކުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "މީހަކު މަރާލުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤަސްދުގައި މީހަކު މެރުމަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "މީހަކާމެދު ނުރައްކާތެރި މާރާމާރީ ހިންގުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހެއްގެ ގުނަވަނެއް ނުވަތަ ގުނަވަނެއްގެ ބައެއް ނެތިދާފަދަ ގޮތަކަށް ތިރީ އެއްޗެހި ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "މީހަކަށް ބޮޑު ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް ދިނުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ،

މީހެއްގެ ގުނަވަނެއް ނުވަތަ ގުނަވަނެއްގެ ބައެއް ނެތިދާފަދަ ގޮތަކަށް ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގާ މާރާމާރީއަށް ނުވާގޮތުން، މީހަކަށް ބޮޑު ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް ދިނުމަށެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "މީހަކު ކިޑްނެޕްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހެއްގެ ރުހުމާ ނުލައި، ގަދަބާރު ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ ހީލަތްހަދައިގެން ވަކި ތަނަކަށް ގެންދިޔުމާއި، އެމީހަކަށް އެދޭނުން ނުދެވޭ ގޮތަށް އެމީހެއްގެ މިނިވަންކަން ހިފެހެއްޓުމަށެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "މީހަކަށް ބިރުދެއްކުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ އިންޒާރު ދިނުމަށެވެ.

(1) މީހަކު ނުވަތަ އާއިލާ ގޮތުން ގުޅުންހުރި އެހެން މީހަކު މަރާލާނަކަމުގެ އިންޒާރު ދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) މީހަކަށް ނުވަތަ އާއިލާ ގޮތުން ގުޅުންހުރި އެހެން މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ބޮޑު އަނިޔާއެއް ދޭނަކަމުގެ އިންޒާރު ދިނުން؛ ނުވަތަ

(3) މީހެއްގެ ނުވަތަ އާއިލާ ގޮތުން ގުޅުންހުރި އެހެން މީހެއްގެ މުދަލަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދޭނަކަމުގެ އިންޒާރު ދިނުން.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، މަރުގެ އަދަބެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގައި އެހެން ގޮތަކަށް އޮތީނަމަވެސް، މަރުގެ އަދަބު ތަންފީޒުކުރުމުގެ ކުރިން އެއްވެސް މަރުބަދަލުއެއްގައި، މަރާލެވިފައިވާ މީހާގެ ވާރިސުން، ކުރި ސުލްހަކޮށްފައިވާ މީހާގެ އަމުން ނުވަތަ އޭނާގެ

ޢަސްކަރީ އޮފީސްތަކުގެ އަޅުން މަރުގެ ދިޔަ ހާލަތެއް، މަޢުލޫމާތުދިނުމަށް ނުވަތަ

މަރުގެ ދިޔަ ހާލަތުގައި ނުކުމެ މަޢުލޫމާތުދިނުމަށް، މަރަން މަރު ހިފުމަކާ

ނުލައި އާންމުގެ މައްސަލަ ތަޢައްޔަރުކުރުން އެންމެނަށް އަދަބު

ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(1) އުމުރަށް ޖަލަށްލުން؛ އަދި

(2) 3,000,000/- (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 10,000,000/- (ދިހަމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުން.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ސަބަބުން މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ، އެމީހެއްގެ އަދަބަކީ، އުމުރަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 1,000,000/- (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 5,000,000/- (ފަސްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ. އެހެން ހާލަތެއްގައި، އެ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 2,000,000/- (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 7,000,000/- (ހަތްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 2,000,000/- (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 7,000,000/- (ހަތްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ފ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 1,000,000/- (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި

-/3,000,000 (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، -/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 18 (އަށާރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/2,000,000 (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/5,000,000 (ފަސްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި -/3,000,000 (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 12 (ބާރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/800,000 (އަށްލައްކަ) ރުފިޔާއި -/2,000,000 (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއި -/1,000,000 (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ (ވ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 8 (އަށެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމާއެކު -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއި -/750,000 (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު އަދި އެނޫން ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު އެތެރެކުރުމާއި އުފެއްދުމުގެ ކުށް

34. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު، ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމަކީ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެއްދުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) އެއްވެސް މީހަކު، ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު ފިޔަވައި އެނޫން

ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމަކީ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެއްދުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހަނގުރާމަތެރި ހަތިޔާރާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރުގެ ތެރޭގައި، ދައުލަތުގެ ބޭނުމަކު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނުވާ ހަނގުރާމަތެރި ހަތިޔާރު ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ނުހިމެނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ދައުލަތުގެ ބޭނުމަކު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދިފާޢީ ކަންކަމާބެހޭ ވުޒާރާގެ ހުއްދައާއެކު ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ބޭނުމަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ހަނގުރާމަތެރި އަދި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު ގެނައުމަށެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 20 (ވިހި) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 2,000,000/- (ދެމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 7,000,000/- (ހަތްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 1,000,000/- (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާއި 3,000,000/- (ތިންމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު،

750,000/- (ހަތްލައްކަ ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއި
1,000,000/- (އެއްމިލިއަން) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން
ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ގެންގުޅުމުގެ ކުށް

35. (ހ) މަޤްބޫލު ސަބަބެއް ނެތި، ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ ތޫނު އެއްޗެއް އާންމު ތަނެއްގައި ގެންގުޅުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މަޤްބޫލު ސަބަބެއް ނެތި، އާންމު ތަނެއް ފިޔަވައި އެހެން ތަނެއްގައި، ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ ތޫނު އެއްޗެއް ބަހައްޓަމުން ނުވަތަ ގެންގުޅުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "މަޤްބޫލު ސަބަބެއް" ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި ބޭނުމަކުން ކުރު ބޭނުމަކަށްޓަކައި އެ އެއްޗެއް ގެންގުޅޭ ހާލަތުގައެވެ.

(1) އާންމު ދިރިއުޅުމުގެ ބޭނުމަށް؛ ނުވަތަ

(2) މަސައްކަތުގެ ބޭނުމަށް.

(ރ) އެއްވެސް ތަނެއްގައި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ ތޫނު އެއްޗެއް ބަހައްޓާފައިވިނަމަ ފުރިގެން ހިނގާ ތަޅުދެއްގައި އެފަދަ އެއްޗެއް ފުރުން ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އެތަނަކާ އެއިރަކު ބަލަހައްޓަމުންދިޔަ މީހަކު ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ އުޞޫލަކުން އަންނަނިވި ކަންކަމުންކުރި ކަމެއް ޢާނާ ނުވަތަ އެބަޔަކު ކުރާ ހާލަތުގައި އެކަންޏެވެ.

(1) އެ އެއްޗަކީ އެ އެއްޗެއް ފެނުނު ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އެތަނަކާ އެއިރަކު ބަލަހައްޓަމުންދިޔަ ފަރާތުން ހޯދި ނުވަތަ ބަލައިގަތް އެއްޗަކަށްވުން؛

(2) އެ އެއްޗެއް އަމުން ދޫކޮށްލުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެ އެއްޗެއް

ފެންނަ ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތަށް ނުވަތަ އެތަނަކާ އެއިރަކު ހަވާލުވެފައި ފަރާތަކަށް ލިބޭ އެ އެއްޗެއް އެކަށީގެންވާ މުއްދަތަށް އަތުގައި ބެހެއްޓުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 300,000/- (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާއި 600,000/- (ހަލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 300,000/- (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާއި 600,000/- (ހަލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ފްލިކް ނައިފް އަދި ބަޓަރފްލައި ނައިފް އެތެރެކުރުމާއި އުފެއްދުމުގެ ކުށް

36. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް ފްލިކް ނައިފާއި ބަޓަރފްލައި ނައިފް އެތެރެކުރުމަކީ ނުވަތަ އެއިން އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެއްދުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު، 300,000/- (ތިންލައްކަ) ރުފިޔާއާއި 600,000/- (ހަލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ޖަލަށްލުމާއެކު 200,000/-

(ދެލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ
އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭ.

ކުޑަކުދިންނަށް ވަޅި ވިއްކުން މަނާކުރުން

37. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު، ކުޑަކުއްޖަކަށް އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ވަޅިއެއް ވިއްކުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، -/20,000 (ވިހިހާސް) ރުފިޔާއާއި -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ތޫނު އެއްޗެހި

38. މި ޤާނޫނުގައި، "ތޫނު އެއްޗެހި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ތަކެއްޗެވެ.

(ހ) އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ވަޅިއެއް؛

(ށ) ކަނޑިއާއި ހަންޖަރު؛

(ނ) ރޭޒަރު ތިލައާއި، ކަޓަރާއި، ކަޓަރު ތިލަ؛

(ރ) ކަތިވަޅިއާއި، ފުރޮއާއި، ކޮދާޅިއާއި މުޑޮ؛

(ބ) ތޫނުކޮށްފައި، ނުވަތަ ކަޅު ފޫއްސާފައި ހުންނަ ދަގަނޑާއި ދަނޑިއާއި ފަކުޅިއާއި އެންނުވެސް އެފަދަ ތަކެތި؛

(ޅ) މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ދިނުމަށް އެއްވެސް ތޫނު އެއްޗެއް.

ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު

39. މި ޤާނޫނުގައި، "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރާއި، އެ އެއްޗަކީ ހަތިޔާރެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކޮށްފިނަމަ، މީހެއްގެ މުދަލަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ ނުވަތަ ފުރާނައަށް ނުވަތަ ހަށިގަނޑަށް ނުރައްކާތެރި ހާނިއްކައެއް ފޯރުކޮށްދޭ އެއްޗަކާއި، ގޮވާ އެއްޗެއްސާއި، އަލިފާން ރޯވެދާނެ ތަކެއްޗާއި ހަތިޔާރުގެ ގޮތުގައި

ބޭނުންކުރެވިދާނެ އުސޫލުވެސް އެއްބަސްވެވޭނެއެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، ބާޒާރު ގަނޑާއި ސްކޫލް ގަނޑާއި އެއްޗަސް މިފަދަ ހަރުގަނޑުގެ ސަރުކާރު ފަރާތުން އިންތިޒާމް ނުކުރެވޭ ބޯޓުތައް ވަގުތީގޮތުން ނަގަހަރު ގުދުވަރު ކުރިމާ ކޮންމެ އެއްކަލާއި، ވަކި ވަގުތެއް ބެހެއްޓުން ގާތް ގޮތަށް ހަރުވައި ހުރިހަ ތަރުބީ، ގޮތުން ވަކި ގޮތެއް ޚާއްޞަވައި ހުރިހަ ތަރުބީ، ވިޔާއި، ވަހަ ގާޒީ، މިހެން ދަރުވާރުވަރު ބޭނުންކުރެވޭ ސާމާނު ކަމުގެ މާއްދާތަކާއި، ސުނޑަރުކާރު އިސްޓޭޓާއި، ރޯޑުސަންވާއިނގެ މާއްދާތަކާ ހިމެނެއެވެ.

40. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފްލިކް ފައިލާއި ބެކަޕްފައިލް ފައިލު އެމްބަސީތަކުންނާއި ދާއިރާ ކަންކަމުގެ ދުވަސްވަރު ހުއްދަ ދިނުމަށްވެސް ދޫކުރެވޭނެއެވެ.

ފްލިކް ފައިލާއި ބެކަޕްފައިލް ފައިލު އެމްބަސީތަކުން ހުއްދަ ދޫކުރުން

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަހަރު އަދި ހުރަހެއްމާއި އެ ހުއްދަ ދޫކުރުމުގައި އުސޫލުތަކާއި އުސޫލުތަކުން އެކުލެވޭ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދަށުގައި ކަންކަމުގެ ވަކިކުރުން ހަދާ ގާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ފްލިކް ފައިލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވަކިގެ ތިބަ ވަކިގެ ކުންފުނިގެ ތެރެއިން ކުރިއަށް ފަރާތެއްގެ ކުންފުނިގެ ތެރެއިން ކުއްލިއެއްގެ ގާތް ހުރުމަކީ، ވަކިގެ ކުންފުނީގެ ގާއިދާ ގާތް ގޮތަކަށް ތެރެއިން ޖޭއެއްމުން ގޮތުގައި ފަރުމާކުރިން ފިސީކްސާސެއް އެކުގައި ވަކިގެ ތިބަ ނިކުންނަ ގާތް ހުރުމާއި ކޮންމެ ވަކިއެއްކަމެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ބެކަޕްފައިލް ފައިލު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވަކިގައި ތި ކުންފުނީއް ހުރިހައި، އަދި ވަކިގެ ތިބައިގެ ބެކެގައިމާ ހުރަކުން މި ތި ކުންފުނި އެނބުރޭ ގާތް

ހުށަހަޅައި، ވަޒީރު މި ދެ މުއައްސަސާގެ ތެރޭގައިވާ ޖާގައި ތެރޭގައި
ވަޒީރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ފަސްވަނަ ބާބު

[illegible] އަދި އިންޓެލިޖެންސް ކުރާ [illegible] [illegible] ބާރުތައް

އެއްވަނަ ބައި

[illegible] ބާރުތަކާއި އިޖުރާއަތު

ކުށްކުރުން ހުއްޓުވުމާއި ތަޙްޤީޤުތައް ހިންގުމަށް ފުލުހުންނަށް ލިބިދޭ އާންމު އަދި ޚާއްޞަ ބާރުތަކުގެ ދާއިރާ

41. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި އާންމު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ [illegible] ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޖިނާއީ ތަޙްޤީޤުތައް ހިންގުމުގައާއި [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުތައް ހިންގުމުގައި ފުލުހުންނަށް ލިބިދޭ ބާރުތަކާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 34/2020 (ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި [illegible] ޖިނާއީ ކުށް [illegible] ޚާއްޞަ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފުލުހުންނަށް ލިބިދޭ އާންމު އަދި ޚާއްޞަ ބާރުތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތައް ހުއްޓުވައި ތަޙްޤީޤުކުރުމުގައި، މި ބާބުގައި [illegible] ބާރުތަކާއި އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] ބޭނުންކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މީހުން ބަލައި ފާސްކުރުން

42. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ކުރިކަމަށް ނުވަތަ އެފަދަ އެއިން ކުށެއް ކުރަމުންދާ ކަމަށް ނުވަތަ ކުރަންއުޅޭ ކަމަށް

ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ގުޅޭގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ވުޖޫދުގައިވާ ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ފުލުހުންނަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އަދި އެމީހަކު ހުރި އާންމު ތަނެއްގައި ކަމުގައިވާނަމަ، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި އެމީހަކު ހުއްޓުވައި ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އޭނާގެ އަތުގައި އަނިޔާވެރި އަމަލެއް ހިންގުމަށް ގެންގުޅޭ އެއްޗެއް ކަމަށް ބެލެވޭ ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ހުރިކަމަށް ބެލެވުން؛

(2) އޭނާގެ އަތުގައި ކުށްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އެނޫންވެސް ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ އާލާތެއް ހުރިކަމަށް ބެލެވުން؛

(3) އޭނާގެ އަތުގައި ކުށްކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދާ ހުރިކަމަށް ބެލެވުން؛

(4) އޭނާގެ އަތުގައި މި ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ހެކި ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެއް ހުރިކަމަށް ބެލެވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރާ މީހާ ގުޅޭގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މީހަކު ހުރި އަމިއްލަ ތަނެއްގައި ކަމަށްވާނަމަ، އެމީހަކު ބަލައި ފާސްކުރުމަށް އެތަނަކަށް، އެތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުގެ ރުހުމާ ނުލައި ވަދެވޭނީ، ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮންނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ

މާއްދާގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމަށްޓަކައި އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަނުމަށް ފުލުހުންނަށް ލިބިދޭ ބާރުގެ ދަށުން އެތަނަކަށް ވަދެ އެފަދައިން ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ބަލައި ފާސްކުރުމަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއްނުވާނެއެވެ.

ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބާރު

43. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ކުރަން އުޅުނުކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަކާމެދު ވަގުތުން ފިޔަވަޅު ނަގައިފިނަމަ، އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް އޭނާ ކޮށްފައިވާކަމަށް ބެލުމަށް ޔަޤީންކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރެއްޖެނަމަ، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި އެމީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރަންވާނީ، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ ރޭންކުން ފެށިގެން މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދައާ އެކުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގައާއި، ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަދި (ޅ) އާއި، 42 ވަނަ މާއްދާއާއި، 43 ވަނަ މާއްދާއާއި، 44 ވަނަ މާއްދާއާއި، 45 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކުން އުޞޫލުން ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިދޭ މީހަކު ހުރި އަމިއްލަ ތަނެއްގައި ކަމަށް ބެލުމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާ ޙާލަތުގައި، އަމިއްލަ ހައްޔަރުކުރުމަށްޓަކައި، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އެތަނަކަށް ވަނުމާއި

އެކަން ކުރަން އެކަށޭނަ މިންވަރެއްގެ ވަގުތަކަން އެތަނެއްގައި މަޖުބޫރުކުރުމުގެ، ނުވަތަ ހިފުމުގެ ބާރު، ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަމިއްލަ ތަނަކީ، މީހުން ދިރިއުޅޭ، ފަރުވާ ދޮރުކޮޅުގައިވާ ތަނެއް ކަމަށްވާނަމަ، އެތަނުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތެއް ހުރި ކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާނަމަ، އެފަރާތެއް ހައްޔަރުކުރުމަށްޓަކައި، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އެތަނަކަށް ވަނުމާއި، އެކަން ކުރަން އެކަށޭނަ މިންވަރެއްގެ ވަގުތަކަން އެތަނެއްގައި މަޖުބޫރުކުރުމުގެ، ނުވަތަ ހިފުމުގެ ބާރު، ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަނުމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)، (ޅ)، (ކ)، (އ)، އަދި (ވ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކަށް ފުލުހުން އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

44. އަމިއްލަ ތަނަކުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ބަލައި ފާސްކުރުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރާ ފަރާތެއް އަމިއްލަ ތަނަކުން ހައްޔަރުކުރާ ޙާލަތުގައި، އެ މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކާގުޅޭ ހެކި އެތަނުގައި ހުރިކަމަށް ޤަބޫލުކުރަން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްވާނަމަ، އެ އެއްޗެއް ހޯދުމަށްޓަކައި، އަދި އެކަން ކުރަން އެކަށޭނަ މިންވަރެއްގެ ވަގުތަކަން، އެތަނެއް މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބަލައި ފާސްކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނަކުން ބަލައި ފާސްކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ވުޖޫދުގައިވާކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްގެ

މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތް ހައްޔަރުކުރި ފުލުހުންގެ އޮފިސަރަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ޙާލަތެއްގައި، ފުލުހުންގެ އެގްޒެކެޓިވް އޮފިސަރުންގެ ރޭންކުން ފެށިގެން މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(1) އެ ކުށާ ގުޅިގެން ހޯދަން ބޭނުންވާ ހެއްކެއް އެތަނުގައި ވާކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުން؛ އަދި

(2) އެ ހެއްކަކީ އެ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ހެކިގެ ގޮތުގައި ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުމަށް ބޭނުންތެރިވާނެ އެއްޗެއް ކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުން؛ އަދި

(3) އެތަން އެވަގުތު ބަލައި ފާސްނުކޮށްފިނަމަ، އެ ކުށާގުޅޭ ހެކި ފޮރުވާލެވުން ނުވަތަ ނައްތާލެވުން ކަމަށް ނުވަތަ ނެތިގެން ހިނގައިދާނެ ކަމަށް ނުވަތަ އެ ހެއްކަށް ބަދަލުގެނެސްދާނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރުވާ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރަންވާނީ، އެ ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ޒިންމާވާ އޮފިސަރުގެ ކަނޑައެޅުމަކަށް، އެ އޮފިސަރުގެ ބުއްދީގެ ދަށުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރާއިރު އެތަނެއްގެ ވެރިފަރާތް އެތަނުގައި ހުރިނަމަ، އެތަން ބަލައި ފާސްކުރަންވާނީ، އެފަރާތުގެ ހާޟިރުގައެވެ. އެތަނުގެ ވެރިފަރާތް އެތަނުގައި ހާޟިރުވެ ނުތިބި ބަލަހައްޓައިގައި އެތަން ބަލައި ފާސްކުރާނީ، އެފަރާތުގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމަށް އެހެން ފަރާތެއްގެ ހާޟިރުގައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރާއިރު،

އުޅަނދުގައިވާ ކަމަށް ބެލެވޭ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ހެއްކެއް ހޯދުމަށްޓަކައި، އެކަން ކުރަން އެކަށޭނަ މިންވަރެއްގެ ވަގުތަކަށެވެ. އަދި އެފަދައިން ހިންގާ ބަލައި ފާސްކުރުމެއް، 6 (ހައެއް) ގަޑިއިރަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ވަގުތަށްވުރެ އިތުރަށް މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަކެއް ބަލައި ފާސްކުރަން އެދޭނަމަ، އެކަން ކުރަންވާނީ ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަކެއް ބަލައި ފާސްކުރާ ފުލުހުންގެ އޮފިސަރުންނަށް އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) ހެކީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެއް އުޅަނދުގައި ހުރިކަމަށްވާނަމަ، އަދި އެ އެއްޗެއް ފޮރުވުމުގެ ފުރުސަތު ނުވަތަ ނައްޓާލުމުގެ ފުރުސަތު ނުވަތަ އެ އެއްޗެއްކަން ބޭނުންކުރުމުގެ ފުރުސަތު، އެ އެއްޗެއް ހިފެހެއްޓުން؛

(2) އުޅަނދާއި އުޅަނދުގައި ހުރި ކަމާބެހޭ އެއްޗެހީގެ ފޮޓޯ އަދި/ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނަގައިގެން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން [illegible]، [illegible] އިމްތިހާނުގެ ތަނުގައިވާ އެއްޗެއްސާއި، ނޫން އިމްތިހާނުގެ ތަނުގައިވާ އެއްޗެއްސާއި، [illegible] އިމްތިހާނު [illegible] [illegible] އެއްޗެހި ހިފެހެއްޓުމުގެ ނުވަތަ އެ އެއްޗެހީގެ ފޮޓޯ އަދި/ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނަގާ [illegible] [illegible] ނެގުމެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓި މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީއެއް، ބަލައި ފާސްކުރާ އޮފިސަރު އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. އެކަން ކުރަންވާނީ، ފުލުހުންގެ އޮފިސަރަކާއި، ތަނުގެ ވެރިފަރާތުގެ

ނުވަތަ ތަނުގެ ވެރިފަރާތް ނުވަތަ ބަލަހައްޓާފައިވާ ވެރިފަރާތުގެ މަސްލަހަތު ރިޕޯޓުކުރުމަށްފަހު ފާސްކުރުމުގެ ހުއްދަ ދޭނެއެވެ. އަދި އެ އިންވެސްޓިގޭޓަރ ވަކިއެއް، ތަނުގެ ވެރިފަރާތަށް، ނުވަތަ އެހެން ނަމަ ބަލަހައްޓާފައިވާ މަސްލަހަތު ރިޕޯޓުކުރުމަށްފަހު ފާސްކުރަން ފުލުހުންގެ އޮފީސަށް ދަންނަވަންވާނެއެވެ.

(ހ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމާ ބަލާފުލުހުރި ފުލުހުންގެ އޮފީސަށް، އެ ބަލައި ފާސްކުރުމާގެ މަޢުލޫމާތު ލިބުމުން ރިޕޯޓުކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ރިޕޯޓުކުރުމުގައި، ބަލައި ފާސްކުރާ ތަނަށް ވަން ވަގުތާއި، އެތަނުގައި ހޯދުވި ދިރި މުދަލާއި، ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ޖެހުނު މުއްދަތާއި، ބަލައި ފާސްކުރި އެތަކެތިތަކާއި، ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ކުރިން ބާވަތެއްގެ ހުއްދަ ދިން ވަގުތާއި، ބަލައި ފާސްކުރާ ތަން ނުވަތަ ތަކެތި ހުއްދަކުރުމުގެ ގޮތުން، އެ އުޅުނު ނަމުގެ ތަން އިސްލާމީ ގެނެވި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރިޕޯޓުކުރާ މަޢުލޫމާތުގެ ތެރޭގައި، މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ހުއްދަ ދިން އޮފިސަރެއްގެ ފާސްކުރުމުގެ ނަމާއި މަޤާމާއި އެ ހުއްދަ ދިން ވަގުތާއި، އެ ފާސްކުރި ހުއްދަކުރިއިރު ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ދާއިރާ ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ރިޕޯޓުގައި ބަލައި ފާސްކުރި ފާސްކުރުމުގެ ލިސްޓުން، އެކަމަށް ހުއްދަ ދިން ފާސްކުރި ސޮއިކުރުމަށް އެންގުން ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޢުލޫމާތު، އެންމެ ބަލައި ފާސްކޮށް ނިންމައި، ތިން ދުވަސް ދުވަހުގެ ތެރެއިން ފުލުހުން ރިޕޯޓް ނިންމަންވާނެއެވެ.

ތަންތަން ބަލައި ފާސްކުރުން

45. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތްތަކުގައި ފިޔަވައި އެހެން ބާވަތްތަކުގައި، އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމަށް އެދޭނަމަ، އެތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުގެ ރުހުމާ ނުލައި ވަދެވޭނީ، ކޯޓު އަމުރަކާ އެކުގައެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

އުޅަނދުފަހަރު ހިފަހައްޓައި ބަލައި ފާސްކުރުން

46. (ހ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރާ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދުއްވާ ކަނޑުދަތުރުފަތުރުކުރާ އުޅަނދެއްގައި ނުވަތަ އެ އުޅަނދެއް ބޭނުންކޮށްގެން މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރެވިފައިވާކަމަށް ނުވަތަ ކުރަމުންދާކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެފަދަ އުޅަނދަކާ ގުޅޭގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު، ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އެ އުޅަނދެއް ހުއްޓުވައި، އެ އުޅަނދަކަށް އަރައި، އެ އުޅަނދު ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(2) އެ އުޅަނދެއްގައި ހުރި ތަކެތި ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(3) އެ އުޅަނދެއްގައި ހުރި މީހެއްގެ ކާކުކަން އަންގައިދޭ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމަށް އެންގުން؛

(4) އެ އުޅަނދެއްގައި ހުރި މީހަކާ ސުވާލުކުރުން؛

(5) އެ އުޅަނދެއްގައި ހުރި މީހަކު ބަލައި ފާސްކުރުން؛

(6) އެ އުޅަނދެއްގައިވާ މީހެއްގެ ސާމްޕަލް ނެގުން؛

(7) ހެކީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭ ހެއްކެއް އެ އުޅަނދެއްގައިވާނަމަ، އެ ހެއްކެއް ހޯދުން؛

(8) އެ އުޅަނދަކުން ހޯދިފައިވާ ހެއްކެއް ރައްކާތެރިކަމާއެކު ބެލެހެއްޓުން؛

(9) އެ އުޅަނދެއްގައިވާ މީހަކު، ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި، ހައްޔަރުކުރުން؛

(10) އެ އުޅަނދެއް ހިފަހައްޓައި، އިތުރަށް އެ އުޅަނދެއް ދަތުރުކުރިޔަނުދިނުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ފުލުހުންގެ އޮފިސަރުންނަށް ލިބޭ ބާރުތައް ބޭނުންކުރުމުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ޒިންމާ އެޅެންދުރި އެންމެހައި ފިޔަވަޅުތައް އަޅަންވާނެއެވެ.

(1) އުޅަނދުގައި ތިބި އެންމެހައި ފަރާތްތަކުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުން؛

(2) އެމީހުންގެ ކަރާމަތަށް އުނިކަމެއް އަންނަ ބަދަލުތައް ނުހިންގުން ނުވަތަ އިންސާނިއްޔަތުކަން ކުޑަކަމަކަށް އެމީހުންނާމެދު ބަދަލުނުކުރުން؛

(3) އުޅަނދުގައިވާ ފަރާތަކީ ބޭރު ޤައުމެއްގެ ރައްޔިތެއްނަމަ، އެފަރާތަކާގުޅޭ ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވަނީ، ނޫން- ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ އުސޫލުންކަން؛

(4) އުޅަނދުގައިވާ ފަރާތްތަކުގެ އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ކަށަވަރުކުރުން؛

(5) އެ އުޅަނދާއި އޭގައިވާ މުދަލަށް ގެއްލުމެއް ލިބުނުކަމުގެ ބިލެއް ކުރިމަތިވެފައި ނެތްކަން؛ އަދި

(6) އެ އުޅަނދަކީ، ބޭރުގެ އުޅަނދެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ

އުޖޫރަ ނިސްބަތްވާ ދެވޭ ސްޓައިޕެންޑެއް، ނުވަތަ އެ
އުޖޫރާ ދޫކުރުން މަސްއޫލިއްޔަތެއް އެއް އެންމެހާވަސް
ފައިސާއާއި ޚާއްޞަ މަސްއޫލިއްޔަތަކަށް ނުދެވޭ އަސާސީ
ޙައްޤުތަކަށް.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އެއްބަސް ފެތުރުވެއް އުޖޫރައާ ގުޅޭމުން
އަޅާނުލާ ނުވަތަ ތަންފީޛުކުރުމާއި، އަންނަނިވި ކަންކަމާ
އަސާސީ ޙައްޤެއް ގުޅޭމުން އެކަން ކުރުމަށް އިސްކަންދޭންޖެހޭނެއެވެ.

(1) ކަނޑައަޅާފައި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޤާނޫނުގެ ދަށުން
އިޤްތިޞާދީ ހިންގުމަށް ކޮންސަލްޓް ޚިދުމަތަކަށް ލިބިގެންވާ
ބާރާއި، އެފަދަ ޚިދުމަތަކަށް ލިބިދޭ ރައްކާތެރިކަމާއި ވަޒީފާތައް؛
ނުވަތަ

(2) އުޖޫރާގެ އިތުރު، ފަންޑު، ނުވަތަ އިޖުތިމާޢީ
ކަންކަމުގައި އިޤްތިޞާދީ ހިންގުމަށް ލިބިގެން
ލިބިގެންވާ ބާރު.

(ރ) މި މާއްދާގައި ބައްޔަންކުރާ ބާރުތަކާ، އަންނަނިވި ރާއްޖޭގައިވާ
އުޖޫރައްދިނުމާ ގުޅުންހުރި ބައިނަލްއަޤުވާމީ އިޤްތިޞާދީ ފުރުޞަތަށް
ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އުޖޫރަދީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ނުވަތަ
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާކަން އަންގައިދޭ،
ދިވެހި ދިދަ ނަގާފައިވާ އުޖޫރަދަކަން ވުން؛

(2) ވަކި އުޖޫރައްދީގައި ބޭނުން ޙައްޤުތަކާ ދިދަ
ނަގާފައިވާނަމަވެސް ނުވަތަ އެއްވެސް ދިދައެއް ނަގާފައި
ނުވިނަމަވެސް، އެ އުޖޫރަދީ ރަޖިސްޓަރީގައި ދިވެހި
އުޖޫރަދަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(3) އެ އުފަންދަރިޔާ، އެއްވެސް ޤައުމަކަށް ނިސްބަތްވެވުނުވާ
އުފަންދަރިކަށްވުން ނުވަތަ އެއްވެސް ޤައުމަކަށް ނިސްބަތްވާ
އުފަންދެއް ނޫން ކަމަށް ބެލެވޭ އުފަންދެއް ކަމަށްވުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ލިބިދޭ ބާރު ސިޓީ ފުރުޞަތު
ބޭނުންކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާނަމަ،
އެހެން ޤައުމެއްގެ ކަމާގުޅޭ އިދާރާއަކުން، އެ ޤައުމެއްގެ ޤާނޫނުތަކާ
އެއްގޮތަށް ގެންގުޅެމުން ވަކި އުފަންދަރިޔާ ގުޅިގެން އެ އިދާރާއެއްގެ
ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމަށް، ފުރުޞަތުނަށް އެދިވާނެއެވެ.

(1) އެ ބާރުތަކާ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނު
ތަންފީޛުކުރުމުގެ ބާރުތަކާ އެއްގޮތް، ނުވަތަ އެއް ބާރުތަކެއް
ކުރުމަށްވުން؛ އަދި

(2) ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމަކީ އެދޭ ބޭރު ޤައުމުގެ އިދާރާއަށް، އެ
ޤައުމުގެ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން، އެ ބާރުތައް
ބޭނުންކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ދީފައިވުން.

ބޭރު އުފަންދަރިޔާ ގުޅިގެން
ބާރު ބޭނުންކުރުމުގެ އުސޫލު

47. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ބަދަލުތަކާއި އުފަންދަރިޔާ ގުޅޭގޮތުން ބާރު
ބޭނުންކުރުމަށް ފުރުޞަތު ކުރުމުގައި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ގޮތުން، އެގޮތަށް އުފަންދެއް
އާދަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދުން ބޭރުގައި ކުރުމަށްވާނަމަ، އަދި އެ
އުފަންދަރިޔާ ދިވެހި އުފަންދެއް ކުރުމަށްނުވާނަމަ، ނުވަތަ އެ އުފަންދަރިޔާ ދިވެހި
އުފަންދެއް ކުރުމަށް ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، އެ އުފަންދަރިޔާ ގެޔަށް ހުށަހަޅަން މި
ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ތަންފީޛުކުރުމަށް، ކަނޑަތޮޅުމަށް
ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ޤާނޫނީގޮތުން ލިބިދިނުން. އަދި އެކަން
ކުރުމުގައި ބަޔަކުކުރާ އުސޫލުތަކާ އެ ކަނޑައެޅޭ އުސޫލުތަކާ
އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

ދިހަވަނަ ބައި

ޚާއްޞަ އޮޕަރޭޝަންތައް

ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ

48. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއް ކުރުމަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރާ، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުގައި އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދާ، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެ މެދުވެރިކޮށް ޓްރާންޒިޓްކުރާ، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުކުރާ ޤާނޫނާ ހިލާފު އެއްޗެއްގެ ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި، ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް ނުވަތަ އޭނާ ކަނޑައަޅާ، ޗީފް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތީ ރޭންކެއްގެ ފުލުހުންގެ އޮފިސަރެއް ދޭ ހުއްދައަކާއެކު، މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އެ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެ އެތެރެކުރި ކޮން ބަޔަކުކަން ދެނެގަތުމަށް؛

(2) އެ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެ އެތެރެކުރަނީ ކޮން ބައެއް ގުޅިގެންކަން ދެނެގަތުމަށް؛

(3) އެ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެ އެތެރެކުރި ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ގެންދަނީ ކޮންބަޔަކު އެއިން ފައިދާކުރުމަށްޓަކައިކަން ދެނެގަތުމަށް؛

(4) އެތެރެކުރި ނުވަތަ ގެންދާ އެއްޗެއް ޓްރާންސްޕޯޓްކުރުމުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ބޭނުންކުރުމުގައި ހިމެނޭ ކޮންބައެއްކަން ދެނެގަތުމަށް.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއެއް" ހެދުން

ކަމަށް ބުނެފައި އޮވެސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތުގެއިވާ ޚާއްސަ ހާލަތު އުޅަނދެއް، އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޭނުމަކަށްޓަކައި، ފުރުޞަތު ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް ސުޕަވައިޒްކުރާ އޮފިސަރުންގެ ތެރެއިން، ހުއްދަކޮށްފައިވާ ފުރުޞަތުގެ އޮފިސަރުން، އެ އުޅަނދެއް ގެންދެވޭ މަސްޖިދަށް ރައްދުވިޔަދުވަސް. އަދި ތެރެގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

(1) އެ އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެވީ ދުވަސް؛ އަދި/ނުވަތަ

(2) އެ އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދިޔަދުވަސް؛ އަދި/ ނުވަތަ

(3) އެ އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބާރަށްބޭތިޔަދުވަސް؛ އަދި/ ނުވަތަ

(4) އެ އުޅަނދެއް ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ގެންދިޔަދުވަސް؛ އަދި/ނުވަތަ

(5) އެހެންނަމަވެސް، އެ އުޅަނދެއް ގެންދެވޭ މަސްޖިދަށް ރައްދުވިޔަ ދިނުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިނގާ، ހުއްދަކުރާ ބަރަކާތްތެރޭ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުއްދަކޮށްގެން ހިނގާ ކަސްޓަމްސް ކޮމިޝަނަރގެ ބައިވެރިވުމާ ފުރުޞަތުގެ އޮފިސަރަކު ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން ކުރާ އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށްވެރިއެއް ނުވާނެއެވެ.

(ނ) ކަސްޓަމްސް ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލްއަކަށް ވަކިން ހުއްދަ ހޯދުން ލާޒިމުވާނެއެވެ. ކަސްޓަމްސް ޖެނެރަލްއާއި ހުއްދުގެ ހުއްދައަށް އެދި ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް ނުވަތަ އޭނާ ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކަށް، މި

ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ހުއްދަކުރާ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް ހުރަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންމެ ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއަކަށް ދެވޭ ވަކި ހުއްދައަކީ ލިޔުމުން ރިޕޯޓުކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެ ހުއްދައެކެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ހުށަހެޅުމަކާއެކު، އެ ހުށަހެޅުމަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ބޭނުންވާނެ މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެއީ ކުރިން ހުއްދައަކަށް އަރާފައިވާ ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއެއްނަމަ، އެކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ހުއްދަ ދިނުމަށް ނިންމަންވާނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފިކަން ނުވަތަ ކުރަމުންދާކަން ނުވަތަ ކުރަން އުޅޭކަން، އެކަށީގެންވާ ހެކީގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޝައްކުކުރެވުން؛

(2) މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ އަމަލުގެ ޒާތާއި ބާވަތާއި ބަލާއިރު، އެއީ، ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއެއް ހުއްދަކުރަންޖެހޭފަދަ ކަމަކަށްވުން؛

(3) ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއެއް ހިންގުމަށްޓަކައި ކުރުމަށް ހުއްދަކުރެވޭ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އެ ހުއްދަކުރެވޭ އޮފިސަރު ކުރަންޖެހޭ، އެ ހުއްދައާ ނުލައި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާނެ އަމަލުތަކެއް އެ ޑެލިވަރީ ހިންގުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާނެ ކަންކަން ކަމަށްވުން؛

(4) ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ ހިންގަނީ، އެ އޮފިސަރުންގައި

ބޭނުންކުރެވޭ އެއްޗެހި އެ ކޯޕަރޭޝަން ނިމާއިރު، އެ
ކޯޕަރޭޝަނުގައި ބައިވެރިވި ފުދުރުންގެ އޮފިސަރުގެ
ކޮންޓްރެކްޓުގެ ދަށުގައި ހުރިހާ އެއްޗެހި ކަމުގައި ވާނެ
ގޮތަށް އެ ކޯޕަރޭޝަން ހިންގާކަން ކަނަވަރުކުރުމަށްޓަކައި
ކުރެވެންހުރި އެންމެހައި ކަންކަން ކޮށްދެންކަން؛

(5) ކޮންޓްރެކްޓް ބެލުމަށް ހިންގަނީ، އެ ކޯޕަރޭޝަނުގައި
ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުގެ ކުރަން ނޫނީ ކުރެއް ކުރުމަކު ހިތުވަރު
ލިބޭ ގޮތަކަށް ނުންކަން؛

(6) ކޮންޓްރެކްޓް ބެލުމަށް ހިންގަނީ، އެ ކޯޕަރޭޝަނުގައި
ހިމެނޭ އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ސަލާމަތާއި ސިއްރުތަކަށް
ނުރައްކާނުވާނެ، ނުވަތަ އެއިން ފަރާތަކަށް ގެއްލުމެއް
ކުރިމަތިނުވާނެ ގޮތެއްގެމަތިންކަން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދޭ ހުއްދަދެއްވުމަށް، ހުއްދަދޭ
ކޮންޓްރެކްޓް ބެލުމަށް ކޯޕަރޭޝަނާއި، ހުއްދަދޭ އޮފިސަރާއި،
ކޯޕަރޭޝަނުގައި ކުރުން ހުއްދަ ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައި
އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ކޯޕަރޭޝަނަކާބެހޭ ހުރިހާ
ހުއްދައަކާއި ލިޔުންތަކާއި، ކޯޕަރޭޝަނުގެ އެކްސިކިއުޓިވް ޑިރެކްޓަރ
ހުށަހަޅާނީ ލިޔުމުން ނުވަތަ އީމެއިލް ނުވަތަ ފެކްސް މެދުވެރިކޮށް
ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވޭނެއެވެ.

(ރ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނު)
ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އެއްގޮތަށް ކޯޕަރޭޝަނެއްގެ ކޮންމެ މެމްބަރަކު، މި
ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުރަހާ ގޮތުގެމަތިން ހިންގާ ކޮންޓްރެކްޓު
ބެލުމަށްޓަކައި ކަންކަން ކުރާނީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ

ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އަދި، މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު
ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނު) ގެ 89
ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލު އެ ނިސްބަތަށް
ހިފެހެއްޓިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް،
ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ އޮޕަރޭޝަނެއް ހިންގަނީ މަސްތުވާތަކެތި
ޓްރެފިކިންގކުރުމާއި ވިޔަފާރިކުރުމާ ގުޅިގެން ކަމަށްވާނަމަ، އެފަދަ
ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ އޮޕަރޭޝަނެއް ހިންގަނީ، ޤާނޫނު
ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން، އެ
ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

ސިއްރު އިންފޯމަންޓުން

49. (ހ) އިންޓެލިޖެންސް ކުންކުރާ ގްރޫޕްތަކާއި އެ ގްރޫޕްތަކުން ކުރާ
ކުރުމަށް ހުއްޖަތަށް އެކަން ކުރާ ބަހަކު ހިތްވަރު ކުރާނެ
މަސައްކަތްކުރުމުގައި، ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް ނުވަތަ އޭނާ ކަނޑައަޅާ
ފުލުހުންގެ އިންސްޕެކްޓަރގެ ހުއްދަ އޮފިސަރ ފުލުހުންގެ އިންސްޕެކްޓަރަކު،
އެއީ ގާތުކަން ނެތްގޮތެއްގައި، އިންޓެލިޖެންސް ކުންކުރާ ސިއްރު
ނުވަތަ އެފަދަ ސިއްރުވެރިއެއްގެ ވަސީލަތުން ފަރާތްތަކަށް، އެހީތެރިންގެ
ޤާނޫނާ ޚިލާފު ތަކެތި ހޯދުމަށް ނުވަތަ ގެއްލުމަށް ހުރަސްއެޅުމަށްޓަކައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުއްދަކޮށްގެން ހިންގޭ ސިއްރު
އިންފޯމަންޓުގައި ބައިވެރިވާ ފުލުހުންގެ އިންސްޕެކްޓަރު ޤާނޫނާ
އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރާ އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ
ދަށުން ކުށްވެރިއެއް ނުވާނެއެވެ.

(ނ) ކޮންމެ ސިއްރު އިންފޯމަންޓަކަށް ވަކިން ހުއްދަ ހޯދުން
ލާޒިމުވާނެއެވެ. އެފަދަ އިންފޯމަންޓް ހިންގުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި

ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް ނުވަތަ އޭނާ ކަނޑައަޅާ ފުލުހަކަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް ހުރަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ކޮންމެ ސިއްރު އިންފޮމޭޝަނަކަށް ދެވޭ ވަކި ހުއްދައަކީ ލިޔުމުން ރިކޯޑުކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެ ހުއްދައެއްކަމެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ހުށަހެޅުމަކާއެކު، އެ ހުށަހެޅުމަކީ ހުއްދަ ދިނުމަށް ބޭނުންވާން ޝަރުޠުތައް ހުރިހާ ކަމެއް ފުރިހަމަވާނެ މައުލޫމާތު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ހުއްދަ ދިނުމަށް ނިންމަންވާނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފިކަން ނުވަތަ ކުރުމުންދާކަން ނުވަތަ ކުރަން އުޅޭކަން، އެކަށީގެންވާ ހެކީގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޔަޤީންކުރެވުން؛

(2) މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ޖާގައި ބޮޑުމިން ބަލާއިރު، އެއީ ސިއްރު އިންފޮމޭޝަނެއް ބޭނުންކުރަންޖެހޭފަދަ ކަމަކަށްވުން؛

(3) ސިއްރު އޮޕަރޭޝަނެއް ހިންގުމަށްޓަކައި ކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އެ ހުށަހަޅާފައިވާ އޮޕަރޭޝަނު ކުރަންޖެހޭ، އެ ހުށަހެޅުމާ ނުލައި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާން ޢަމަލުތަކަކީ އެ ސިއްރު އޮޕަރޭޝަން ހިންގުމަށް ކޮންމެހެން ބޭނުންވާން ކަންކަން ކަމަށްވުން؛

(4) އެ އޮޕަރޭޝަން ހިންގަނީ، އެ އޮޕަރޭޝަނުގައި ބޭނުންކުރެވޭ އެއްޗަކީ އެ އޮޕަރޭޝަން ނިމުމުން، އެ

އެޕްރެންޓިސްޝިޕްގައި ބައިވެރިވި ފުދުރުސްގެ އެގްރީމަންޓުގެ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ދަށުގައި ހުނަރާނ އެއްޗެހި ކަމުގައި ވާނަ ގޮތަށް އެ އެޕްރެންޓިސް ހިންގާކަން ކަރަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ކުރެވެންހުރި އެންމެހައި ކަންކަން ކޮށްދޭންކަން؛

(5) އެ އެޕްރެންޓިސް ހިންގަނީ، އެ އެޕްރެންޓިސްޝިޕްގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކަށް ކުރަން ނުޖެހޭ ކުށެއް ކުރުމަށް ހިތްވަރު ދިނުމާ ގޮތަކަށް ނޫންކަން؛

(6) އެ އެޕްރެންޓިސް ހިންގަނީ، އެ އެޕްރެންޓިސްޝިޕްގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ސަލާމަތާއި ސިއްޙަތަށް ނުރައްކާނުވާނެ، ނުވަތަ އެއިން ފަރާތަކަށް ބޭޖާ އަނިޔާއެއް ކުރިމަތިނުވާނެ ގޮތެއްގެމަތިންކަން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދޫ ހުއްދައެއްގައި، ހުއްދަދެވޭ ސިއްރު އެޕްރެންޓިސަށާއި، ހުއްދަދެވޭ އެގްރީމަންޓާއި، އެޕްރެންޓިސްޝިޕްގައި ކުރުން ހުއްދަ ކަންކަން ބަލަހައްޓާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ އެޕްރެންޓިސަކާބެހޭ ހުރިހާ ހުއްދަތަކާއި ލިޔެކިޔުންތަކާއި، އެޕްރެންޓިސްގެ އެކްޓިވިޓީ ތާރީޚް ހުރިހާކަމެއް ލިޔުމުން ނުވަތަ އެހެން ވީޑިއޯ ގޮތަކުން ރިކޯޑުކުރެވިފައެވެ.

(ރ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނު) ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އެގޮތުން އޮތުމަކުގައިވީނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުރަހާ ދެއްކުމެން ހިންގާ ސިއްރު އެޕްރެންޓިސަކާގުޅޭ ކަންކަން ކުރާނީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އަދި، މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 8/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމްސްގެ ޤާނޫނު) ގެ 89

ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ އުސޫލު އާ ޚިލާފަށް ހިދުމަތްދޭންވާނެއެވެ.

ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލް އަށް ސިއްރު އިންފޮމޭޝަންތައް ހޯދާ ގޮތް

50. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިންގާ ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލާއި ބަޔަކާބެހޭގޮތުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިންގާ ސިއްރު އިންފޮމޭޝަނުން ފުރުސަތުން ލިބޭ ލިޔެކިޔުމަކީ ނުވަތަ ފޮޓޯއަކީ ނުވަތަ އޯޑިއޯއަކީ ނުވަތަ ވީޑިއޯއަކީ މި ޤާނޫނުގައި ކުރިން ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުރިން ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ހެކިއެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ހެކީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭ އެއްޗިހީގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ގޮތްގޮތުން ހުރި އެއްޗިހި ހިމެނެއެވެ.

(1) ފުރުސަތުން އެހެން ފަރާތްތަކުގައި، އެ ފަރާތްތަކުގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ބެލެހެއްޓުމެއް ހުރި ހިސާބު؛

(2) އެހެން ފަރާތްތަކުގެ އިދާރާތަކުން، އެ ފަރާތްތަކުގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ބެލެހެއްޓުމެން ހުރި، ފުރުސަތުން ފޯރުކޮށްދޭ ހިސާބު.

ޚާއްޞަ އިންފޮމޭޝަނުގެ މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުން

51. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިންގާ ކޮންޓްރޯލަރ ޖެނެރަލްގެ ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހިންގާ ސިއްރު އިންފޮމޭޝަންތަކާގެ އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ ރިޕޯޓެއް، ކޮންމެ އަހަރަކު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާބެހޭ ކޮމިޓީއަށް ފުރުސަތު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(1) ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ ކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހެޅި އަމުރު އަދި ހުއްދަ ދޫކުރި އަމުރު؛ އަދި

(2) ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީ ތަޙުޤީޤުކޮށް ހޯދާފައިވާ މައުލޫމާތު ނުވަތަ ހެކި ބޭނުންކޮށްގެން ދަޢުވާކޮށްފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ އަމުރު؛ އަދި

(3) ސިއްރު އޮޕަރޭޝަން ހިންގުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހެޅި އަމުރު އަދި ހުއްދަ ދޫކުރި އަމުރު؛ އަދި

(4) ސިއްރު އޮޕަރޭޝަން ތަޙުޤީޤުކޮށް ހޯދާފައިވާ މައުލޫމާތު ނުވަތަ ހެކި ބޭނުންކޮށްގެން ދަޢުވާކޮށްފައިވާ މައްސަލަތަކުގެ އަމުރު.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމަކީ، ކޮންޓްރޯލްޑް ޑެލިވަރީއެއް ނުވަތަ ސިއްރު އޮޕަރޭޝަނެއް ނިސްބަތްވާ ތަޙްޤީޤަކާގުޅޭ އޮޕަރޭޝަނުގެ މައުލޫމާތާއި، ބޭނުންކުރި އުކުޅުތަކާއި މަސްދަރުތައް ހާމަނުވާނެ ފަދައިންނެވެ.

ތިންވަނަ ބައި

މުދަލާއި ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމާއި ދައުލަތަށް ނަގުން

ފައިސާއާއި މުދަލުން މުޢާމަލާތްކުރުން ހުއްޓުވުމާއި ހިފެހެއްޓުން

52. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ ތަޙްޤީޤަކާ ގުޅިގެން، އެއިން ކުށަކާ ގުޅިފައިވާ ފައިސާއިން ނުވަތަ މުދަލަކުން މުޢާމަލާތްކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ނުވަތަ އެ މުދަލެއް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއްގައި،

އަންނަނިވި ކަންކަން އެދުމުގައިވިން ހުރި ކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އެ މުދަލެއް ނުވަތަ މުދަލަކުން މުޢާމަލާތްކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ނުވަތަ އެ މުދަލެއް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރެންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤު ފަށާފައިވުން ނުވަތަ އެއިން ކުށެއްގެ ޝަރީޢަތް ފަށައި އެ ޝަރީޢަތް ނިމިފައިނުވުން؛ އަދި

(2) ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލަކީ އަންނަނިވި ފަދަ އެއްޗެއް ކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން:

(i) ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލަކީ ކުށް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ނުވަތަ ކުށް ކުރުމަށް ބޭނުންކޮށްފައިވާ މުދަލެއް؛

(ii) ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލަކީ ކުށް ކޮށްގެން ހޯދިފައިވާ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާއެއް. އަދި ތިރީގައި، ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާ މުދަލާ އެއްވެފައިވާ ފައިސާއާއި މުދާވެސް ހިމެނޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެފައިވާނަމަ، އެ އަމުރުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ ނުވަތަ އެއިން ބައެއް، އަމުރުގައި ވަކި ގޮތަކަށް ނުވަތަ ވަކި ޙާލަތެއްގައި ބަންދުކޮށްފައިވާނަމަ އެއިން ގޮތަކުން ނުވަތަ ޙާލަތެއްގައި މެނުވީ، ޙަވާލުކޮށްގެން ނުވަތަ ބަދަލުކޮށްގެން ނުވަތަ ވިއްކާލައިގެން ނުވަތަ ނައްތާލައިގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކުން އެ ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލާމެދު އަމަލުކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރު، ޕްރޮސިކިއުޓަރ

ޖެނެރަލް އެދުމުން، މުދައްޢާޢަލައިހިގެ ނުވަތަ އެ އަމުރު ނިމުމަކަށް
ގެނައުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރުކުރާ ޝަރުތުތަކުގައިވާ މި
ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤު ފުރުމާ
ދުވަހެއް ކަމުގައިވާނަމަ، ކޯޓަށް އެކަށީގެންވާ ކަމަށް ފެންނަ
މުއްދަތުތެރޭގައި، އަދި ގިނަވެގެން 3 (ތިނެއް) މަސް ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި، އެ ކުށުގެ މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ކޯޓުގައި
ފަށާފައިނުވާނަމަ، ކޯޓުން އެ އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރުކުރާ ޝަރުތުތަކުގައިވާ މި
ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރީޢަތުގެ
މަރުޙަލާގައި ކަމަށްވާނަމަ، އެ ޝަރީޢަތެއް ނިމުމާ ހަމައަށް އެ
ކޯޓު އަމުރު ދެމިއޮންނާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިފަހައްޓައިދިނުމާ ނުވަތަ
މުއާމަލާތުކުރުން ހުއްޓުވައިލުމާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ
ބަލަހައްޓަމުންގެންދާނީ އަދި އެ ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލާއި
އަމިއްލަކުރަންވާނީ ކޯޓު އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެމަތިން،
ކަމާބެހޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާގެ ބެލުމުގެ ދަށުންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ހިފަހައްޓައިދީފައި
ނުވަތަ އެއިން މުއާމަލާތުކުރުން ހުއްޓުވާލާ ކޯޓުން
އަމުރުކުރަންވާނީ އަދި އެފަދަ އަމުރެއް ތަންފީޒުކުރަންވާނީ، ހަމަ
ނިޒާމުގައި އަމަލުކުރާ ފިހާރަތަކުގެ ބަހައްޓާފައިވާ އެއްވެސް
އަނިޔާއެއް ނުލިބޭނެ ފަދަ ގޮތަކަށެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރުކުރާ ނިޔުމަކަށް
ގެނައުމަށްޓަކައި، ކޯޓުގެ ތަޙުޤީޤުކުރާ ފަރާތަކުން ނުވަތަ

ހިފަހައްޓާފައިވާ ނުވަތަ މުއާމަލާތުކުރުން ހުއްޓުވާފައިވާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލުގައި މަސްލަހަތެއް އޮތް ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ދ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރެއް ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށްޓަކައި މި މާއްދާގެ (ވ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތީން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާގުޅޭ ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.

ދައުލަތަށް މުދާ ނަގުން

53. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް މީހެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެންނަނިވި ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ ދައުލަތަށް ނެގުމަށްޓަކައި ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެންވާނެއެވެ.

(1) ކުށް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރި ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ؛

(2) ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާ މުދާ ނުވަތަ ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާ މުދަލުން ހޯދާ ފައިސާއާއި މުދާ؛

(3) ކުށް ކޮށްގެން ހޯދަން އުޅޭ ނުވަތަ ހޯދާފައިވާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ؛

(4) ކުށް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރި މުދާ؛

(5) ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާ މުދަލަކާ އެކުވެފައިވާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ؛

(6) ކުށް ކޮށްގެން ހޯދާ މުދަލަކުން، ސީދާ ގޮތެއްގައި ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތެއްގައި، ލިބޭ މުދާ. އޭގެ ތެރޭގައި އެ އެއްޗަކުން ލިބޭ އާމްދަނީއާއި، ފައިދާއާއި، އެހެނިހެން މަންފާ ހިމެނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރެއް ނެރެންވާނީ އެ

އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާގެ ވެރިފަރާތަށް ނިސްބަތްކޮށެވެ. ނަމަވެސް ވެރިފަރާތަށް އެ މުދަލެއް ނުވަތަ އެ ފައިސާއެއް ލިބުނީ، އެއަށް އެކަށީގެންވާ އަގެއް ފައިސާއިން ދިނުމަށްފަހުގައި ނުވަތަ އެއަގަށްވާ ފައިސާ ހިދުމަތަކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށްފަހުގައި ކަމަށް ނުވަތަ ޤާނޫނީގޮތުން ހުއްދަ އެއްކޮށް ގޮތުން ކަމަށް އަދި އެ މުދަލާ ނުވަތަ ފައިސާއަކީ އަމިލު ޤާނޫނީ މުދަލެއްކަން ނުވަތަ ފައިސާއެއްކަން އެނގިފައިވާކަމަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް އެފަދަ ކޯޓު އަމުރެއް މުދަލާ ނުވަތަ ފައިސާގެ ވެރިފަރާތުގެ މައްޗަށް ނެރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ ކޯޓު އަމުރުގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އަމުރު ނެރުއްވި ތާރީޚް؛

(2) ދައުލަތަށް ނެގޭ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާގެ ފުރިހަމަ މައުލޫމާތު. އެފަދަ ފައިސާއެއް ނުވަތަ މުދަލެއްގެ ފުރިހަމަ ތަފްސީލާއި އަދި އެތަކެތި ހުރިތަން ހިމެނޭގޮތުން؛

(3) އަމުރު ނެރުނު ބޭނުން؛

(4) ދައުލަތަށް ނެގޭ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާގެ ވެރިފަރާތް އެނގެން ނެތް ހާލަތެއްގައި، އެ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާއަކީ ވަކި މީހެއްގެ ބާރުގެ ދަށުގައިވާ އެއްޗެއް ކަމަށްވާނަމަ، އެފަރާތެއްގެ މައުލޫމާތު؛

(5) އެ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ދައުލަތަށް ނަގަން ބޭނުންވާނީ މި ޤާނޫނުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ކޮން ކަރަކާ ގުޅިގެންކަން؛

(6) އަމުރު ތަންފީޛުކުރާނެ މުއްދަތު؛

(7) ދައުލަތަށް ނަގަން ބޭނުންވާ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ދައުލަތަށް ނެގުމަށްފަހު، އެއާ ބަދަލުވާން، އަދި އެ ފައިސާއެއް ނުވަތަ މުދަލެއް ބަލަހައްޓާން އިދާރާ؛

(8) ހުއްދަ ދޫ ފަނޑިޔާރުގެ ނަމާއި ސޮއި އަދި ކޯޓުގެ ސިއްކަ.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ނެރޭ ކޯޓު އަމުރެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، އެ އަމުރު ދޫކުރިއްސުރެ، އެ އަމުރުގެ މުއްދަތު ހަމަވަންދެން ނުވަތަ އެ އަމުރު ބާޠިލުކުރަންދެން ނުވަތަ އެ މުދަލެއް ނުވަތަ ފައިސާއެއް ދައުލަތަށް ނެގުމުގެ އެންމެހައި އިޖުރާއަތެއް ފުރިހަމަވަންދެން، ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ވ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއްގައި އެ އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް ކޯޓުން ޙުކުމެއް ކަނޑައަޅަންދެނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ދައުލަތަށް ނެގޭ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާއަކީ، އެހެން ފަރާތަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖިނާއީ ކުށަކާގުޅޭ ހައްޤެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާން އެއްޗެއްކަމަށް ފުލުހުންނަށް ބެލެވޭނަމަ، އަދި އެ މުދަލެއް ނުވަތަ ފައިސާއެއް ފޮރުވުމުގެ ފުރުޞަތު ނުވަތަ ނައްތާލުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތްކަމަށް ފުލުހުންނަށް ބެލެވޭނަމަ، އެ މުދަލެއް ނުވަތަ ފައިސާއެއް ދައުލަތަށް ނެގުމުގެ ބާރު އެ އަމުރުން ދޭ ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އަމުރެއް ނެރުއްވުމުން، ދައުލަތަށް ނެގޭ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާއާއި އެ މުދަލެއް ނުވަތަ ފައިސާއެއް ނަގަންޖެހޭ ސަބަބުތަކަށް ރިޕޯޓްކޮށް، އެކަށްކޮށް ނިންމުމަށް އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ކޯޓަށް ދަންނަވާނެއެވެ.

(ކ) މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ޝަރީޢަތެއްގައި
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަވެސް، މި
މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަމުރު ކޯޓުން ނުކުތުމުން އެ
އަކުރުގައި ބަޔާންކުރާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދާ ވިއްކާލާފައިވާނަމަ،
ނުވަތަ ނައްޓާލާފައިވާނަމަ ނުވަތަ މުދަލުގެ އަގު ދަށްކޮށްލާފައިވާނަމަ
ނުވަތަ މުދާ ބަހަށްޓަކައި ނެތްނަމަ، އެ މުދަލުގެ އަގު ކަމަށް
ކޯޓަށް ފެންނަ އަދަދަކާ އެއް މިންވަރެއްގެ ފައިސާ ދައުލަތަށް،
ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކޯޓުން އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި،
އެފަދައިން ޖޫރިމަނާކުރުމާ އަދަދު، ދައުލަތަށް ދައްކަންޖެހޭ މަދަނީ
ދަރަނިއެއްގެ ގޮތުގައި ހިސާބުކުރެވޭނެއެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން އަމުރު ނެރެންވާނީ އަދި އެ
އަމުރު ތަންފީޛުކުރާނީ ދަޢުވާއަށް ބަލާނީ ހުކުމްއިއްވުމުގައި ޢަމަލުކުރާ
މިންވަރަށް ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާންތަކަށް އެއްބަސް ހުރިހާ ފަދަ
ގޮތަކަށެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރެއް ހިފުމަކަށް
ގެނައުމަށްޓަކައި، ކުށުގެ ޝަރީޢަތްކުރެވޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ދައުލަތަށް
ނެގެމަން އަމުރުކޮށްފައިވާ މުދަލުގެ ނުވަތަ ފައިސާގެ މަސްލަޙަތު
އޮތް ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރެއް ހިފުމަކަށް
ގެނައުމަށްޓަކައި މި މާއްދާގެ (ވ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުށަހެޅޭ
ހުށަހެޅުމަކާއިގެން ދިމަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި
ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.

(ފ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު،
ދައުލަތަށް ނުވާ ފައިސާ ނުވަތަ މުދަލެއް ބަދަލުގައި އެ މުދާ

ދައުލަތަށް ނުގުޅުންބެހޭ ކޯޓު އަމުރަކުން އުދުރުން ފުރާވެގެ ބެލުމުގެ

ދަށުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތް ނުވަތަ މުދާ، އޭގެ

ފުރިހަމަ އަގުގައި ބަލައިގަނެވޭނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން،

ހާލު ނިޔާވެގެން ބަލާނީ ލިބިގެންވާ އެދޭ ރިސްކަށް ފަރާތްތަކުގެ

ބަލައިލުމަށް އެފަރާތްތަކުން ލިބިގަނެވެނެވެ.

(ޅ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައުލަތަށް ނުގޭ ފަރާތް ނުވަތަ މުދަލާމެދު

ބަލައިލުމަށް ގޮތް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި

ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބައި

ބަންދުތަކާއި ޝަރީޢަތާގުޅޭ

ޤާނޫނީ ވަކީލާ މަޝްވަރާކުރުން

54. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ އަދި މި
ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިތުރު ފިޔަވަޅު އެޅޭ ފަރާތްތަކަށް ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ
އެހީތެރިކަން ހޯދައި ދިނުމުގެ ހައްޤު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016
(ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން ޢާންމުކޮށްވެސް، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި
ހައްޔަރުކުރެވޭ ފަރާތަކީ ފަސޭހަކަމާގެ ކުރިމަތީގައި
ތަޙުޤީޤުކުރަމުން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކަނޑައެޅޭފަދަ މިނިވަން
ކަމަށްވެފައި، އަދި އޭނާއާމެދު ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ މި
ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ
މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ

ކުށެއް ކަމަށްވާނަމަ، އަދި އަންނަނިވި ބާވަތްތަކެއް ވުޖޫދުގައިވާކަމަށް ބެލުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވުމާއި މުއާމަލާތްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު، އޭނާ ހައްޔަރުކުރާ ވަގުތުން ފެށިގެން 48 (ސާޅީސްއަށެއް) ގަޑިއިރަށް ނުދީ ހިފެހެއްޓިދާނެއެވެ.

(1) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވުމާއި މުއާމަލާތްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފައިވާކަމުގެ ތުހުމަތުގައި ފުލުހުން ހޯދަން މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ފަރާތްތަކަށް އިންޒާރުދީފާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛

(2) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވުމާއި މުއާމަލާތްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ހެކި ނައްތާލެވިދާނެކަމަށް ނުވަތަ ހެއްކަށް ނުފޫޒުފޯރުވިދާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛

(3) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވުމާއި މުއާމަލާތްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ އަމަލު ހިނގާފާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛

(4) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު

އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފިނަމަ، މީހަކަށް ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛ ނުވަތަ

(5) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ތިންވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދަލެއް އަނބުރާ ހޯދުމަށް ހުރަސްއެޅިދާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއި އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ނުދީ ހިފެހެއްޓި ކަމުގައިވިޔަސް، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއި އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު ދެކެވޭ ވާހަކައާއި ކުރެވޭ މުޢާމަލާތަކީ، ޤާނޫނީ އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާ މުޢާމަލާތެކެވެ.

(ރ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއި އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓޭނީ، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރަކު ލިޔުމުން ދޭ ހުއްދައެއްގެ ދަށުންނެވެ.

(ބ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއި އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓިފައި އޮންނަ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައިވެސް އެ ފުރުޞަތު ނުދީ ހިފެހެއްޓި ސަބަބު ފިލައި ގޮސްފައިވާކަން ފެނިއްޖެނަމަ، އެ ފުރުޞަތު އަލުން އަނބުރާ ދޭންވާނެއެވެ.

(ޅ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއަށް ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް
ބައްދަލުކޮށް މަޝްވަރާކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ނުދީ ހިފެހެއްޓުމަކީ
އެކަމުގެ ސަބަބު އެދުނަސް، އެކަމާ ވަކިން ލިޔުމުން
ދޫކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ނ) އިން އިސްތިސްނާކޮށް، ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއާ
އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުކޮށް މަޝްވަރާކުރުމުގެ
ފުރުޞަތު މި މާއްދާގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓޭނެ މުއްދަތުގައި،
ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ ދޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު ހާމަވުމުގެ ނުރައްކަ
ބޮޑުވެގެން ސުވާލުކުރުމުގެ އެއްވެސް މަރުޙަލާއެއް
ކުރިއަށްގެންދާނަމަ، އޭނާއަށް ވަކީލާ އެކަހެރިކޮށް
ބައްދަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ނުދީ ހިފެހެއްޓޭނެއެވެ.

(އ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި، ތުހުމަތުކުރާ ފުލުހުގެ
ފަރާތުން ވަކީލާ އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުކުރުމުގެ ބަޔަށް މި މާއްދާގެ
ދަށުން ހިފެހެއްޓުމަށް އަމަލުކުރާނެ އިޖުރާއަތުތައް
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ބަންދުގައި ކުރާ ސުވާލުކުރާކަން ޖަވާބުދާރީވުން ރިކޯޑުކުރުން

55. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ
މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ
ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއްގެ ދައުވާ އުފުލިފައިވާ ފަރާތަކާ އެ
ކުށުގެ ތަޙްޤީޤު މަރުޙަލާގައި، އެ ކުށް ހިނގި ބާވަތް ދެނެގަތުމުގެ
ގޮތުން ނުވަތަ ކުށް ކުރި ފަރާތް ދެނެގަތުމުގެ ގޮތުން
ސުވާލުކުރިއިރު ޖަވާބުދާރީވެފައިވާ ވީޑިއޯއާއި، އެ ދައުވާއިން
ދިފާއުވުމަށް، އެ ދައުވާއާގުޅޭ ޝަރީޢަތުގައި އޭނާ ހުށަހަޅައިފިނަމަ،
އެ ވީޑިއޯއަކީ، އޭނާއާ ބަޔާނުގައި ސުވާލުކުރެވުނުއިރު ދިނުމުގެ

ހާލަތުގައި އާންމުން ޖަވާބުދާރީވެވޭން އޮތް ވާޖިބާއެއް ކަމުގައި
އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ފުރުޞަތުދޭން
ޒަބުތުކުރުވުމަށް، އަދި އެ ވާޖިބާއާ ގުޅޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީވުމަށް
ތަޢުލީމުގައި އާންމުން ޝިކާޔަތުގެ ފުރުޞަތުގައި ޖަވާބުދާރީކުރުމާ
ހަރުހުރިކަމުގެ ހާލު ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ޝަކުވާއަކަށް
ހުރަހަގައިމަދުކަމަވާ، އާސާ އެގަދަކަށް ހުރިހާ ސަބަބުން
އާންމާ ދަނާގަން އުފެދޭ އިސްތިސްނާތަކަން ފުރުޞަތުދޭން
ރިއާޔަތްކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ދައުލަތާ އުފެދިފައިވާ ފަރާތާ ތަޢުލީމުގައި ސުވާލުކުރުވޭނެއިރު އާއާ ހުރި، ކުރީގެ ތަފުސީލުކުރުވާ ފަރާތާ ތަޢުލީމުގައި ސުވާލުކުރުވުމަކީ ގެންދިއުން ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ތަފްއުގައި ކަމަށްވުމައި، އާނާ ސުވާލުކުރުވުމުގެ ކުރިން އާންމަން ދަންޖެހޭ ޤާނޫނީ އިންޖާރީދިވެހިންނަށްވާނަމަ، ނުވަތަ ޤާނޫނީ ވަކިދާކަ ބައިދަކުރުވުމަން އާންމަން ފުރުޞަތުކޮށް ޚިދުމަތްދިވެހިންނަށްވާނަމަ، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން އާންމުގެ މައްސަލަކަން ނުހިނގާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ވާޖިބާއަކާ ގުޅިގެން ތަޢުލީމު މަސްރަހުގައި ދައުލާ އުފެދިފައިވާ ފަރާތް ހަރުހުރިކަމުގެ ހާލު، އެ ކުރުގެ ޝަކުވާއަކުގައި، އެ ވާޖިބާއެއް އެޅުމުގައި ދެމިއޮތުމަކަން ސާބިތުކުރާނިންމުމުގެ ގޮތުން ހުރަހެއްގެ ހާލު ހުރަހަޅުވުމުގެ ކުރިން ވުވަސް ނުވަތަ ފަހުން ވުވަސް ހުރަހެޅިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ކުރުގެ ތަޢުލީމުގައިވާ މިހާރު ތަޢުލީމީގައި ސުވާލުކުރުން ކަމަށް ބެލެވިދާނެ އެވަސް، އެ ކުރު ތަޢުލީމީކުރާ ދަރުސް ތަޢުލީމާކުރާ އިދާރާގެ، ތަޢުލީމީކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ބަލަހައްޓާ އޮފީސަރުއެ، ކުރުގެ ތަޢުލީމުގައިވާ

މީހާއަށް ދޭންޖެހޭ ޤާނޫނީ އިންޞާފު ހޯދުމަށްޓަކައި އެ ކުށާއި އެ ކުށުގެ ތަޙްޤީޤުން ފާހަގަވެފައިވާ ކަންކަމާ ގުޅޭގޮތުން އަމުރު ޞާދިރުކުރުމަށެވެ.

ވަކި އެއްޗެއް ނުވަތަ މާއްދާއެއް ނުވަތަ ނިޝާނަކާ ގުޅޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީވުމަށް ހުށަހެޅުން

56. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ތެރެއިން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހެއްގެ ހިރާސްތުގައި، ނުވަތަ އަންނައުންގައި ނުވަތަ އަތައިގެންހުރި ފައިވާނެއް ނުވަތަ ދޫޅެއްގައި ހުރި ވަކި އެއްޗެއް ނުވަތަ މާއްދާއެއް ނުވަތަ ނިޝާނެއް ނުވަތަ އެއްވެސް ގޮތަކަށް އަތުގައި ނުވަތަ އޭނާ ހައްޔަރުކުރެވިގެން ތަނުގައި ހުރި ވަކި އެއްޗެއް ނުވަތަ މާއްދާއެއް ނުވަތަ ނިޝާނެއް، އެ ކުށުގެ ތަޙްޤީޤުގައި އޭނާ ބައިވެރިވި ކަމަށް ދޭހަކޮށްދޭ ކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ހައްޔަރުކުރި ނުވަތަ އެ ކުށް ތަޙްޤީޤުކުރި ފުލުހުންގެ އޮފިސަރަކު ޠަލަބުކުރެއްވިނަމަ، އަދި އެފަދައިން ޠަލަބުކުރެއްވިކަން ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއަށް އެންގުމަކުނުލައި، އެ އެއްޗަކާ ނުވަތަ މާއްދާއަކާ ނުވަތަ ނިޝާނަކާ ގުޅޭގޮތުން އަމުރަކާ ޞާދިރުކުރުމުން އަމުރު ބާރުތަކުގައި، އެ ކަންކަމުގެ ހުރި އެ ކުށުގެ ދަޢުވާއާގުޅޭ ޝަރީޢަތުގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އޭނާ އެފަދައިން ހުށަހެޅި ހުކުމުގެ ސަބަބުން އޭނާއާ ދެކޮޅަށް އުފެދޭ އިސްތިސްނާޢީކަން ފަސްދީޔާރަން ރިޢާޔަތްކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން ނަމަވެސް، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ސާބިތުކުރުމުގެ ކުރިން، އެ ސާބިތުވާކަން އޭނާ

ޖަވާބުދާރީނުވުމުގެ ނަތީޖާއަކީ ކޯބައިކަން، އޭނާއަށް ދޭހަވާން ފަދައިން އޭނާއާ ސުވާލުކުރި ފުލުހުންގެ އޮފިސަރު ސާފުކޮށްދީފައިނުވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން އެމީހެއްގެ މައްޗަކަށް ނުހިނގާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތުމާއެކުވެސް، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތާ ސުވާލުކުރެވުނުއިރު އޭނާ ހުރި، ތަޙްޤީޤުގައި ސުވާލުކުރުމަށް ގެންދިޔުން ފެށުނު ހުއްދަކުރާ ތަނެއްގައި ކަމަށްވެފައި، އޭނާއާ ސުވާލުކުރުމުގެ ކުރިން އޭނާއަށް ދޭންޖެހޭ ފުރުޞަތު އިންޒާރުދީފައިނުވާނަމަ، ނުވަތަ ފުރުޞަތު ވަކީލަކާ ބައްދަލުކުރުމަށް އޭނާއަށް ފުރުޞަތު ދީފައިނުވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން އެމީހެއްގެ މައްޗަކަށް ނުހިނގާނެއެވެ.

ހުރި ތަނަކާ ގުޅޭގޮތުން ޖަވާބުދާރީނުވެ ހަނުހުރުން

57. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި މީހަކު ހައްޔަރުކުރެވުނީ، ކުށުގެ ވެރިން، އެ ކުށް ހިނގި ވަގުތުގައި ކަމަށްވާނަމަ، އަދި އޭނާ އެތަނުގައި ހުރި ހުރުމަކީ، އެ ކުށުގެ ޢަމަލުގައި އޭނާ ބައިވެރިވި ކަމަށް ދޭހަކޮށްދޭ ކަމެއްކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އޭނާ ހައްޔަރުކުރި ނުވަތަ އެ ކުށް ތަޙްޤީޤުކުރި ފުލުހުންގެ އޮފިސަރަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ، އަދި އެފަދައިން ޤަބޫލުކުރެވޭކަން ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއަށް އެންގުމަށްފަހު، އޭނާ އެތަނުގައި ހުރި ސަބަބާ ގުޅޭގޮތުން އޭނާއާ ސުވާލުކުރުމުން އޭނާ ހަނުހުރެއްޖެ ހާލަތެއްގައި، އެ ކަންކަމުގެ ހެކި އެ ކުށުގެ ދަޢުވާއާގުޅޭ ޝަރީޢަތުގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ،

އޭނާ އެފަދައިން ހަނުހުރި ހުރުމުގެ ސަބަބުން އޭނާއާ ދެކޮޅަށް
އުފެދޭ އިސްތިންބާޠުތަކަށް ފަނޑިޔާރަށް ރިޢާޔަތްކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ސުވާލުކުރުމުގެ ކުރިން، އެ ސުވާލުތަކަށް އޭނާ ޖަވާބުނުދީފިނަމަ ކުރިމަތިވާނެ ނަތީޖާއަކީ ކޮބައިކަން، އޭނާއަށް ދޭހަވާން ފަދައިން އޭނާއާ ސުވާލުކުރި ފުލުހުންގެ އޮފިސަރު ސާފުކޮށްދީފައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ނުހިނގާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތާ ސުވާލުކުރެވުނުއިރު، އޭނާ ހުރި ބަންދުގައި ސުވާލުކުރަމުން ގެންދިއުން ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ތަޙްޤީޤުގައި ކަމަށްވެފައި، އޭނާއާ ސުވާލުކުރުމުގެ ކުރިން އޭނާއަށް ދޭންޖެހޭ ޤާނޫނީ އިންޒާރުދީފައިވާނަމަ، ނުވަތަ ޤާނޫނީ ވަކީލާ ބައްދަލުކުރުމަށް ފުރުޞަތު ދީފައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ނުހިނގާނެއެވެ.

ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން

58. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހެއްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަކީ އޭނާ ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރުވުމަށްފަހު، އޭނާ ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ މަތިންތޯ ފަނޑިޔާރު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން ކަނޑައެޅުމުގައި، އޭނާ ހައްޔަރުކޮށް ބަންދުކޮށްފައިވާ އޭނާގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ނުވަތަ އެ ކުށުގެ ޢަމަލުތަކުގައި ބައިވެރިވި ކަމަށް ބުނުމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ހުރިކަން ބެލުމަށްފަހު، ފުލުހުން

އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އަމަލުކޮށްފައިވާތީ ޝަރީޢަތުން ބަލަންވާނެއެވެ.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ކުރެއްވޭ ތަޙުޤީޤުތަކުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ ފަރާތެއް ބަންދުކޮށްފައިވާކަން ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ކަމުގައި ޝަރީޢަތުން ކަނޑައަޅައިދިނަމަ، އަދި އެފަރާތެއްގެ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ނުވަތަ އެ ކުށުގެ އަމަލުގައި އޭނާ ބައިވެރިވި ކަމަށް ބެލުމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި ހުރެއްޖެނަމަ، އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޝަރީޢަތުން އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ކުރެއްވޭ ތަޙުޤީޤުތަކުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ ފަރާތެއް ބަންދުކޮށްފައިވާކަން ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިން ކަމުގައި ޝަރީޢަތުން ކަނޑައަޅައިދިނަމަ، އަދި އެފަރާތެއްގެ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ފިޔަވައި އެހެން ކުށެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށް އޭނާ ކުރިކަމަށް ނުވަތަ އެ ކުށުގެ އަމަލުގައި އޭނާ ބައިވެރިވި ކަމަށް ބެލުމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް ހެކި ހުރެއްޖެނަމަ، އަދި އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާނަމަ، އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޝަރީޢަތުން އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އެ ކުށަކީ އަނިޔާވެރި ކުށެއް ކަމުގައި ވުމާއި، އޭނާ

ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، ކުށުގެ ޝިކާރައަކަށްވީ
ފަރާތަށް އިތުރު ގެއްލުމެއް ލިބުމުގެ ނުވަތަ މުޖުތަމަޢަށް
ގެއްލުމެއް ލިބުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތުން؛

(2) އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، އެ ކުށާގުޅޭ ހެކި
ފޮރުވާލުމުގެ ނުވަތަ އެފަދަ މައްސަލައެއްގައި
ހެކިބަސް ދޭނެހެން މީހަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް
މަސައްކަތް ކޮށްފާނެ ކަމުގެ އިޝާރާތް ބޮޑު ކަމަށް
ބެލެވޭން ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛

(3) އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، އޭނާ ފިލާފާނެ ކަމުގެ
އިޝާރާތް ބޮޑު ކަމަށް ބެލެވޭން ސަބަބުތަކެއް ހުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތެއްގެ ބަންދާމެދު
ގޮތެއް ކަނޑައަޅުމަށްފަހު ކޯޓުން އަމަލުކުރަންވާނީ ކަމަށް ޤާނޫނު
ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި
ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

ތަޙްޤީޤުކުރުމާއި ދަޢުވާކުރުމުގެ މުއްދަތުތައް

59. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ
މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ
ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން
ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ ބަންދުދޫކޮށްފައިވިޔަސް ޤާނޫނީ
ހަމަތަކުގެ މަތިންތޯ ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ފަނޑިޔާރެއްގެ
ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރާތާ ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް
މައްސަލަ ހުށަހެޅޭތާ 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ
މައްސަލައެއްގެ ތަޙްޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ

އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ
އޮފީހަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލުމާމެދު ޕްރޮސިކިއުޓަރ
ޖެނެރަލް ގޮތެއް ނިންމައި، ދަޢުވާ އުފުލާނަމަ އެ މުއްދަތުގެ
ތެރޭގައި ދަޢުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއި، 18 ވަނަ މާއްދާއި 19 ވަނަ
މާއްދާއި 33 ވަނަ މާއްދާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ
ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތަކީ ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް
ފުރަތަމަ ހާޒިރުކުރުމަށްފަހު ދޫކޮށްލާފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ
ފުރަތަމަ ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރެވުނުތާ 75 (ހަތްދިހަފަސް) ދުވަހުގެ
ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ
ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ
ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ 15 (ފަނަރަ)
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލުމާމެދު
ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ގޮތެއް ނިންމައި، ދަޢުވާ އުފުލާނަމަ އެ
މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދަޢުވާ
އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އިން އެއްނަމަވެސް، ކުށުގެ
ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތާމެދު ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ ބަންދުގައި މީހަކު
ހުރުމުގެ ކުން ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާ ފުރަތަމަ ކޯޓަށް
ހާޒިރުކުރެވުނުތާ 180 (ސަތޭކަ އަށްޑިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ
މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ
އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ
އޮފީހަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ

ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލުމާމެދު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ގޮތެއް ނިންމައި، ދަޢުވާ އުފުލާނަމަ އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ނ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުތައް އެފަދައިން ކަނޑައަޅާފައިވިނަމަވެސް، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިންވެސް، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އެފަދަ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙްޤީޤު ނިންމައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ފޮނުވަން މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މައްސަލައެއްގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދަޢުވާ އުފުލުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިންވެސް، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އެ މައްސަލައިގައި ދަޢުވާ އުފުލުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، އެ އަކުރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ މީހުންގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށާއި މައްސަލައިގެ ބާވަތުން، އެއީ ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަކުރެވިދާނެ މައްސަލައެއް ކަމުގައިނުވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، 75 (ހަތްދިހަފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕްރޮޕޯސަލް ހުށަހަޅަން ހުށަހަޅާނީ، ބޯޑުން ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއިންނެވެ. އަދި ޕްރޮޕޯސަލް ހުށަހަޅާ އުސޫލާއި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދޭނަމަ، އެކަން، ޖިހުރުން ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ތަބްދީލީ ކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުން ބާރަކުގައިވެސް، އެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެމީހުންގެ މަސައްކަތް ޕްރޮޕޯސަލް ހުށަހަޅާ ދަށުގެ އެ ކުރެވޭނެވެ. އަދި މިގޮތުން ދަށުގެ އެ ކުރެވުމުގެ، ތަބްދީލީކުރުމުގެ މުއްދަތު ޕްރޮޕޯސަލް ހުށަހަޅާ އިތުރުކޮށްދިނުމަށް، އެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމާ ގުޅޭ ސަބަބު ބަޔާންކުރާ ފިޔަވަޅު، އެ މަސައްކަތުގެ ދަށުވާއިރު ކުރަން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ފަހުން ކުރަން ދަށުވާއެއް ހުށަހެޅޭނަމަ އެކަމުގެ ސަބަބު ފާހަގަކޮށް ކުރަން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތުގެ ކުރިން އެ މަސައްކަތުގެ ތަބްދީލީ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ޚުލާޞާ، އަދި އެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތަބްދީލީ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ޙިސާބު ކުރަން ޤާނޫނީ ގޮތުން ސަބަބު ބަޔާންކުރާ، އިތުރު އެއް ފަހަރު އެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕްރޮޕޯސަލް ހުށަހަޅަން ކުރެވިދާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން އެ މަސައްކަތުގެ ތަބްދީލީ ފިޔަވަޅުތަކާ ސަބަބު ބަޔާންކޮށް، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޢަމަލުކުރާ ޕްރޮޕޯސަލް ހުށަހަޅަން އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ތަބްދީލީ ފިޔަވަޅުތަކުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގެ

ޙާލަތްތަކަށްވެސް، ދަޢުވާ އުފުލުމާ ގުޅޭގޮތުން މި މާއްދާގެ (ކ) ގައި
ބަޔާންކުރާ މުއްދަތާއި އިޖުރާއަތު ހިނގާނެއެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ (އ) އަދި (ވ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުތަކުގެ ތެރޭގައި މި
މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤު
ފުރިހަމަކޮށް އެމީހެއްގެ މައްސަލަ ދަޢުވާ އުފުލުމަށްފޮނުވަމަ، މި
މާއްދާގެ (ތ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި އެމީހަކު
ދަޢުވާ އުފުލައިގެންނުވާނެއެވެ. އަދި އެމީހަކު ބަންދުން
ދޫކޮށްލަންވާނެއެވެ.

(ފ) މި މާއްދާގެ (އ) އަދި (ވ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުތަކުގެ ތެރޭގައި މި
މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤު
ފުރިހަމަކޮށް އެމީހެއްގެ މައްސަލަ ދަޢުވާ އުފުލުމަށްފޮނުވިނަމަވެސް،
އެމީހަކާމެދު ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކަމެއްގައި އާ ހެކި
ލިބިއްޖެނަމަ، އެ މައްސަލައެއް އަލުން ތަޙުޤީޤުކުރުމަށްފަހުގައި
ކުރޭ ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މައްސަލަ ދަޢުވާ އުފުލުމަށްފަހު މި
މާއްދާ ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ދ) އާ ހެކި ލިބުމުން މި މާއްދާގެ (ފ) ގެ ދަށުން ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤު
މައްސަލަ ދަޢުވާ އުފުލުމަށްފޮނުވަމަ، އެ ޙާލަތްތަކަށިވެސް އުފެދޭ ދަޢުވާއާއި
ކުރެވޭނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) ގެ 61 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން،
ޖިނާޔާތުގެ ބާވަތުގައި ހިމެނޭ ކުށްތަކުގައި، ކުށް ކުރި ވަގުތުން
ފެށިގެން 8 (އަށެއް) އަހަރު ދުވަސް ނުވަތަ ޖުނަޙަގެ ބާވަތުގައި
ހިމެނޭ ކުށްތަކުގައި، އެ ކުށް ކުރި ވަގުތުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް)
އަހަރު ދުވަސް ފާއިތުވެފައިނުވާނަމައެވެ.

(ތ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިރާސް ބަންދުން ދޫކޮށްލާއިރު، ޤާނޫނު

ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 75 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން އެމީހަކު ފުރުން މަނާކުރަންޖެހޭ ބާވަތުގެ އަމުރެއްވާނަމަ،
އެކަމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއްނާޅައެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ދަށުން އަމުރު ތަޙްޤީޤުކުރުމަށްފަހު ދަޢުވާ
އުފުލާ ބާރުލިބިގެންވާ، އެފަރާތުގެ މައްސަލަ ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލަ
ތަޙްޤީޤުކުރުން ދަޢުވާ އުފުލުމާ ގުޅޭގޮތުން މި މާއްދާގެ (ހ) އިން
ފެށިގެން (ވ) ގެ ނިހާޔަތަށް ހުރި އަދަދުކުރެވިފައިވާ ބަޔާންކުރާ
މުއްދަތުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ހިނގާނެއެވެ.

60. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ
މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ ފަރާތަކަށް
ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންނުވާނެއެވެ.

ކަފާލަތުގެ ދަށުން ނުވަތަ
އިންޒާރަކާއެކުވެސް ބަންދުން
ދޫކުރުވުން

(ށ) ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކުރުމުގެ ކަމަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި
ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ ފަރާތްތައް، ކަފާލަތުގެ
ބަދަލު އެހެން ގޮތަކަށް ދޫކުރެވިގެންނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލު، ކުޑަކުދިންގެ
މައްސަލަތަކަށް ނުހިނގާނެއެވެ.

61. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ
(1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ
ކުށްތަކަށް އެއްވެސް ގޮތަކުން އަދަބު މަޖުބޫރުކޮށްދެވިގެންނުވާނެ
ނުވަތަ ލުއިކޮށްދެވިގެންނުވާނެ ކަމުގައެވެ.

މަޖުބޫރު ނުދެވުމާއި އަދަބު
ލުއިކުރުވުން

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަދަބު ލުއިކޮށްދިނުން ކަމަށް

ބެލުމުގައި އުވަނީ، އަދަބުގެ މުއްދަތު ކުރުކުރުމަށް ނުވަތަ ދައްކަންޖެހޭ ޖޫރިމަނާގެ އަދަދު ކުޑަކުރުމަށް ނުވަތަ އަދަބުގެ ބާވަތް ލުއިކޮށްދިނުން ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާއި 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތަކާއެކު އިޢުތިރާފުގެ އެއްބަސްވުމެއް ވެވެންނުވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ޒިޔަވައި އުޅެން ކުރާ ގޮތެއްގެ އިޢުތިރާފުގެ އެއްބަސްވުން ވުމަށް ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ޙާލަތުގައި، އެފަދަ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން މީހެއްގެ އަދަބު ލުއިކޮށްދީފައިވާނަމަ، އޭގެ އިތުރަށް އެމީހެއްގެ އަދަބު ލުއިކޮށްދެވެންނުވާނެއެވެ.

62. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާއި 18 ވަނަ މާއްދާއާއި 19 ވަނަ މާއްދާއާއި 33 ވަނަ މާއްދާއާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސް ދެވިދާން މީހަކު، ބިޑުގަޑުގެ ސަލާމަތުން ހެކިބަސް ދިނުމަށް ނުކުތުމަށް ބާރުލާއިރުގައި، ނުވަތަ އެފަދަ މީހަކު ޝަރީޢަތުގައި ހެކިބަސް ދޭން ފެށުމަށްފަހު ބިޑުގަޑުގެ ސަލާމަތުން އެ ހެކިބަސް ފުރިހަމަކުރުމަށް ނުކުމެދިޔުމަށް ބާރުއަޅާއިރުގައި، އެމީހަކު އެ މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤަށް ދިނުމާ ބާރަށް، އިތުރު ކަމަށް ބޭނާ ހިލޭ ގޮތުގައި ސަލާމަތުން ބަޔާނެއްދިނުމާ ހިލޭ ހެއްކަކަށް.

އިތުރު ކަމަށް ބޭނާ ހިލޭ ގޮތުގައި ސަލާމަތުން ބަޔާނެއްދިނުމާ ހިލޭ

(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ބިޑުގަޑުން" ކަމަށް ބެލުމުގައި އުވަނީ، ހިޔަލަށްޓަކާ މީހާ ނުވަތަ އޭނާގެ ޢާއިލާގެ މީހަކު ނުވަތަ އެހެންވެސް

ޢޭނާއާ ގާތް ގުޅުމެއް އޮތް އެހެން މީހަކު މަރާލާފައިވާކަމުގެ ނުވަތަ އެއިން ފަރާތަކަށް އަނިޔާއެއް ދިފާޢުކުރުމުގެ ނުވަތަ އެއިން ފަރާތެއްގެ މުދަލަށް ގެއްލުމެއް ދިފާޢުކުރުމުގެ ބޭރު ހާލަތްތަކުގައި މިޔާރަށް އިހުސާސްވުން ހިފެހެއްޓުން، އެ މައްސަލައިގައި އޮންނާ ހާލަތު ދިފާޢުގައި އޮންނަނީ ކުރިމަތިވެފައިވާ ނުރައްކަލަކަށް ބިރުވެރިވުމަށެވެ.

ހަވަނަ ބާބު

އިންތިޒާމުވެރިޔާ ކުންފުނީ ގްރޫޕެއްކަން ކަނޑައެޅުން

އިންތިޒާމުވެރިޔާ ކުންފުނީ ގްރޫޕެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން

63. (ހ) ވަކި ޖަމާޢަތަކާ ގުޅޭގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާނަމަ، އެ ޖަމާޢަތަކީ، އިންތިޒާމުވެރިޔާ ކުންފުނީ ގްރޫޕެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(1) އެ ޖަމާޢަތަކީ ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށްތަކާ ގުޅިފައިވާ އިންތިޒާމުވެރިޔާ ކުންފުނީ ގްރޫޕެއް ކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛ އަދި

(2) އެ ޖަމާޢަތުގެ އަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ނުވަތަ އަމަންއަމާންކަމަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛ އަދި

(3) އެ ޖަމާޢަތަކީ އެ ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅާއިރު ހަރަކާތްތެރިވަމުންދާ ޖަމާޢަތެއް ކަމަށްވުން.

(ށ) ވަކި ޖަމާޢަތެއް އިންތިޒާމުވެރިޔާ ކުންފުނީ ގްރޫޕެއް ކަމަށް

ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގައި ހުށަހެޅުމުގައި ނިންމަންވާނީ، ފުލުހުންގެ އިންވެސްޓިގޭޝަން ރިޕޯޓާއި ކަމާގުޅޭ އެއްޗެހިވެސް ހެއްކާއެކު ކޯޓުގެ ބަޔަކު އޮފީ ޕޮލިސް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގެ މައްސަލަ ބަލާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި އަންނަނިވި އުސޫލަކަށް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(1) އެ ހުށަހެޅުމަކީ ލިޔުމުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(2) އެ ހުށަހެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވުން؛

(i) އެ ހުށަހެޅުމުގެ ދަށުން އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކޮންކުރާ ގްރޫޕެއް ކަމަށް ބެލޭ ޖަމާޢަތް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ޖަމާޢަތަކީ ކޮބައިކަން؛ އަދި

(ii) އެ ޖަމާޢަތުގެ ޚާއްޞަ ބާވަތް އަދި އެ ޖަމާޢަތަށް ހާއްސަ ސިފަތައް؛ އަދި

(iii) އެފަދައިން ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދޭ ސަބަބުތަކާއި އެ ސަބަބުތައް އެ މައްސަލަ ބިނާވާ ކަންކަން؛ އަދި

(iv) އެ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދު ދިނުމުގެ ފުރުސަތު ލިބިގެންވާކަން.

(3) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) އިން

ފިރިހެން (iii) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަތަށް ހުރި
ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ސާބިތުކޮށްދިން ހުރި؛
އަދި

(4) މި ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައިނަމަ، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ އެދުމެއް؛

(5) އެ ޖަމާޢަތާ ގުޅޭގޮތުން ކުރިން އެފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމުގެ މަޢުލޫމާތާއި އެ ހުށަހެޅީ ގުޅޭގޮތުން ކޯޓުން ނިންމި ނިންމުމުގެ މަޢުލޫމާތު.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ޖަމާޢަތެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކޮށްގެން ހިންގާ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞިއްޔަތު އެކުލަވައިގެން ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ނުލައި ހިންގާ ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވާ ޖަމާޢަތް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ވެސް ޖަމާޢަތެއް ކޯޓަށް ބަޔާންކުރުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އެ ޖަމާޢަތަކަށް ނިސްބަތްވާ އާންމު ނަފްސު ނުވަތަ ވެސް ޖަމާޢަތެއް ޤާނޫނީ ޝަޚްޞިއްޔަތަކަން، އެ ޝަޚްޞުގެ ރަޖިސްޓްރީކުރައިވާ ނަފްސު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. ނުވަތަ އެއްނުވެސް ގޮތަކުން އެ ޖަމާޢަތް ފާހަގަކޮށް ސިފަކޮށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ގޮތުގެ ތެރޭގައި އެ މަސަލައިގެ އަސްލުކަމުގައި ބަލަހައްޓާން އެދޭ އިންޓަރިމް ކަމުގައިވާ މައުލޫމާތުތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުށަހަޅާ ފުރުޞަތުގެ އިންޓަރިމް އޯޑަރެއްގެ އެދުމެއް، އެ ހުށަހަޅާމީހާ ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި، ވަކި މީހަކީ ނުވަތަ ބަޔަކީ އެ ހުށަހެޅުން ނިސްބަތްވާ ޖަމާޢަތުގެ މެންބަރެއް ކަމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާނަމަ، އެކަން ހިއްސާކޮށްދޭ މަޢުލޫމާތު، މި ޤާނޫނުގެ 68 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުށަހަޅާ ފުލުހުންގެ އޮފިސަރުގެ އެޕްލިކޭޝަނުގައި ހިމަނާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޮޕީ ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގެ ނަކަލު، އެ ހުށަހެޅުން ނިސްބަތްވާ ފަރާތަކަށް ކޮޕީން ދޫކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ނަކަލާއެކު، އެ ހުށަހެޅުމުގެ ކޮޕީއާއި އެ ހުށަހެޅުމާއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ ހެއްކާއި އެހެން މަޢުލޫމާތުގެ ކޮޕީ، އެފަރާތަށް ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

ހުށަހެޅުމަށް ރައްދު ދިނުން

64. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޮޕީ ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމެއްގެ ރައްދުގައި ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު، އެ ހުށަހެޅުމެއް ނިސްބަތްވާ ފަރާތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ރައްދުގައި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(1) ޕްރޮސީޑިއުއަރ ޤަވާޢިދުގެ ހުށަހެޅުމުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންކަމުގެ ތަފްޞީލު ވަކި ކަމަކަށް އިޢުތިރާޟުކުރާނަމަ، އެކަމުގެ ބަޔާންކުރުން، އަދި އެފަދައިން އިޢުތިރާޟުކުރާ ސަބަބު؛ އަދި

(2) ޕްރޮސީޑިއުއަރ ޤަވާޢިދުގެ ހުށަހެޅުމުގައި ހިމެނޭ ކަންކަން ނަފީކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހެކި؛ އަދި

(3) ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން ބާއްވާ އެ މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމުގައި ބަހުސްވާން އެދޭ އަދި ނުވަސް ހިލޭ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައްދުގައި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހުށަހެޅުމުގެ ނޯޓިސް ލިބުނު 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ހުށަހެޅުން ނިސްބަތްވާ ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައްދުގައި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި، ހުށަހެޅުން ރައްދުވާ ފަރާތުން އިޢުތިރާޒުކުރަނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ މުޅި ހުށަހެޅުމަކަށް ކަމުގައިވިޔަސް، އެ ހުށަހެޅުމުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ވަކިވަކި ކަންކަމަކަށް ހުށަހަޅާ އިޢުތިރާޒެއް، އަދި އެފަދައިން އިޢުތިރާޒުކުރާ ސަބަބު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ހުށަހެޅުމާމެދު ޚިލާފު ނިންމުމަށް ބާއްވާ އަޑުއެހުން

65. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން ކޯޓުން ޚިލާފު ނިންމަންވާނީ، އެ ހުށަހެޅުމާމެދު ޚިލާފު ނިންމަން ބާއްވާ އަޑުއެހުމުގައި އަނގަބަހުން ބަޔާން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އަންނަނިވި ފަރާތްތަކަށް ނުވަތަ އެފަރާތްތަކުގެ ވަކީލުންނަށް ފަރާތްތަކަށް ދިނުމަށްފަހުގައެވެ.

(1) ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް؛

(2) ހުށަހެޅުން ރައްދުވާ ޝަޚްޞް؛

(3) ހުށަހެޅުން ރައްދުވާ ޝަޚްޞެއްގެ މެންބަރެއް ކަމުގައި ނުވަތަ އެ ޝަޚްޞެއްގެ ކުރީގެ މެންބަރެއް ކަމުގައި އެ ހުށަހެޅުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ފަރާތެއް؛

(4) ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން ސީދާ މަސްލަހަތު އޮތް ފަރާތެއް ކަމަށް ކޯޓުން ގަބޫލުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކަށް މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމުގައި ދެވޭ ފުރުޞަތުގައި، ޝަފަހީ ހެކި ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް އެ މައްސަލައިގައި އިންސާފުވެރި ނިންމުމެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ޙާޟިރުވުން މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެ ފުރުޞަތު އެފަރާތްތަކަށް ދެވިދާނެއެވެ.

(ރ) މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމުގައި ޝަފަހީ ހެކި ދޭ ފަރާތެއް، ނުވަތަ އެފިޑެވިޓް ދީފައިވާ ފަރާތެއް ކްރޮސް-އެގްޒެމިނޭޝަންކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށް އެ މައްސަލައިގައި އިންސާފުވެރި ނިންމުމެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ޙާޟިރުވުން މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެއިން ފަރާތެއް ކްރޮސް-އެގްޒެމިނޭޝަންކުރުމުގެ ހައްޤު، އެ ހެއްކާއި އެފަރާތަކާ ދެކޮޅަށް ހުށަހެޅުނު ފަރާތަށް ދެވިދާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހުށަހެޅުމުގެ ނުވަތަ ކްރޮސް-އެގްޒެމިނޭޝަންކުރުމުގެ ފުރުޞަތަށް އަދި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނީ، އެ ހެއްކާއި ހުށަހަޅަން އެދޭ ތަފްސީލީ ސަބަބު، ނުވަތަ ހެކިބަސްދޭ ފަރާތެއް ނުވަތަ އެފިޑެވިޓް ދީފައިވާ ފަރާތެއް ކްރޮސް-އެގްޒެމިނޭޝަންކުރަން ހުށަހަޅާ ތަފްސީލީ ސަބަބު ބަޔާންކުރުމާއެކުގައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ރ) ގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގައި އަދި ހެކިބަސްދޭ ފަރާތެއް ނުވަތަ އެފިޑެވިޓް ދީފައިވާ ފަރާތެއް ކްރޮސް-އެގްޒެމިނޭޝަންކުރުމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2022 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކެއް ނުހިނގާނެއެވެ.

ހުރަހެޅުމާމެދު ޕެންޝަން ގޮތް ނިންމުން

66. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕެންޝަން ހުރަހެޅޭ ހުރަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން ޕެންޝަން ގޮތުގެ ނިންމަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދެފަރާތުން ހުރަހާ ކަންކަން ހުރަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހު، ޕެންޝަން ބަލަހައްޓާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ކަރުދާސްފައިވާ އެންމެހައި ހުށަހެޅުމާއި މައުލޫމާތުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު ފަހުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ގޮތް ނިންމުމުގައި، ވަކި ޝަރީޢަތެއް، އިންޑިޕެންޑެންޓް ކޯޓަކާ ގުޅުއްވާ ކަމަކު ޕެންޝަން ކަނޑައަޅަންވާނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން މަތީ މިންގަނޑުން ޕެންޝަން ސަބަބުކޮށްދިނުމާ ބެހޭ ގޮތުންނެވެ.

(1) ހުރަހެޅުން ނިސްބަތްވާ ޝަރީޢަތް، އިންޑިޕެންޑެންޓް ކޯޓަކީ ގުޅުއްޖެކަން؛ އަދި

(2) އެ ޝަރީޢަތަކީ ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކުން، ޖިނާއީ ބެލެނި ކުރި ކުރުމަށް ތަފުސީލުކޮށްދޭ ނުވަތަ ވަކާލާތުކުރުމަށް ކިޔައިދޭ ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ކިޔައިދޭ ނުވަތަ އެއިން ކޮންމެ ކުރުމެއް ބަލައިގަތުމަށް ކިޔައިދޭ މުއާމަލާތުކުރާކަން؛ އަދި

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު ނެގުމުގައި އެ ޝަރީޢަތް މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމާ ނުވަތަ އަމަން އަމާންކަމަށް ނުރައްކާ ކުރިމަތިކުރުވާނެ ބަޔަކުކަން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ނިންމުމުގައި، ޕެންޝަން އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އެ ޝަރީޢަތް ޖިނާއީ ބޭނުމަކަށް ގެނެވޭތީ ޝަރީޢަތް ކަމުގެ މައުލޫމާތު؛

(2) އެ ޖަމާޢަތަކީ ނިސްބަތްވާ ދީނެއްގެ ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތް ދެކިފައިވާ ފިކުރެއްގެ މައްޗަށް ބިނާވެ ހުރިކަން ސާބިތުވެފައިވާނަމަ؛

(3) އެ ޖަމާޢަތުގެ އެއިރެއްގެ މެންބަރުންނަކީ ނުވަތަ ކުރީގެ މެންބަރުންނަކީ ސީދާ ގޮތުގައިވިޔަސް ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުގައިވިޔަސް ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށްތަކާ ގުޅިފައިވާ ބައެއްކަމަށް، އަދި އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ކަމުގެ ކުރުން ސާބިތުވެފައިވާނަމަ؛

(4) އެ ޖަމާޢަތަކީ ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކަށް، ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށް ކުރުމަށް ހިތްވަރުދޭގޮތަށް ނުވަތަ ތަޢާރަފުވުމަށްދޭގޮތަށް ނުވަތަ މަޑުފަރިކޮށްދިނުމަށްދޭގޮތަށް ނުވަތަ އެހެން ކުރުމަށް ކުރުވަން އިރުޝާދުދިނުމަށްދޭގޮތަށް ނުވަތަ އެހެން ކުރުމަށް ކުރުވުމަށް ބައިވެރިވުމަށްދޭގޮތަށް މުޢާމަލާތްކުރާކަމުގެ ނުވަތަ އެއްވާކަމުގެ މަޢުލޫމާތު؛

(5) މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި އިތުރުވެސް މަޢުލޫމާތެއް ހުރި.

(ހ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމުމުގައި، މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅުން ރައްދުވާ ފަރާތުން ރައްދުގައި ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާފައި ނުވިނަމަވެސް، ކޯޓަށް ގޮތެއް ނިންމިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުމެއް، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ކޮންމެ ފަރާތަކަށްވެސް 21 (އެކާވީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެއެވެ.

އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް ކަމަށް ކަނޑައެޅުން އަދި އޭގެ ނަތީޖާ

67. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމުމުގައި، ވީ ޖަމާޢަތަކީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް ކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށް ކޯޓުން ނިންމައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް އެކަން އެންގުމާއެކު، އެ ޖަމާޢަތަކީ މި ބާބުގެ ދަށުން އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕްއެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖަމާޢަތެއްކަން ބަޔާންކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެދުމުން ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ވީ ޖަމާޢަތަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް ކަމަށް ކަނޑައެޅުމުގެ ސަބަބުން، އެ ކަނޑައެޅުމުގައި ބަޔާންކުރާ ޖަމާޢަތަކުން ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަން ނުޖެހުނު ނަމަވެސް، އެ ޖަމާޢަތް ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތަށް ނިސްބަތްވާ ފަރާތްތަކުގެ މުދަލަކަށް، މި ޤާނޫނުގެ އަށްވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް ނުވަތަ އޭގެ ތެރެއިން އެއް ފިޔަވަޅަށްވުރެ ގިނަ ފިޔަވަޅު އެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) ވީ ޖަމާޢަތަކީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް ކަމަށް ނިންމައި ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުމާ ގުޅިގެން އެ ކަނޑައެޅުމުގެ ދަށުން އެފަދަ ޖަމާޢަތަކާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެޅުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އެޅޭނީ، އެ ޖަމާޢަތަކީ މި ބާބުގެ ދަށުން އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖަމާޢަތެއްކަން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރުމުންނެވެ.

(ރ) ވީ ޖަމާޢަތަކީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕް ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، ކޯޓުން އެ

ކަނޑައެޅުން ބާޠިލުކުރާ ހިނދަކު، ނުވަތަ އާންމުކުރާ ހިނދަކު، އެ ކަނޑައެޅުން ދެމިއޮންނާނީ، 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.

(ބ) ވަކި ޖަމާޢަތަކީ، އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުރުކުރާ ގޮތުގައި ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައެޅުމަކަށްފަހު، އެ ޖަމާޢަތުގެ ނަން ބަދަލުކުރުމަކުން އެ ކަނޑައެޅުމަކީ ބާޠިލު އަސާސެއް ނުކުރާނެއެވެ. އަދި އެއަށްފަހު އެ ޖަމާޢަތް އުވާލިނަމަވެސް ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތަށް ނިސްބަތްވާ މީހުން އެހެން ޖަމާޢަތަކަށް ބަދަލުވިނަމަވެސް، އެކަމުގެ ސަބަބުން ވެސް އެ ކަނޑައެޅުމަކަށް ބަދަލެއް ނާންނާނެއެވެ.

68. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި ހިމެނޭ ހުރިހާ ޕާޓީތަކަށް، ސިޔާސީ ހުއްދައާއި ބަދަލުތައް ނުވަތަ ސިޔާސީ ޕްރޮޕެގެންޑާއި ބްރޯޑްކާސްޓިންގ އޮޕަރޭޓަރުން ފޯރުކޮށްދޭ މައުލޫމާތު ހިމެނިގެން، އަދި އެ މައުލޫމާތު ހަމަޖެހުނު ގޮތަށް، އެ ސިޔާސީ ހުއްދައެއް ނުވަތަ ސިޔާސީ ޕްރޮޕެގެންޑާ ބްރޯޑްކާސްޓިންގ އޮޕަރޭޓަރު ކުރުން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ހަމަތަކެއް، ހިނގަމުންދާ ތަޖްރިބާތަކުން އެއް ސަބަބުން ނޫނީވެސް އަސާސީ ކަމަކަށް ޓަކައި އެއްވެސް ސަބަބުން ނުވަތަ އެއް ސަބަބުން އެހެން ޕާޓީއެއްގެ ސަބަބުތަކަށް ނުބައިވާ ކަމަށް ޓަކައި އެއްވެސް ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ، އެ މައުލޫމާތަކީ ކޮންސަރވޭޓިވް އިންޓަރނެޓް މައުލޫމާތުގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުމަކަށް ކޯޓުން ޝަރުޢީ އަމުރު ނެރެދޭނެއެވެ.

އިންޓަރނެޓް މައުލޫމާތު އަދި ފޯރުކޮށްދޭ އެޕްލިކޭޝަން

(ށ) ވަކި މައުލޫމާތަކީ ކޮންސަރވޭޓިވް އިންޓަރނެޓް ކަމަށް

ކަނޑައެޅުމަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަށް އޮތް ޕޮލިސް ނިންމައިފިނަމަ، އެ މަސްތުވާތަކެތި ކުށްސިފައިގެ އިންޓެލިޖެންސް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުން އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ޑްރަގްކޯޓަށް ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހުށަހެޅުން ރައްދުވާ ފަރާތަށް ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައެވެ. އަދި އެ ހުށަހެޅުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމާނީ ސިއްރު އަޑުއަހުމަކުންނެވެ. އެ އަޑުއަހުމުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން މަދުނޫން މިންގަނޑެއްގެ ކޯޓަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެވެ. އަދި ކޯޓުން އެ މައްސަލައިގައި ގޮތެއް ނިންމައިފިނަމަ، ކޯޓުން ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުން ރިޢާޔަތްކުރުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންކަން އެފަދައިން ގުޅުވާލެވޭ ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭނަމައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގައި ހުކުމް މަސްތުވާތަކެތި ކުށްސިފައިގެ އިންޓެލިޖެންސް މަސްތުވާތަކުގެ ގޮތުގައި ކޯޓުން ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، ނުވަތަ އެފަދައިން ކަނޑައެޅުން ނޫން ކަމަށް ނިންމައިފިނަމަވެސް، އެ މަސްތުވާތަކެތި ހުށަހެޅުން ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް ނުވަތަ އޭނާ ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތަކަށް ފޮނުވާލަންވާނީ މަސްތުވާތަކެއް ނޫނެވެ. އަދި ކޯޓުން ހުށަހެޅޭ ބަޔާނެއް ނުވަތަ އެފަދަ ލިޔުމެއްގައި ހުކުމް ސިއްރު ގޮތެއް ނުވަތަ ސިއްރު ޒަރޫރީ ވެއްޖެ ދިޔައިމާ މަސްތުވާތަކެތި ކަނަވަރުކުރާ ފަރާތެއް ކޯޓަށް ހާޒިރުކޮށްގެން ނުކުރެވޭނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) އާއެކު އޮންނަނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުން ނިންމުމަކީ ބާއްވާ

އަޖުއުރުގައި ސިއްރު ހިއްސާއެއްގެ ބާރުނަކަށް ނުވަތަ ސިއްރު
ކޮންފިޑެންޝަލްގައި ދަރަޖައެއްދީފައިވާ ކޮންފިޑެންޝަލް ވުޒާރާތުން
މަޢުލޫމާތަކަށް ބަދަލުގެނައުމަށް ދެނެގަތުމަށްފަހު، އެ ސިއްރު ހިއްސާ
ނުވަތަ ކޮންފިޑެންޝަލް މަޢުލޫމާތު ކުރަމުންދާ ފަރާތަކާއިވާ ފުރުޞަތުގެ
އޮފިސަރުގެ އެދުމެއްގެ މަތިން މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން
ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާއެކު ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެދުމެއްގައި، އެ ސިއްރު ހިއްސާ ނުވަތަ ސިއްރު ކޮންފިޑެންޝަލްގައި ދަރަޖައެއްދީފައިވާ ކޮންފިޑެންޝަލް ކޮށް ފެށިއްޔާ ލިބިދެވޭނެ ރަސްމީ މަޢުލޫމާތު ހިމެނެންޖެހޭ ކަންތައްތައް މަޢުލޫމާތު ބަޔާންކުރެވޭ ގޮތެއްގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) ސިއްރު ހެލި ނުވަތަ ސިއްރު ކޮންފިޑެންޝަލްގައި ދަރަޖައެއްދީފައިވާ ކޮންފިޑެންޝަލް ދެފައިވާ މަޢުލޫމާތާއި އެ މަޢުލޫމާތު ބެހޭ ފަރާތް ކަންކަން؛

(2) ސިއްރު ހެލިގެ ކަންތައް ދިނުމެއްވާނަމަ އެކަން (ހުށަހެޅުއްވާ ދަރުވާއެއްވާނަމަ އެ ދަރުވާއެއްވެސް ހިމެނެން)؛

(3) ސިއްރު ކޮންފިޑެންޝަލްގައި ދަރަޖައެއްދީފައިވާ ކޮންފިޑެންޝަލް ގެދެގުން އެއްވެސް ޖެހިވިދާނެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމަށް ނުވަތަ ނިންމާއިވާނަމަ، އެ މައްސަލައެއްގެ ތަފްސީލު؛

(4) ސިއްރު ހިލަބަސް ދިނުމަން އެއްބަސްވުމެއްވާނަމަ ސިއްރު ހެލިނަ އެއްވެސް ވުޒާރާ ހުށަހަޅައިފައިވާނަމަ އެ ވުޒާރާގެ ތަފްސީލު؛

(5) ސިއްރު ހެލިގެ ބާރުގައި ހިމެނޭ ކަންކަމާއި ނުވަތަ

ސިއްރު އެޑްރެހާއި ފޯނު މައުލޫމާތާއި އިތުބާރުކުރެވޭ

މައުލޫމާތުދޭފަރާތުން ހިމާޔަތްކުރުމަށް ސަލާމަތީއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާމެދު ކޯޓުން ނިންމުމަށް ބޭއްވޭ އަޑުއެހުމުގައި އެޕްލިކަންޓް ދިން ފުރުޞަތުގެ އެޓަރނީ ކޯޓުސް-އެޕިއަރިންގުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން ހުއްދަދިނުމަކާ، އެ އެޓަރނީ އެކަމަށްޓަކައި ކޯޓުން ހާޒިރުވާންވާނެއެވެ.

އިންތިޒާމުވެގެންވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ކަމުގައި ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން ބަދަލުކުރުމާއި ބާޠިލުކުރުން

69. (ހ) ވަކި ޖަމާޢަތެއް އިންތިޒާމުވެގެންވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕެއް ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަނޑައެޅުން ނިސްބަތްވާ ޖަމާޢަތަކީ، އެ ކަނޑައެޅުން ކަނޑައެޅި ބާވަތުން ބަދަލުވުމުގެ ސަބަބުން އެ ކަނޑައެޅުމަށް ބަދަލުގެންނަންޖެހޭ ކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ފާހަގަކުރެވިއްޖެ ބަދަލުތަކެއްގައި، އެ ކަނޑައެޅުން ބަދަލުކުރުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ކަނޑައެޅުން ކަނޑައެޅި ބާވަތް ބަދަލުވެފައިވާ ކަމަށް ބުނާ ސަބަބުތައް؛ އަދި

(2) ކަމާގުޅޭ ހެކި.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމަކާމެދު ކޯޓުން ނިންމުމަށް ބޭއްވޭ އަޑުއެހުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ޙައްޤު މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުން ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) ވަކި ޖަމާޢަތަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންފުންޏެއް ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ކަނޑައެޅުމެއް ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު، އެ ޖަމާޢަތަށް ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތަށް ނިސްބަތްވާ ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(1) ކަނޑައެޅުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ދެކޭ ސަބަބު؛ އަދި

(2) ކަމާގުޅޭ ހެކި.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމަކާގުޅޭ ގޮތުން ނިންމުމަށް ބާއްވާ އަޑުއެހުމެއްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ޙައްޤު މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެހެން ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ހ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ވަކި ޖަމާޢަތަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންފުންޏެއް ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަނޑައެޅުމެއް ބާޠިލުކުރުމަށް ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުމަކަށް ނިންމައިފިނަމަ، ކޯޓުން އެކަން ޤަވާޢިދުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އަންގަމުންދާނެއެވެ، އެ ޖަމާޢަތަކީ އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުންފުންޏެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ކަނޑައެޅުން އިސްތިއުނާފުކުރަން ނުވަތަ ބާޠިލުކުރަން ބާރުލިބޭ، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޤަވާޢިދުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ މަތިން ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ހަތްވަނަ ބާބު

ކުޑަކުދިން ކުށުގެ ތެރިން ދުރުކުރުމާގުޅޭ ހާއްސަ ފިޔަވަޅުތައް

އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ
ގްރޫޕުތަކުގެ ޙަރަކާތްތަކުގައި
ބައިވެރިވުން ހުއްޓުވުމުގެ ނުވަތަ
އެފަދަ ޙަރަކާތްތަކުން
ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު

70. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ކުޑަކުއްޖަކާ ދޭތެރޭގައި ކޯޓުން އަމުރެއް ނެރެވިދާނެއެވެ.

(1) އެކުއްޖަކީ އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕުތަކުން ކުރާ އަނިޔާވެރި ޢަމަލެއްގައި ނުވަތަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިގައި ބައިވެރިވުމާއި ނުވަތަ އެހީތެރިވުމާއި ނުވަތަ އެފަދަ ޢަމަލުތަކަށް ހިތްވަރުދީފައިވާ ކަމަށް މަދަނީ މިންގަނޑުން ކޯޓަށް ޔަޤީންކުރެވިއްޖާ ކުއްޖާ ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(2) އަންނަނިވި ސަރަޙައްދުތަކުގެ ތެރެއިން ސަރަޙައްދުތަކަށް ނުވަތަ އެ ދެ ސަރަޙައްދަކަށް އެ އަމުރު ނެރެންޖެހޭ ކަމަށް ކޯޓަށް ޔަޤީންކުރެވުން؛

(i) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕު ހިންގާ އަނިޔާވެރި ޢަމަލުތަކުގައި ނުވަތަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިގައި އެކުއްޖާ ބައިވެރިވުން ނުވަތަ އެހީތެރިވުން ނުވަތަ ހިތްވަރުދިނުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި؛ ނުވަތަ

(ii) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕު ހިންގާ އަނިޔާވެރި ޢަމަލުތަކުން ނުވަތަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިން އެކުއްޖާ ރައްކާތެރިކުރުމަށްޓަކައި.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަމުރެއް ނެރެވޭނީ، ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ އުމުރުގެ ކުޑަކުއްޖެއްގެ މައްޗަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރަކުން، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ކުއްޖާއަށް، އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ ވަކި ކަމެއް ކުރުން މަނާކުރެވިދާނެއެވެ. ނުވަތަ އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ ވަކި ކަމެއް ކުރުން ލާޒިމުކުރެވިދާނެއެވެ.

ކޯޓު އަމުރަށް އެދުން

71. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އަމުރަކަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާނީ، ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ އެދުމުގެ މަތިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ ހައިކޯޓަށެވެ. އަދި އަމުރަށް އެދޭއިރު، އަމުރު ނިސްބަތްވާ ކުއްޖާއަށް ނޯޓިސް ދިނުމާއެކު ނުވަތަ ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައިވެސް އަމުރަކަށް އެދިވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމުރަކަށް އެދުނީ ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި ކަމަށްވާނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ވާހަކަދެއްކުމުގެ ފުރުޞަތު އަމުރު ނިސްބަތްވާ ކުއްޖާއަށް ދޭންވާނެއެވެ.

ކޯޓު އަމުރުގައި ޝަރުތުކުރެވިދާނެ ކަންކަން

72. (ހ) އަމުރު ނިސްބަތްވާ ކުއްޖާ ކުރުން މަނާކުރުމަށް އެ އަމުރުގައި ކަނޑައެޅިދާނެ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

(1) ވަކި ތަނަކަށް ދިއުން މަނާކުރުން؛

(2) ވަކި ތަނަކަށް ވަކި ބައަކާއެކު ދިއުން ނުވަތަ އެތަނެއްގައި އެބައަކާއެކު ހުރުން މަނާކުރުން؛

(3) އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕުގެ ނިޝާނާ ހަމަވާ ފަދަ ނުވަތަ އެފަދަ އެއްޗެއް ހެދުމެއް އަންނައުން

އާންމު ތަންތަނުގައި އުޅުން؛

(4) އަނިޔާވެރި އަމަލު ކުރުމަށް ހިތްވަރުދިނުމަށް ނުވަތަ އެފަދަ އަމަލު ހިންގުމަށް ނުވަތަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރުމަށް އިންޓަރނެޓް ނުވަތަ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކުރުން.

(ރ) އަމުރު ނިސްބަތްވާ ކުއްޖާ ކުރުން އެ އަމުރުގައި ލާޒިމުކުރުމަށް ކަނޑައެޅިދާނެ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

(1) ކަނޑައަޅާ ވަކި ފަރާތަކަށް އެކުއްޖާ ދިރިއުޅޭ އެރަށުގެ މައުލޫމާތު ދިނުމާއި އެ އެރަށުން ބަދަލުވެއްޖެނަމަ އެންގުން؛

(2) ވަކި ދުވަސްތަކެއްގެ ވަކި ވަގުތުތަކެއްގައި ވަކި ތަނަކަށް ހާޒިރުވާން އެންގުން؛

(3) ވަކި ދުވަސްތަކެއްގެ ވަކި ވަގުތުތަކެއްގައި ވަކި ތަނަކަށް ހާޒިރުވެ ކަނޑައަޅާ ވަކި ފަރާތެއްގެ ބަލާލުގައި އެތަނުގައި ވަކި ކަންތައްތަކެއް ފުރިހަމަކުރުމަށް އެންގުން؛

(4) ވަކި ދުވަސްތަކެއްގެ ވަކި ވަގުތުތަކެއްގައި ވަކި ތަނަކަށް ހާޒިރުވެ ވަކި ހަރަކާތްތަކެއްގައި ނުވަތަ ވަކި ކަމެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް އެންގުން.

(ސ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ލާޒިމުކުރާ ކަންކަން ވާންވާނީ، އެކުއްޖާ ދުރުކުރަން ބޭނުންވާ އަމަލުތަކުން ދުރުކުރުމަށް ބާރުއަޅައިދޭ، އެކުއްޖާ ހެޔޮގޮތުގައި މުޖުތަމަޢަށް ރުޖޫޢަވުމަށް މަގުފަހިކޮށްދޭ ކަންކަން ކަމުގައެވެ. އަދި އެއިން އެއްވެސް ކަމަކަށް

ކަނޑައެޅޭ ތަނެއްގައި އުފެއްދޭ ހާޒިރުކުރަން ޖެހޭ ވަގުތު، 8 (އަށެއް) ގަޑިއިރަށްވުރެ ދިގުވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މަސައްކަތް ކަންކަން ވާންވާނީ، އުފެއްދޭ ކިތަންމެ ބޭރުފިލާ މަސައްކަތްތަކަށް ނުވަތަ ވަޅުގާތުން ދިރިއުޅޭ ހަރަސްނުދޭ ގޮތުން ކަނޑައެޅޭ ކަންކަން ކުރުމަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ތަނެއް" ގެ މާނައިގައި ސަރަޙައްދެއް ހިމެނެއެވެ.

އަމުރުތަކުގެ އިތުރު ކަންކަން

73. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރެއް ދެމިއޮންނާނީ، ގިނަވެގެން 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ. އަދި އެ އަމުރުގެ ދަށުން ކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާ ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ މަނާކުރާ ކަމެއް ނުކުރުމަށް ލާޒިމުކޮށްފައި އޮންނަނީވެސް އެ މުއްދަތަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތެއްގެމަތީންނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރެއްގެ މުއްދަތުގައި، އަމުރު ބަޔާންވާ ކުށާ އަމުރާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރަމުންދާ މިންވަރު ބެލުމަށްޓަކައި، އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށް ކޯޓަށް ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުތަކެއްގައި ޙާޟިރުވާންވާނެއެވެ. އަދި އެ އަމުރުގެ ދަށުން ކުރުން މަނާކުރާ ނުވަތަ ކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާ ކަމެއް ކަނޑައަޅާފައިވާ 1 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަސް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުރުގައިވާނަމަ، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ކުރިން އެފަދަ ޢަދާލަތަށް ޙާޟިރުވާންވާނެއެވެ.

ވަގުތީ އަމުރުތައް ނެރުން

74. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 71 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަމުރަކަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅޭގޮތުން ގޮތެއް ނިންމުމުގެ ކުރިން، އެފަދަ އަމުރެއް ނެރުމަކީ އެ ހިނދުން އެ ހިނދަށް މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށްވާނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަންދެން ވަގުތީ އަމުރުތައް ނެރުމުގެ އިޚްތިޔާރު އެ ހުށަހެޅުން ހުށަހަޅާ ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ ވަގުތީ އަމުރެއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 71 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރުގައި ކަނޑައެޅުމަށް މި ޤާނޫނުގެ 72 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި މަނާކުރާ ކަންކަން ހިމެނިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އެފަދަ ވަގުތީ އަމުރެއްގައި ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް މަޖުބޫރުކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.

އަށްވަނަ ބާބު

ޑޮމެސްޓިކް ވަޔޮލެންސް ޕްރިވެންޝަން ކައުންސިލް އިޖުރާއަތު

އެއްވަނަ ބައި

ޑޮމެސްޓިކް ވަޔޮލެންސް ޕްރިވެންޝަން ކައުންސިލްގެ އަމަލުކުރާނެ އާންމު ހަމަތައް

ޑޮމެސްޓިކް ވަޔޮލެންސް ޕްރިވެންޝަން ކައުންސިލްގެ އަމުރު

75. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ހަވަނަ ބާބުގެ ދަށުން އިންތިޒާމުވެފައިވާ ކައުންސިލް ގޮތުގައި ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖަމާޢަތްތަކަށް ނިސްބަތްވާ، އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުން މަތީގެ މީހުންގެ މައްޗަށް، ޑޮމެސްޓިކް ވަޔޮލެންސް ޕްރިވެންޝަން ކައުންސިލްގެ އަމުރެއް، މި ބާބުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހައިކޯޓަށް ނެރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައި، މި ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާއި 34 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ، އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުން މަތީގެ މީހެއްގެ މައްސަލަ، ޑޮސިޔަރކޮރް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް، ހައިކޯޓަށް ނެރުއްވިދާނެއެވެ.

(1) އޭނާއަކީ އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކަށް ނިސްބަތްވާ ނުވަތަ އެފަދަ ގްރޫޕާ ގުޅުމެއް އޮތް މީހެއް ކަމަށް ދަލީލު މިންގަނޑުން ކޯޓަށް ސާބިތުކުރެވިފައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވާނަމަ؛ ނުވަތަ

(2) އޭނާއަކީ އިންތިޒާމުވެގެން ހިންގާ ކުށްކުރާ ގްރޫޕަކުން ކުރާ ކުށެއްގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމަށް އެހީތެރިވެފައިވާ ނުވަތަ އެފަދަ އަމަލުތަކަށް ހިތްވަރުދީފައިވާ ކަމަށް ދަލީލު މިންގަނޑުން ކޯޓަށް ސާބިތުކުރެވިފައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވާނަމަ؛ އަދި

(3) އޭނާއާމެދު މި ބާބުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފިޔަވަޅުއަޅައިފިނަމަ އެހެން މީހަކަށް ނުވަތަ ބައަކަށް އޭނާ ގެއްލުމެއް ދީފާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ފުރުޞަތު އޮތް ކަމުގައި ދަލީލު މިންގަނޑުން ކޯޓަށް ސާބިތުކުރެވިފައިވާނަމަ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ ޑޮސިޔަރކޮރް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރަކީ، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި، އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތުން ވަކި ކަންތައްތަކެއް ކުރުން މަނާކުރާ، ނުވަތަ ވަކި ކަންތައްތަކެއް ކުރުން ލާޒިމުކުރާ ކަނޑައަޅައި ނެރޭ އަމުރުކަމެވެ.

އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހެޅުން

76. (ހ) މީހެއްގެ މައްޗަށް މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރުއްވުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާނީ، ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ އެދުމުގެ މަތިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމުރެއް ނެރުއްވުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ކާކުކަން އަންގައިދޭ މައުލޫމާތު؛

(2) ތުހުމަތުކުރާ ކުށުގެ ޒާތާއި ބާވަތް؛

(3) ތުހުމަތާގުޅޭ ހެކި؛

(4) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ކުށުގެ ރިކޯޑު؛

(5) އަމުރުގެ ދަށުން އަޅަން ބޭނުންވާ ފިޔަވަޅުތައް؛

(6) ހުށަހެޅުމާގުޅޭ އިތުރު ތަފްޞީލު.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް، އެ ހުށަހެޅުމުގެ ދަށުން ނެރުމަށް އެދޭ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް އެކަމުގެ ނޯޓިސް ދިނުމާއެކު ނުވަތަ ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރުއްވުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން

77. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން މީހެއްގެ މައްޗަށް މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރެންވާނީ އަންނަނިވި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(1) އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު ނުވަތަ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައިވާ މީހެއްކަން މަދަނީ މިންގަނޑުން ޤަބޫލުކުރެވޭކަން؛ އަދި

(2) އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އެ އަމުރު

ނުކުތުންފިނަމަ އެމީހެއްގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތައި ރައްކާތެރިކަމަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަން ނުވަތަ އެ ފުރުޞަތު އޮތްކަން މަދުނޫ މިންގަނޑުން ކޮޅަން ޤަބޫލުކުރެވޭކަން؛ އަދި

(3) އޭނާއާމެދު އެޅުމަށް ހުރަހަކާދިމާވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ބޭނުމާއި މުހިންމު ކަމަށް ބަލާއިރު އެ ފިޔަވަޅުތަކަކީ އެފަދައިން އަޅަންޖެހޭ، އަދި އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތަކެއްކަމަށް ކަނޑައެޅުން.

(ނ) ޑޭނިޖަރަސް ކޮމްބެޓަންޓުންގެ އަމުރެއްގެ ދަށުން މިހާރުވެސް އެޅުމަށް ހުރަހަކާދިމާވާ ފިޔަވަޅަކީ ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކަކީ އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކެއްކަމަށް ކަނޑައެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ވަކި ފިޔަވަޅަކީ އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރާ ޖަރީމާގެ ޗާޓާއި ބާވަތަށް ބަލާއިރު ކޮންމެހެން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅެއްކަމާ؛ އަދި

(2) އެ ފިޔަވަޅު އަޅައިގެން ޙާޞިލުކުރަން ބޭނުންވާ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުކުރެވިދާނެކަމާ؛ އަދި

(3) އެ ފިޔަވަޅަކީ އޭނާ ކުރި އަދި/ނުވަތަ ކޮށްފާނެ ކަމަށް ބެލެވޭ ޖަރީމާއާ ބައްދަލު، އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއްކަމާ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 76 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޙުކުމް ހުކުމްކުރާއިރު ގެއްލުން މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަކާނުލައި، އެ ހުކުމްގެ ގޮތްތަކުގެ އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް ޙުކުމްކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) އެ ހުކުމްކުރުމުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ

ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމަށް، އެދިފައިވާ ގޮތަށް އަމުރު ނެރެދިނުން؛

(2) އެ ހުށަހެޅުމުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރިނަމަވެސް، އެދިފައިވާ ފިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްގެ ތެރެއިން، އެކަށީގެންނުވާ ފިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓެއްވާނަމަ، އެ ފިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓް އިސްލާހުކޮށް އަމުރު ނެރެދިނުން؛

(3) އެ ހުށަހެޅުމުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމަށް އަމުރު ނެރެދިނުން ނިމުމަކަށް ކަނޑައެޅުން.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 76 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމެއް ކޯޓަށް ލިބޭތާ 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި، އަޑުއެހުމެއް ބާއްވައި، އެ ހުށަހެޅުމުގައި ބަޔާންކުރާ މެނޭޖްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު ނެރުމަށް ނުވަތަ އެ އަމުރު ނެރެދިނުން ނިމުމަކަށް ކޯޓުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމުމުގައި އެ ހުށަހެޅުމަކީ އެ ހުށަހެޅުމުގެ ދަށުން ނެރުމަށް އެދޭ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް އެކަމުގެ ނޯޓިސް ދިނުމާއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމެއްކަމާއި، ކަމާބެހޭފަރާތްތަކަށް އެފަރާތަކަށް ފެންނަ ގޮތެއް ހާމަކުރުމަށް އެ އަޑުއެހުމުގައި ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.

78. (ހ) މެނޭޖްމަންޓް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރުގެ ދަށުން އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ފިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓްގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނިގެންވެއެވެ. — އަމުރުން ކުރުވަން ލާޒިމުކުރެވިފައިވާ ނުވަތަ މަނާކުރެވިފައިވާ ކަންކަމުގެ ދާއިރާ

(1) އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތުގެ އެހެން މިންވަރާ

މުއާމަލާތްކުރުވުން ގޮތްތައް ކަނޑައެޅުން؛

(2) ޤާނޫނުން ދޫކުރެވޭ ލައިސަންސް ބާޠިލުކުރުން ލައިސަންސް ހުއްޓާލުން ކަނޑައެޅުން؛

(3) ޤާނޫނުން ބެލެހެއްޓުން ކުރުމުގެ ވަކި ބާރުތައް އެއްޗެހި ކަނޑައެޅުން؛

(4) ޤާނޫނުން ދަތުރުވެރިންނަށް ލައިސަންސް ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުން؛

(5) ޤާނޫނުން ނިންމުން ބާރުތައް މުޢާމަލާތުގައި ކަނޑައެޅުން.

(ނ) މިނިސްޓަރު ކޮންސިއުމަރ އަދުލުގެ ދަރުމަ ކުރުމަށް ވާޖިބުކުރާ ކަންތަކުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ތަފާސްކަން ވަކި ވަގުތުކަން، ވަކި ގުޅުމެއް ފަންނީ ހާޖަތު، ކަނޑައެޅިފައިވާ ފަރާތުކަން އެއްބާރުލުން ދިނުމަށް ނުވަތަ މައުލޫމާތު ދިނުމަށް އެންގިދާނެއެވ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި އެފަދައިން ބާރުކަނޑައެޅިފައިވާ ޙާލަތެއްގައި، މިނިސްޓަރު ކޮންސިއުމަރ އަދުލުގެ ދަރުމަ ކުރުމަށް ވާޖިބުކުރާ ކަންތަކުގެ ތެރެއިން އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނައިގެންނުވާނެއެވ.

(1) ޤާނޫނާ ދެކޮޅަށް ޝަރީޢަތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ ބާރުތައް ދިނުން؛

(2) އެހެން ފަރާތަކަށް ހާމަކުރުމަށް ޚާއްޞަ މަނާކުރާ މައުލޫމާތު ދިނުން.

79. މިނިސްޓަރު ކޮންސިއުމަރ އަދުލުގެ ދަރުމަކުރުމަށް މަޤުބޫލު އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމަނަންޖެހޭ ކަންކަން މައުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވ.

(ހ) އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ކާކުކަން އަންގައިދޭ މައުލޫމާތު؛

(ށ) އަމުރު ނެރުނު މަޤްޞަދާއި ސަބަބު؛

(ނ) ތަޙްޤީޤުކުރެވޭ ކުށުގެ ބާވަތާއި ކުށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޤާނޫނު؛

(ރ) އަމުރުގެ ދަށުން އަޅާނެ ފިޔަވަޅު ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތައް؛

(ބ) އަމުރު ހިންގަން ފަށާނެ ތާރީޚާއި އަމުރު ނިމުމަކަށް އަންނާނެ ތާރީޚު؛

(ޅ) ނިންމުން ނިންމި ފަނޑިޔާރުގެ ނަމާއި ސޮއި؛

(ކ) ކޯޓުގެ ސިއްކަ.

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ މުއްދަތު

80. (ހ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގައި، އެ އަމުރަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚާއި އެ އަމުރު ނިމުމަކަށް އަންނާނެ ތާރީޚު ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރަކަށް ޢަމަލުކުރަންވާނީ، އެ އަމުރަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 1 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) އަކުން އޮތްނަމަވެސް، އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތަށް ފަހުގައިވެސް މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ފަރާތުން ފުރުން މުޖުތަމަޢަށް އޮތް ނުރައްކާ ފިޔަވަޅުތައް ކަމަށް ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް ގަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ މުއްދަތު އިތުރު 1 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ގިނަނުވާނެ ފަދައިން އިތުރުކުރުމަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދެންނެވުމުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން ކޯޓުން

ގޮތެއް ނިންމަވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 81 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދުން

81. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނެރޭ މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ކޮންމެ އަމުރެއްވެސް، އެ އަމުރު ނެރޭތާ ގިނަވެގެން 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތަށް ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ހައިކޯޓަށް ލިބުމުން، އެ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށް އަޑުއެހުމެއް ބާއްވަންވާނެއެވެ.

(ނ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް މުރާޖަޢާކުރާ އަޑުއެހުމެއްގައި ހައިކޯޓުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތައް އަމުރުގައި ފުރިހަމަވެފައި ވުން؛ އަދި

(2) މި ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތު އެޅުމުގައި ދެމިއޮތުން؛ އަދި

(3) އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅު ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކަކީ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމުގެ ގޮތުން އެވަގުތަކަށް ބޭނުންތެރި ފިޔަވަޅުތަކެއްކަން ދެނެގަތުމާއި، އެ ފިޔަވަޅު ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ބޭނުންތެރިކަން ދެމިއޮތުން.

(ރ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް މުރާޖަޢާކުރާ އަޑުއެހުމުގައި ހައިކޯޓަށް ލިބިގެންވަނީ ހަމައެކަނި އަންނަނިވި ބާރުތަކެވެ.

(1) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު އުވާލުން؛

(2) އަމުރުގައިވާ ފިޔަވަޅެއް ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކެއް އުވާލުން؛

(3) އަމުރުގައިވާ ފިޔަވަޅަކަށް ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކަށް ބަދަލުގެނައުން؛

(4) މި އަކުރުގެ (2) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ގެނެވޭ ބަދަލަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ލުޔެއް ދިނުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، އަމުރު ނިމުމަކަށް އަންނާނެ ތާރީޚަށް ބަދަލު ގެނައުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (4) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ޕާބަންދީތައް ފިޔަވައި، އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެހެން ޕާބަންދީތަކުގައި މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޕާބަންދީ ހަމައަށް، އެ އަމުރު ދިގުދެމިގެންދާނެއެވެ.

(ޅ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގެ މުއްދަތުގައި، އެ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭނީ އެއް ފަހަރުއެވެ. އިތުރު ފަހަރަކަށް އަމުރެއް މުރާޖަޢާކުރެވޭނީ މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކަށް، އަމުރެއްގެ މުއްދަތު ކޯޓުން އިތުރުކޮށްދީފައިވާނަމަ، އެ އިތުރުކުރި މުއްދަތުގައި ހިނގާ އަމުރާ ގުޅޭގޮތުންނެވެ.

82. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނެރޭ މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ކޮންމެ އަމުރަކީ، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ފަރާތަށް އިސްތިއުނާފުކުރެވިދާނެ އަމުރެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް އިސްތިއުނާފުކުރި ކަމުގައިވިޔަސް، ކޯޓުން އެހެންގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާ ހިނދަކު އިސްތިއުނާފުގެ މުއްދަތުގައި އެ އަމުރު ހިނގުމުންދާނެއެވެ.

މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްއޯޑަރުގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށް ގެންދިއުން

83. (ހ) މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްއޯޑަރުގެ އަމުރެއް ދެމިއޮވާ ހިނދަކު، އެ އަމުރެއް ނެރެދިން ބާވަތަށް ދެމިއޮތުމަށް، ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ގަވާއިދުން ބަލަހައްޓަމުންދާންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދައިން މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްއޯޑަރުގެ އަމުރެއް ނެރެދިން ބާވަތަށް ދެމިއޮތުމަށް ބޭނުންވެއްޖެ، އެ ބާވަތް ނިމުމަކަށް އައިސްފައިވާ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދައިން މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްއޯޑަރުގެ އަމުރެއް ނެރެދިން ބާވަތް ދެމިއޮތުމަށް ބޭނުންވެއްޖެ، އެ ބާވަތް ދެކޭ ބަޔަކު ބަދަލުކުރުމަށްފަހު، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ފަދައިން އެ އަމުރުގައި އިތުރު ޝަރުޠުތައް ޝާމިލުކޮށް ނިންމާނެއެވެ.

އަމުރުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނައުން

84. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްއޯޑަރުގެ އަމުރެއް މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު އެ އަމުރެއް ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ މަޝްވަރާގެ މަތިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ނިންމައިފިނަމަ، އެކަން ކޯޓަށް އެންގުމަށްފަހު އެ އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްއޯޑަރުގެ އަމުރެއް ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް ނިންމާނަމަ، ކޯޓުން އެ އަމުރު ކެންސަލްކުރުމުން، އެ އަމުރު ދޫކުރެއްވި ފަރާތަށް އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތަކުގެ އިތުރުން އެ އަމުރު ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކަނޑައަޅާ ބާވަތުގެ ކަމެއް ބައްޓަންކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މޮނިޓަރިންގ

ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަމުރުގައި އެކުލެވޭ ފިޔަވަޅުތަކަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ނިންމާނީ، އެފަދައިން އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައެވެ. އަދި އެފަދައިން ދެވޭ ހުއްދަކަށްވާންވާނީ އަމުރުގައި އެކުލެވޭ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް ނުވަތަ ބައެއް ފިޔަވަޅު އެޅުން ހުއްޓާލުމެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 83 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަމުރުގައި އެކުލެވޭ ފިޔަވަޅުތަކަށް ހުއްދަ ދިނުމަށް ނިންމައިފިނަމަ، އެކަން ކޯޓަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

އެކެއްގެ މައްޗަށް އެއްފަހަރަށްވުރެ ގިނަ ފަހަރު އަމުރު ނެރުވުން

85. މި ބާބުގެ ދަށުން ނެރޭ މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް، އެކެއްގެ މައްޗަށް އެއް ފަހަރަށްވުރެ ގިނަ ފަހަރު ހިންގުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެއިން ކޮންމެ ފަހަރަކު، އެމީހަކާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާތޯ ބެލުމަށްޓަކައި އެފަދަ އަމުރަކަށް އެދި ވަކިން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ދެވަނަ ބައި

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތައް

ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އާންމު އުސޫލު

86. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 91 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކަކީ، މި ބާބުގެ އެއްވަނަ ބައިގެ ދަށުން މީހެއްގެ މައްޗަށް ނެރޭ މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގައި ކަނޑައެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 91 ވަނަ މާއްދާގެ

ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކެއް އެޅުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެ ފިޔަވަޅުތަކަކީ، އެފަދަ އެއް އަދަދު ގުޅުވެރިކޮށް އެކުއެކީގައި އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކެއް ކަމުގައިވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތަކާއި، އެ ފިޔަވަޅުތަކަކީ އާދޭ ޖާގައި ވަކިވަކި ފިޔަވަޅުތަކެކެވެ.

87. ވަދެނިކުމާ ތަންތަނާ ގުޅޭ ފިޔަވަޅުތައް

(ހ) އަމުރު ދަށުވާ ފަރާތް ދިރިއުޅޭ ތަން ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ އޭނާއާ ގުޅުން ހުރި ތަންތަނާ ގުޅިގެން އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް އެޅިދާނެއެވެ.

(1) އޭނާ ދިރިއުޅޭ ތަންގައި އުޅޭ މީހުންގެ މައުލޫމާތާއި އެ މައުލޫމާތަށް އަންނަ ބަދަލު އެންގުން؛

(2) އޭނާ ދިރިއުޅޭ ތަނަށް އެތަންގައި ދިރިއުޅޭ ބަޔަކު ފިޔަވައި އިތުރު ބަޔަކު އައުން މަނާކުރުން؛

(3) އޭނާ ދިރިއުޅޭ ތަނަކުން ނުވަތަ އެތަން ނިސްބަތްވާ ވަކި ސަރަޙައްދަކުން ބޭރަށް ވަކި ވަގުތުތަކެއްގައި ނުކުތުން މަނާކުރުން؛

(4) ވަކި ތަނަކަށް ވަކި މުއްދަތަކަށް ދިއުން މަނާކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ފިޔަވަޅެއް އަޅަންވާނީ، ތިންވަނަ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތަކަށް އުނިކަމެއް ނާންނާނެ ގޮތެއްގެ މަތިންނެވެ.

88. ދަތުރުފަތުރާ ގުޅޭ ފިޔަވަޅުތައް

ދަތުރުފަތުރާ ގުޅޭގޮތުން އަމުރު ދަށުވާ ފަރާތާމެދު އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް އެޅިދާނެއެވެ.

(ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ސަރަޙައްދަކަށް ވަދެން ނުވަތަ ވަކި

ސަރަޙައްދަކުން ބޭރަށް ދިއުން މަނާކުރުން؛

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަކި ރަށަކަށް އެރުން ނުވަތަ ވަކި ރަށެއް ދޫކޮށް ދިއުން މަނާކުރުން؛

(ނ) ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކާ ހާޒިރުވުން ލާޒިމުކުރުން.

މުޢާމަލާތްތަކާގުޅޭ ފިޔަވަޅުތައް

89. (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ މުދަލުން މުޢާމަލާތްކުރުން ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ގޮތުން އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް އެޅިދާނެއެވެ.

(1) ކަނޑައެޅޭ ވަކި ޢަދަދެއްގެ ފައިސާގެ މުޢާމަލާތުތައް، ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތަކަށް ހިންގުން މަނާކުރުން؛

(2) ކަނޑައެޅޭ ވަކި ބާވަތެއްގެ ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތުތައް، ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތަކަށް ހިންގުން މަނާކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ފިޔަވަޅެއް އަޅަންވާނީ، ތިންވަނަ ފަރާތްތަކުގެ ހައްޤުތަކަށް އުނިކަމެއް ނާންނާނެ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އަދި އެއިން އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އަޅަންވާނީ، އެ ފިޔަވަޅަކީ އޫނާއާގެދު ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށާ ސީދާ ގުޅޭ، އެ ކުށް ހިނގުމަށް ނުވަތަ އިތުރަށް ހިނގައިނުދިނުމަށް ކޮންމެހެން މުހިންމު ފިޔަވަޅެއް ކަމުގައިވާނަމައެވެ.

ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަށް ރިޕޯޓުކުރަން އޮންނުން

90. ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ވަކި ގަޑިއަކަށް، ވަކި ދުވަސްތަކެއްގައި އަދި ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ގޮތެއްގެމަތިން ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަކަށް ރިޕޯޓުކުރުން ގެންދިއުމަށް އެންގިދާނެއެވެ. އެފަދައިން ރިޕޯޓުކުރާއިރު، މި ޤާނޫނުގެ 78 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި، ފުލުހުން އަންގާ އެންގުންތަކަށް ޢަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

އެލެކްޓްރޯނިކް ބެދުން

91. (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް އުޅޭނެ ގޮތާއި ޒިޔާރަތްކުރާ ތަންތަން ދެނެގަތުމަށްޓަކައި، އޭނާގެ ހަރަކާތްތަކުގައި އިލެކްޓްރޯނިކް އާލާތެއް ހަރުކުރުމަށް، ޕްރޮބޭޝަން ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ފުރުޞަތުގެ ދަށުން ކޯޓަށް އެދިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަރާތުގެ އެދުމަށްބަލައި އެކަމަށް ބޭނުންވާ އާލާތް، ކޯޓުން ނުވަތަ ޕްރޮބޭޝަން ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރުގައި ކަނޑައަޅާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާލާތް އުނިކުރުމަށް ހިނގަމުންދާ ހުކުމްކުރުމަށް އަމުރު ކުރައްވާ ފަރާތަށް ދިރުހަރަ އެއްބާރުލުން ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެ އެއްބާރު ބަލަހައްޓަން އެ ހުކުމްކުރި ފަރާތުން އަންގާ ގޮތަށް، އަމުރު ކުރައްވާ ފަރާތުން އެ އެއްބާރު ބަލަހައްޓަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުކުމްކުރާ ތަކެތީގެ ބެލެހެއްޓުމާ ނުވަތަ މަރާމާތުގެ ކަންކަމުގެ ހަރަދު، އޭނާގެ ތިބާގެ ޢާއިލާ ދިރިއުޅޭ ތަނަކާއި ވަކިން ކުއްޔަށް ކާޑުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކަށް، ކާޑުން ކަނޑައަޅާ ގޮތެއްގެ މަތީން ދިނުމަށްފަހު އެ އަމުރުގައި އެނގިދާނެއެވެ.

ޖާމީ މުއާމަލާތު އަޅާއުރުގެ އިޖުރާއަތު

92. ޕްރޮބޭޝަން ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރުގެ ދަށުން ވިޔަފާރީގެ ޖާމީ މުއާމަލާތު އަޅާއުރުމަށް އަމުރުކުރެވިދާނެއެވެ. އެފަދަ ޖާމީ މުއާމަލާތު އަޅާއުރުމަށް ބޭނުންކުރެވޭނީ، އެކަމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 74 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށް ފުރިހަމަވާ ޝަރުޠުތަކަށް، އެ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

ތިންވަނަ ބައި

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު ތަންފީޒުކުރުން

އަމުރު ތަންފީޒުކުރުން

93. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގައި އެހެންގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ހިނދަކު، އެ އަމުރެއް ތަންފީޒުކުރާނީ ފުލުހުންނެވެ.

ދިރިއުޅޭ ތަނަށް ވަދެ، ބަލައި ފާސްކުރުން

94. މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ތަންފީޒުކުރުމުގައި، އެ އަމުރު ހައްޤުވާ ފަރާތުން އަމުރާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރަމުންދާކަން ބެލުމަށް، ކޯޓު އަމުރަކާއެކު އެފަރާތެއް ދިރިއުޅޭ ތަނަށް ވަދެ، އެތަނާއި އެހިރަށް ބަލައި ފާސްކުރެވިދާނެއެވެ.

ސަރވެއިލަންސް

95. (ހ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށް އަމުރު ހައްޤުވާ ފަރާތް އަމަލުކުރަމުންދާތޯ ބެލުމުގެ ގޮތުން އޭނާ ދާ ތަންތަނާއި އޭނާ ދިރިއުޅޭ ތަން، އެތަންގެ ބޭރުން މޮނިޓަރކޮށް ކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި އަމުރު ހައްޤުވާ ފަރާތް ދިރިއުޅޭ ތަންގެ ބޭރާއި އޭނާ ދާ ތަންތަންގެ ޗާޓް ނެގިދާނެއެވެ.

އަމުރާ ހިލާފުވުން

96. (ހ) މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ހައްޤުވާ ފަރާތަކުން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި، މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރުގެ އެއްވެސް ޝަރުތަކާ ހިލާފުވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ އަދަބަކީ ގިނަވެގެން 18 (އަށާރަ) މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ނުވަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

ގަވާއިދު ހެދުން

97. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގާނީ އަންނަނިވި ފަރާތްތަކުންނެވެ.

(1) ތަޙްޤީޤުގެ ކަންކަމުގައި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ހަތްވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްކުރިން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރާއި މި ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުނިޝަރިކާތް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރަށް އެދުމާމެދު ކަންކަމުގައާއި ދައުވާކުރުމާގެ ކަންކަމުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް؛

(3) ޝަރީޢަތްކުރުމާގެ ކަންކަމުގައި ކޯޓުތަކުން.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭތާ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހަދައި ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން

98. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަސްދީޤުކުރެވި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަސް ހަމަވާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.

އުވާލެވޭ ޤާނޫނު

99. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2010 (ގޭންގު ކުށްތައް މަނާކުރުމާބެހޭ ޤާނޫނު) އުވުނީއެވެ.

މާނަކުރުން

100. މި ޤާނޫނުގައި ތަފްޞީލް ނުވަތަ އިބާރާތް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭންވާނޭ ހިނދަކު، އަންނަނިވި ލަފްޒުތަކާއި އިބާރާތްތަކަށް ދީފައި އެވަނީ، އެ ލަފްޒުތަކާއި އިބާރާތްތަކާ ގުޅިގެން ތިރީގައި ދީފައި އެވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(ހ) "ކޮންޓްރޯލްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހެއްގެ މިނިވަންކަމަށް ވަކި އިންތިޒާމަކާއި ހިންގުމެއް ކަނޑައަޅައި، އެ އިންތިޒާމާއި ހިންގުމުގެ ތެރޭގައި އޮތުމަށް މިނިވަންކަން ހިފެހެއްޓުމަށެވެ.

(ށ) "އަމިއްލަ ތަންތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ ގޯތިތައް، ގެއާއި، ބިމާއި، އިމާރާތާއި، މީހުން ދިރިއުޅުމަށް ބޭނުންކުރާ ގޭގެއަށާއި ގޭބިސީއަށާއި އޮފީހަށާއި، ވަކި އިދާރާއަކުން ވަކި ބައެއް ބޭނުންކުރުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ގޯއްޗާއި އިމާރާތާއި ހުރިހާ މައިދާނެއް ކަމަށެވެ.

(ނ) "ޕްރޮޕަރޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަމިއްލަ ތަނަކާ ގުޅިގެންވާ، އެތަނެއްގެ ޕްރޮޕަރޓީތަކެވެ. ކޮމަރޝަލްފައިވާ ތަނަކާ ގުޅިގެންވާ، އެތަން ކޮށްފައިވާ ހިފާފައިވާ ފަރާތަށެވެ. އެއްމެދު އިމާރާތްތަކާއި ވަކި ހުރިތަނެއް ނުވަތަ ބަޔަކަށް ސަރުކާރުގެ، އެ ހުރިތަނެއް ނުވަތަ ބައެއްގެ ޕްރޮޕަރޓީތަކެވެ. އަދި އެއިން އެއްވެސް ފަރާތެއް އެއިން ތަނެއްގައި ހުރި ޚާއްޞަ ބޭނުމެއްގައި ނުވަތަ އާންމު ޚާއްޞަ ބޭނުމެއްގައިނަމަ،

އެތަނެއްގައި ދިރިއުޅޭ ނުވަތަ އެތަނަކާ އެ ވަގުތަކު ބަލަދުވެރި ފަރާތްތަކަށް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ޔ) "މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކުރުން ފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޖިނާއީ ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުން ސުވާލުކުރެވެމުންދާ މީހާ ނުވަތަ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި ކަމަށް އޭނާ ކަނޑައަޅާ، އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކޮންމެ މީހަކަށެވެ.

(ޕ) "ކަނޑުތަކާބެހޭ ބައިނަލްއަގުވާމީ ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޔުނައިޓެޑް ނޭޝަންސް ކޮންވެންޝަން އޮން ދަ ލޯ އޮފް ދަ ސީ އަށެވެ.

(ޖ) "ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ އުމުރުގެ ކުޑަކުއްޖެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުގެ ޤާނޫނު) ގައި ކުޑަކުދިން ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އުމުރުގެ ކުޑަކުއްޖަކަށެވެ.